
Forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK)

Dato: 14.12.2024

I Innledende bestemmelser

Innledning

§ 1. Forskriftens virkeområde

§ 2. Omsetning, markedsføring og distribusjon av produkter

II Krav til byggevarer som er CE-merket

Innledning

§ 3. Gjennomføring av byggevareforordningen samt delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter

§ 3a. Gjennomføring av delegerte rettsakter av teknisk karakter

§ 4. Språk i ytelseserklæring

§ 5. Språk på anvisninger og sikkerhetsinformasjon

§ 6. Varekontaktpunkt for byggevarer

§ 7. Teknisk bedømmelsesorgan

§ 8. Tekniske kontrollorgan etter byggevareforordningen

III Krav til byggevarer som ikke er CE-merket

Innledning

§ 9. Virkeområde for kapittel III

§ 10. Dokumentasjon av vesentlige egenskaper

§ 11. Markedsdeltakernes plikter

§ 12. Vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser

§ 13. Innhold i dokumentasjonen

§ 14. Gjensidig godkjenning

IV Løfteinnretning og varmtvannskjel

Innledning

§ 15. Virkeområde for kapittel IV

§ 16. Løfteinnretning

§ 17. Varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel

§ 18. CE-merking av løfteinnretninger og varmtvannskjeler

§ 19. Teknisk kontrollorgan for løfteinnretninger og varmtvannskjel

V Fellesbestemmelser

Innledning

§ 20. Forbud mot villedende informasjon

§ 21. Tilsynsmyndighet

§ 22. Tilsyn med produkter til byggverk

§ 23. Reaksjoner fra tilsynsmyndigheten

§ 24. Overtredelsesgebyr. Gebyrenes størrelse

§ 25. Utmåling av overtredelsesgebyr

§ 26. Gebyr

§ 27. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelse og endringer i andre forskrifter

Vedlegg

Vedlegg I

Vedlegg II

Byggevareforordningen

Byggevareforordningen

Fortale

Artikkel 1 Formål

Artikkel 2 Definisjoner

Artikkel 3 Grunnleggende krav til byggverk og byggevarers vesentlige egenskaper

Artikkel 4 Ytelseserklæring

Artikkel 5 Unntak fra kravet om å utarbeide en ytelseserklæring

Artikkel 6 Ytelseserklæringens innhold

Artikkel 7 Framleggelse av ytelseserklæring

Artikkel 8 Allmenne prinsipper og bruken av CE-merking

Artikkel 9 Regler og vilkår for påføring av CE merking

Artikkel 10 Kontaktpunkter for byggevarer

Artikkel 11 Produsentenes forpliktelser

Artikkel 12 Representanter

Artikkel 13 Importørenes forpliktelser

Artikkel 14 Distributørenes forpliktelser

Artikkel 15 Tilfeller der produsentenes forpliktelser gjelder for importører og distributører

Artikkel 16 Identifikasjon av markedsdeltakere

Artikkel 17 Harmoniserte standarder

Artikkel 18 Formell innvending mot harmoniserte standarder

Artikkel 19 Europeisk bedømmelsesdokument

Artikkel 20 Prinsipper for utarbeidelse og vedtakelse av europeiske bedømmelsesdokumenter

Artikkel 21 Forpliktelser for det tekniske bedømmelsesorgan som mottar en anmodning om en europeisk teknisk bedømmelse

Artikkel 22 Offentliggjøring

Artikkel 23 Tvisteløsning ved uenighet mellom de tekniske bedømmelsesorganer

Artikkel 24 Innholdet i det europeiske bedømmelsesdokumentet

Artikkel 25 Formelle innvendinger mot europeiske bedømmelsesdokumenter

Artikkel 26 Europeisk teknisk bedømmelse

Artikkel 27 Ytelsesnivåer eller -klasser

Artikkel 28 Vurdering og verifikasjon av ytelse

Artikkel 29 Utpeking, overvåking og evaluering av tekniske bedømmelsesorganer

Artikkel 30 Krav til tekniske bedømmelsesorganer

Artikkel 31 Samordning av tekniske bedømmelsesorganer

Artikkel 32 Unionsfinansiering

Artikkel 33 Finansieringsordninger

Artikkel 34 Forvaltning og overvåking

Artikkel 35 Beskyttelse av Unionens økonomiske interesser

Artikkel 36 Bruk av hensiktsmessig teknisk dokumentasjon

Artikkel 37 Svært små foretaks bruk av forenklede framgangsmåter

Artikkel 38 Andre forenklede framgangsmåter

Artikkel 39 Underretning

Artikkel 40 Utpekende myndigheter

Artikkel 41 Krav til utpekende myndigheter

Artikkel 42 Medlemsstatenes opplysningsplikt

Artikkel 43 Krav til tekniske kontrollorganer

Artikkel 44 Samsvarsvurdering

Artikkel 45 Tekniske kontrollorganers datterforetak og underleverandører

Artikkel 46 Bruk av anlegg utenfor det teknisk kontrollorgans prøvingslaboratorium

Artikkel 47 Søknad om utpeking

Artikkel 48 Framgangsmåte for utpeking

Artikkel 49 Identifikasjonsnumre og lister over tekniske kontrollorganer

Artikkel 50 Endringer av underretningen

Artikkel 51 Tvil om tekniske kontrollorganers kompetanse

Artikkel 52 Tekniske kontrollorganers driftsmessige forpliktelser

Artikkel 53 Tekniske kontrollorganers opplysningsplikt

Artikkel 54 Erfaringsutveksling

Artikkel 55 Samordning av tekniske kontrollorganer

Artikkel 56 Framgangsmåte for behandling på nasjonalt plan av byggevarer som utgjør en risiko

Artikkel 57 Unionens framgangsmåte ved beslutninger om beskyttelsestiltak

Artikkel 58 Byggevarer som oppfyller kravene, men som likevel utgjør en risiko for helse og sikkerhet

Artikkel 59 Formelt manglende samsvar

Artikkel 60 Delegerte rettsakter

Artikkel 61 Utøvelse av delegeringen

Artikkel 62 Tilbakekalling av delegering

Artikkel 63 Innvendinger mot delegerte rettsakter
Artikkel 64 Utvalg
Artikkel 65 Oppheving
Artikkel 66 Overgangsbestemmelser
Artikkel 67 Kommisjonens rapportering
Artikkel 68 Ikrafttredelse
Vedlegg I Grunnleggende krav til byggverk
Vedlegg II Framgangsmåte for vedtakelse av et europeisk bedømmelsesdokument
Vedlegg III Ytelseserklæring
Vedlegg IV Produktområder og krav til tekniske bedømmelsesorganer
Vedlegg V Vurdering og verifikasjon av ytelse

Veiledning til byggevareforordningen

Veiledning til byggevareforordningen

1. Innledning
2. Begrepet byggevarer
3. Grunnleggende krav til byggverk
4. Harmoniserte tekniske spesifikasjoner
5. Byggevarens vesentlige egenskaper
6. Forskjell mellom teknisk dokumentasjon og produktdokumentasjon
7. Systemer for vurdering og verifikasjon av ytelse
8. Tekniske kontrollorgan
9. Obligatorisk CE-merking og ytelseserklæring (plikt til å CE-merke)
10. Frivillig CE-merking og ytelseserklæring (rett til å CE-merke)
11. Tekniske bedømmelsesorgan
12. CE-merking
13. Ytelseserklæringen
14. Hvordan meddeles ytelseserklæringen?
15. Byggevarer som er individuelt produsert eller etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon
16. Farlige stoffer
17. Forpliktelser til produsenter, importører og distributører
18. Importører og distributører som omsetter byggevarer under sitt eget navn eller varemerke eller som endrer byggevarer
19. Forenklede fremgangsmåter for svært små foretak
20. Overgangsbestemmelser
21. Produktkontaktpunkter

Forordninger

Forordning (EU) nr. 305/2011

Forordning (EU) nr. 1062/2013 av 30. oktober 2013

Forordning (EU) nr. 157/2014 av 30. oktober 2013

Forordning (EU) nr. 574/2014 av 21. februar 2014

Forordning (EU) nr. 568/2014 av 18. februar 2014

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1291/2014 av 16. juli 2014

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1292/2014 av 17. juli 2014

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1293/2014 av 17. juli 2014

Definisjoner

Begrepsliste

Veiledning om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk

Forskriften erstatter kapittel 3 i forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk (TEK10).

Forskriften inneholder regler for dokumentasjon og omsetning av produkter til byggverk, dvs. byggevarer, løfteinnretninger og varmtvannskjeler.

Forskriften kapittel II gjennomfører byggevareforordningen (forordning (EU) nr. 305/2011) i norsk rett.

Byggevareforordningen inneholder krav om og regler for CE-merking av byggevarer. CE-merking gjelder for de byggevarer hvor det finnes en harmonisert standard eller hvor produsenten har valgt å få utført en europeisk teknisk bedømmelse av produktet. Forordningen gjennomføres i kapittel II og legges ved i norsk oversettelse. Forordningen utgjør en del av forskriften. En veiledning til forordningen følger som eget vedlegg til denne veiledningen.

Forskriften kapittel III inneholder krav om dokumentasjon også for byggevarer som ikke er CE-merket, det vil si i tilfeller hvor det ikke finnes en harmonisert standard eller produsenten ikke har valgt å få utført en europeisk teknisk bedømmelse.

Forskriften kapittel IV inneholder krav om dokumentasjon og CE-merking av løfteinnretninger og varmtvannskjeler. Dette er bestemmelser som gjennomfører henholdsvis heisdirektivet, maskindirektivet og varmtvannskjeldirektivet. Disse direktivene er ikke endret, og bestemmelsene fra TEK10 kapittel 3 med veiledning videreføres derfor innholdsmessig uendret, men med noen redaksjonelle endringer.

Reglene for produktdokumentasjon av varmeproduserende enheter i TEK10 kapittel 3 er ikke videreført. Dette skyldes at direktivet som reglene skulle gjennomføre (direktiv 78/170/EØF) er opphevet i EU og erstattet av økodesigndirektivet.

Kapittel I og V inneholder fellesbestemmelser som gjelder for alle produkter til byggverk. Reglene om myndighetsutøvelse og sanksjoner i kapittel V er noe utvidet sammenliknet med reglene i TEK10 kap. 3 på bakgrunn av EØS-vareloven og plan- og bygningsloven § 29–7.

Forskjell mellom omsetning og bruk

Krav om dokumentasjon av produkter til byggverk er nedfelt i egen forskrift. Dette tydeliggjør forskjellen mellom omsetning av produkter til byggverk i EØS-området og bruk av produkter til byggverk i Norge. Krav om og til dokumentasjon av egenskaper ved omsetning og markedsføring av byggevarer er rettet mot produsent eller omsetningsledd.

Selv om et produkt til byggverk kan fremstilles, omsettes eller markedsføres på det norske markedet betyr dette ikke at produktet kan brukes i ethvert byggverk. EØS-avtalen skal sikre fritt varebytte i hele EØS-området. Egenskapene til produkter til byggverk dokumenteres på samme måte i EØS-området for å fjerne tekniske handelshindringer.

Tekniske krav til byggverk fastsettes på nasjonalt nivå, og varierer fra land til land. Det betyr at de ansvarlige foretakene i byggesaken skal sjekke at egenskapene til produktene som skal brukes, er slik at produktene er egnet for at byggverket oppfyller krav i byggteknisk forskrift.

Plikt til å kunne vise at det er brukt byggevarer med tilstrekkelig produktdokumentasjon i byggesaken går fram av forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak (SAK10) § 5-5 bokstav e. Ansvarlige foretak skal påse at det foreligge tilstrekkelig produktdokumentasjon før produkter bygges inn i byggverk.

Sjekk hvilke krav til dokumentasjon som gjelder for ditt produkt

➤ Prøv også sjekklisten som hjelper deg å finne kravene for å kunne omsette en byggevare

Kapitlet inneholder fellesbestemmelser for alle produkter til byggverk.

§ 1. Forskriftens virkeområde

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder for produkter som framstilles, omsettes, markedsføres og distribueres for bruk i byggverk. For heiser og sikkerhetskomponenter til heis gjelder forskrift om omsetning og dokumentasjon av heiser og sikkerhetskomponenter for heiser.

Veiledning til bestemmelsen

Forskriften gjelder for framstilling, omsetning, markedsføring og distribusjon av byggevarer, løfteinnretninger, og varmtvannskjeler. Mange ulike handlinger omfattes av forskriften: Framstilling, omsetning, markedsføring, distribusjon. Disse handlingene dekker alle tilfeller der produkter til byggverk gjøres tilgjengelig på det norske markedet, med eller uten vederlag.

Henvisninger

- [Begrepsliste](#)

Endringshistorikk § 1

20.04.16

Forskriftens § 1 endret

§ 2. Omsetning, markedsføring og distribusjon av produkter

Produkter til byggverk med dokumenterte egenskaper etter denne forskriften skal fritt kunne omsettes, markedsføres og distribueres.

Veiledning til bestemmelsen

Produkter til byggverk som er i samsvar med denne forskriften skal fritt kunne omsettes i hele EØS-området. Bruk av produkter til byggverk må imidlertid vurderes opp mot de tekniske kravene til byggverk. De tekniske kravene til byggverk fastsettes nasjonalt og kan derfor variere fra land til land. I Norge er tekniske krav til byggverk fastsatt i byggteknisk forskrift. Det er derfor ikke gitt at CE-merkede produkter til byggverk kan brukes i norske byggverk.

Henvisninger

- [Europakommisjonens nettsider](#)
- [Byggteknisk forskrift med veiledning](#)

II Krav til byggevarer som er CE-merket

Innledning

Kapittel II gjennomfører byggevareforordningen (forordning (EU) nr. 305/2011) i norsk rett.

§ 3. Gjennomføring av byggevareforordningen samt delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter

EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. 1 (forordning (EU) nr. 305/2011) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Følgende forordninger gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av protokoll 1 til EØS-avtalen og EØS-avtalen for øvrig:

- Forordning (EU) nr. 574/2014 av 21. februar 2014 om endring av vedlegg III til forordning (EU) nr. 305/2011 om formatet som skal benyttes ved utforming av byggevarers ytelseserklæring
- Forordning (EU) nr. 568/2014 av 18. februar 2014 om endring av vedlegg V til forordning (EU) nr. 305/2011 hva gjelder vurdering og verifisering av byggevarers ytelser
- Forordning (EU) nr. 1062/2013 av 30. oktober 2013 om formatet for den europeiske tekniske bedømmelsen av byggevarer
- Forordning (EU) nr. 157/2014 av 30. oktober 2013 om vilkår for å gjøre ytelseserklæringer for byggevarer tilgjengelig på et nettsted.
- Forordning (EU) 2016/364 av 1. juli 2015 om klassifisering av byggevarers ytelse ved brannpåvirkning i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 305/2011.

Veiledning til bestemmelsen

Byggevareforordningen fastsetter regler for omsetning og markedsføring av byggevarer i EØS-området. Forordninger er en type lovgivning fra EU (rettsakt) som er direkte anvendelig i medlemsstatene. De tas ordrett inn i den nasjonale lovgivningen, og gjelder derfor i alle EØS-landene på lik linje med de enkelte lands egne lover når de er trådt i kraft.

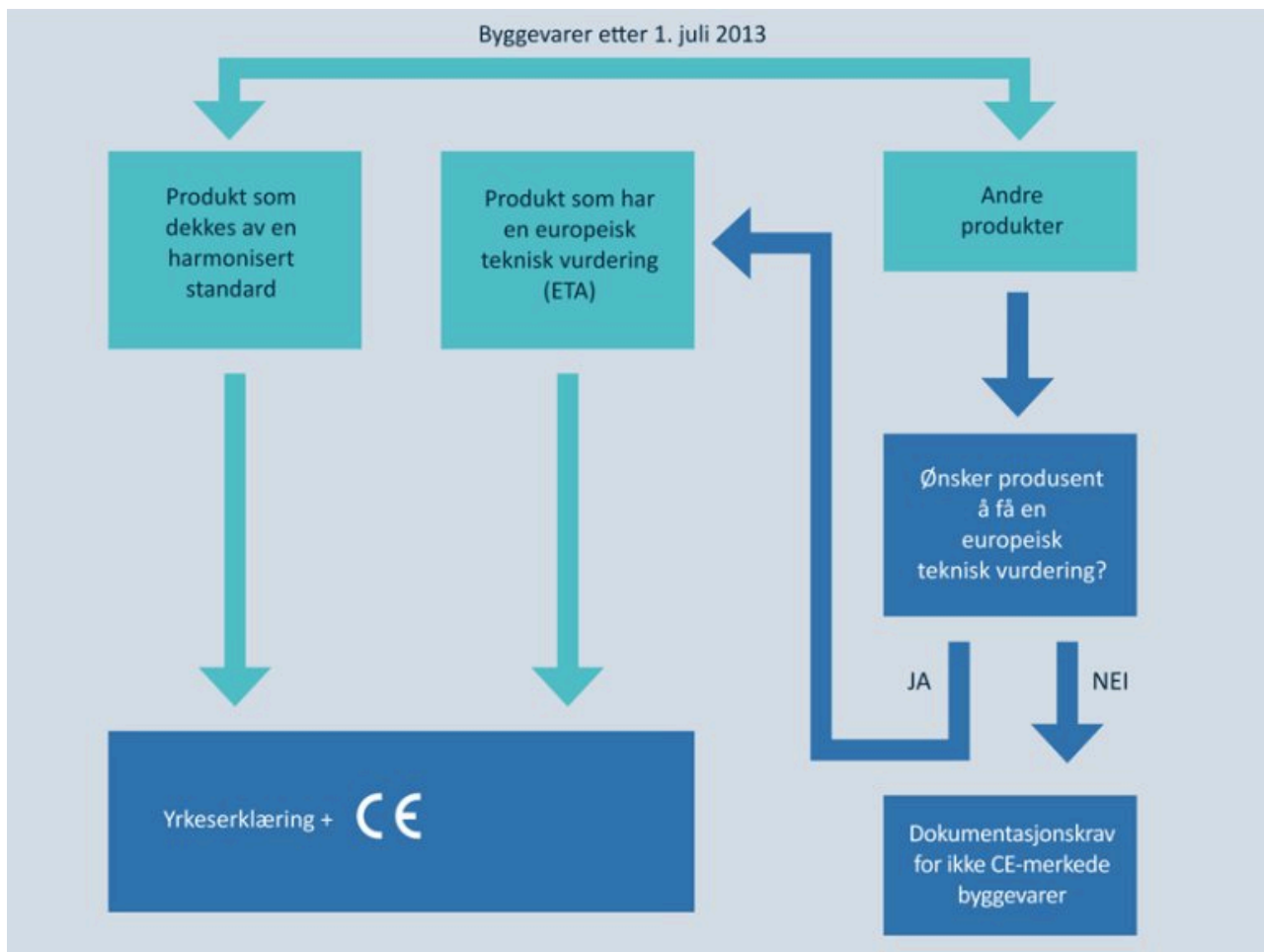
Siden Norge ikke er en del av EU men part i EØS-avtalen, må forordninger gjøres til norsk rett ved lov eller forskrift, noe denne bestemmelsen gjør. Paragrafen er en standardformulering som brukes hver gang forordninger gjennomføres i norsk rett, uansett fagområde. Paragrafen betyr i praksis at byggevareforordningen gjelder som norsk forskrift, og at man må lese forordningen for å finne frem til reglene.

Byggevareforordningen åpner for at Kommisjonen kan endre eller utfylle byggevareforordningen ved å vedta såkalte delegerte forordninger eller gjennomføringsforordninger. Disse forordningene skal også tas ordrett inn i norsk rett ved å bruke den samme standardformuleringen som brukes hver gang forordninger gjennomføres i norsk rett, men skal alltid på høring før gjennomføring i norsk rett. Disse utfyllende forordningene er listet opp i andre avsnitt i § 3. Listen oppdateres fortløpende med de nye forordningene som Kommisjonen mener er nødvendig å vedta for å sikre en hensiktsmessig anvendelse av byggevareforordningen. Disse forordningene og hva de innebærer er beskrevet i veiledningen til byggevareforordningen, under hvert enkelt punkt disse forordningene endrer.

Byggevareforordningen fastsetter to veier for CE-merking av byggevarer. Den ene er obligatorisk, og gjelder for byggevarer der det finnes harmoniserte produktstandarder (plikt til å CE-merke). Den andre veien er frivillig og gjelder for alle byggevarer som ikke er dekket av en harmonisert produktstandard (rett til å CE-merke). Produsentene kan frivillig CE-merke sine byggevarer ved å skaffe seg en europeisk teknisk bedømmelse. Fordelen med CE-merking er at byggevarer fritt kan omsettes i hele EØS-området.

For ikke CE-merkede byggevarer gjelder også krav om dokumentasjon av egenskaper. Disse reglene er beskrevet i forskriften §§ 9 til 13.

Oversikt over dokumentasjonskravene

Figur 1: Oversikt over dokumentasjonskravene

I hovedtrekk inneholder byggevareforordningen regler om:

- de grunnleggende kravene til byggverk som byggevarene skal vurderes opp mot
- hvordan produsentene skal angi byggevarens ytelser på bakgrunn av harmoniserte tekniske spesifikasjoner (harmoniserte standarder og europeiske bedømmelsesdokumenter)
- regler for CE-merking av byggevarer og ytelseserklæring,
- forpliktelser til markedsdeltakere som gjør byggevarer tilgjengelig på EØS-markedet
- systemer for vurdering og verifikasjonen av byggevarens ytelser (som pålegger ulike oppgaver til produsenter og tekniske kontrollorgan)
- krav til organer som foretar tredjepartsvurderinger og verifikasjon av byggevarens ytelser (tekniske kontrollorgan)

Disse reglene er nærmere beskrevet i en adskilt veiledning (jf. henvisninger). Byggevareforordningen forutsetter enkelte i enkelte artikler at EØS-landene gir bestemmelser som utfyller den. Disse bestemmelsene er gitt som egne paragrafer i forskriften §§ 4, 5, 6, 7 og 8.

Henvisninger

- [Veiledning til byggevareforordningen](#)
- [Begrepsliste](#)

§ 3a. Gjennomføring av delegerte rettsakter av teknisk karakter

EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI

- nr. 1zzk (forordning (EU) 2017/959) om ytelsesklassifisering av varmeisolerende byggevarer med plassformet løsfyll av cellulose (LFCI) med hensyn til horisontal setning og korttidsvannabsorpsjon i samsvar med EN 15101-1
- nr. 1zzl (forordning (EU) 2017/1475) om ytelsesklassifisering av takstein av tegl med hensyn til frostbestandighet i samsvar med EN 1304
- nr. 2r (forordning (EU) nr. 1291/2014) om klassifisering uten prøving av brannmotstand til trebaserte paneler omfattet av EN 13986, samt trepaneler, og kledninger av heltre omfattet av EN 14915, for anvendelse i vegg- eller takkledning
- nr. 2s (forordning (EU) nr. 1292/2014) om klassifisering uten prøving av brannpåvirkning til visse ubehandlede gulvbelegg omfattet av EN 14342
- nr. 2t (forordning (EU) nr. 1293/2014) om klassifisering uten prøving av brannpåvirkning til metallekter, forsterkningsribber for innendørs puss omfattet av EN 13658-1 og utendørs råpuss omfattet av EN 13658-2, og metallekter og karakteristiske profiler omfattet av EN 14353 gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.
- nr. 2u (forordning (EU) 2017/1227) om vilkåra for klassifisering utan prøving av limtre og limt laminert heiltre som er omfatta av den harmoniserte standarden EN 14080, og fingerskøyte konstruksjonstre som er omfatta av den harmoniserte standarden EN 15497, med omsyn til brannpåverknaden deira, og om endring av vedtak 2005/610/EF
- nr. 2v (forordning (EU) 2017/1228) om vilkåra for klassifisering utan prøving av utvendig og innvendig puss som er basert på organiske bindemiddel og omfatta av den harmoniserte standarden EN 15824, og utvendig og innvendig pussmørtel som er omfatta av den harmoniserte standarden EN 998-1, med omsyn til brannpåverknaden deira

gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Veiledning til bestemmelsen

Byggevareforordningen artikkel 60 gir Europakommisjonen mulighet til å treffe delegerte rettsakter (hovedsakelig delegerte forordninger og delegerte vedtak) av teknisk karakter. Med ren teknisk karakter sikter vi til eksempelvis fastsettelse av klasser i harmoniserte produktstandarder, fastsettelse og endringer i systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer, eller brannklassifisering uten testing. I henhold til EØS-avtalen artikkel 7 må disse forordningene gjennomføres i Norge. § 3a i denne forskriften er hjemmelen for gjennomføring av disse rettsaktene i norsk rett.

Alle rettsaktene som er gjennomført i § 3a per i dag gjelder brannklassifisering (enten brannmotstand eller brannpåvirkning) uten testing av ulike byggevarer. Vanligvis vil dokumentasjon av byggevarer innebære en testing av byggevarers ytelser for å angi ytelser i ytelseserklæringen. Noen byggevarer har ytelser som allerede er dokumentert på en tilstrekkelig måte på bakgrunn av for eksempel stabile testresultater eller andre relevante opplysninger. Da kan byggevareprodusenter tillates å angi visse ytelsesnivå eller -klasser uten ytterligere prøving. Det er formålet med disse rettsaktene.

Rettsakter som fastsetter eller endrer systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer blir gjennomført i vedlegg I til denne forskriften.

Når antall rettsakter av ren teknisk karakter vil påvirke lesbarheten av forskriften vil direktoratet gjennomføre alle disse tekniske rettsaktene i et nytt, adskilt vedlegg til denne forskriften.

§ 4. Språk i ytelseserklæring

Ytelseserklæringen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 7 nr. 4, skal være på norsk eller på et annet skandinavisk språk.

Veiledning til bestemmelsen

Byggevareforordningen åpner for at medlemsstatene kan velge hvilket språk ytelseserklæringen skal være på for byggevarer som omsettes på deres territorium. I Norge skal ytelseserklæringen være på norsk, svensk eller dansk. I Sverige skal ytelseserklæringen være på svensk. I Danmark kan ytelseserklæringen være enten på dansk eller på engelsk.

I motsetning til ytelseserklæringen er det ikke fastsatt noe språkkrav til CE-merkingen. Årsaken til dette er at CE-merkingen påføres byggevarene. Byggevarene skal omsettes på tvers av landegrensene, og skal ikke måtte merkes på nytt når de krysser en grense. Det at det ikke er fastsatt språkkrav til CE-merkingen er en del av bakgrunnen for at forordningen stiller krav om ytelseserklæring, og at det enkelte land kan velge hvilket språk ytelseserklæringen må utstedes på.

Henvisninger

- [Byggevareforordningens artikkel 8](#)
- [Begrepsliste](#)

§ 5. Språk på anvisninger og sikkerhetsinformasjon

Anvisningene og sikkerhetsinformasjonen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 11 nr. 6, art. 13 nr. 4 og art. 14 nr. 2, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

Veiledning til bestemmelsen

Anvisninger og sikkerhetsinformasjon er viktig informasjon for brukere, og skal følge med byggevaren. Denne dokumentasjonen skal være tilgjengelig på et språk som brukerne lett kan forstå, og skal derfor være på norsk, svensk eller dansk. Med anvisninger siktes det til blant annet monteringsanvisninger, som særlig er viktig for sammensatte byggevarer, eller bruksanvisninger. Med sikkerhetsinformasjon siktes det til all informasjon som har med sikkerhet å gjøre, utover informasjon om farlige stoffer. Informasjon om innhold av farlige stoffer i byggevarer reguleres av REACH-forordningen (sikkerhetsdatablad og andre typer informasjon).

Henvisninger

- [REACH-forskriften](#)
- [Kommisjonens nettsider](#)

- [ECHAs nettsider](#) (European Chemicals Agency).
- [Miljødirektoratets nettsider](#)

§ 6. Varekontaktpunkt for byggevarer

Direktoratet for byggkvalitet er varekontaktpunkt for byggevarer, jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 10.

Veiledning til bestemmelsen

Mangel på relevant informasjon om hvilke krav som gjelder i et EØS-land kan hindre fri omsetning av byggevarer på tvers av grensene i EØS-området. Derfor skal medlemsstatene opprette et såkalt kontaktpunkt (eller varekontaktpunkt) for byggevarer. Kontaktpunktet skal gi informasjon til markedsdeltakere eller tilsynsmyndigheter i en annen EØS-stat om nasjonale regler som har betydning for omsetning og bruk av byggevarer, samt kontaktinformasjon til de myndigheter som har ansvar for tilsyn på byggevareområdet og hvilken klageadgang som finnes.

Listen over kontaktpunkter for byggevarer i alle EØS-land finner man på Kommisjonens nettsider. Norske virksomheter kan også kontakte kontaktpunktene i andre land. Ved å kontakte andre lands kontaktpunkter kan norske virksomheter få informasjon om hvilke regler som gjelder for omsetning og bruk av byggevarer i det aktuelle landet eller for å få informasjon om hvordan de kan påklage eventuelle pålegg fra tilsynsmyndighetene i andre EØS-land.

Henvisninger

- [Byggevareforordningens artikkel 10](#)
- [Kommisjonens nettsider](#) (liste over kontaktpunktene)
- [EØS-vareloven](#)
- [forordning \(EF\) nr. 764/2008 artikkel 9](#)
- [Byggevareinfo.no](#)

§ 7. Teknisk bedømmelsesorgan

Teknisk bedømmelsesorgan jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 29 skal utpekes av Direktoratet for byggkvalitet.

Veiledning til bestemmelsen

Tekniske bedømmelsesorgan (TAB, technical assessment bodies) utsteder europeiske tekniske bedømmelser (ETA, european technical assessment). Europeiske tekniske bedømmelser er grunnlag for den frivillige CE-merkingen av en byggevare der det ikke finnes harmoniserte produktstandarder. Det er kun tekniske bedømmelsesorgan utnevnt i EØS-området som kan utstede europeiske tekniske bedømmelser. For å være utnevnt som europeisk bedømmelsesorgan må organet oppfylle en rekke krav i byggevareforordningen kapittel V. I Norge er SINTEF utnevnt som teknisk bedømmelsesorgan. De utpekte organene kan operere fritt over landegrensene i EØS-området. Oversikt over alle utnevnte europeiske bedømmelsesorgan og hva deres utpeking omfatter, finner du i den europeiske NANDO-basen.

Henvisninger

- Byggevareforordningens kapittel V, artikkel 29 til 35
- [SINTEF](#)
- [Nettsiden til NANDO-basen](#)
- [Begrepsliste](#)

§ 8. Tekniske kontrollorgan etter byggevareforordningen

Tekniske kontrollorgan, jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art 40 skal utpekes av Direktoratet for byggkvalitet etter reglene i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan.

Veiledning til første ledd

Det er kun tekniske kontrollorgan utpekt i EØS-området som har myndighet å utføre tredjepartsvurderinger i forbindelse med dokumentasjon av byggevarens egenskaper (jf. systemer for vurdering og verifikasjon av ytelser). Det finnes tre typer tekniske kontrollorgan (funksjoner) på byggevareområdet:

- prøvingslaboratorium (system 3)
- produktsertifiseringsorgan (system 1 og 1+)
- sertifiseringsorgan for produksjonskontroll i fabrikk (2 +)

Hvert land i EØS-området utpeker tekniske kontrollorgan etter å ha sjekket at disse organene oppfyller bestemte krav til blant annet kompetanse, uavhengighet og upartiskhet (byggevareforordningen kapittel VII). I tillegg må norske tekniske kontrollorgan oppfylle krav fastsatt i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar (lov om tekniske kontrollorgan) som gjelder for virksomheten til tekniske kontrollorgan. Lov om tekniske kontrollorgan er særlig viktig fordi den pålegger tekniske kontrollorgan å følge forvaltningsloven og offentleglova.

I Norge har Direktoratet for byggkvalitet myndighet til å utpeke tekniske kontrollorgan på byggevareområdet. Myndigheten er delegert fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og nedfelt i paragrafen her. Følgende tekniske kontrollorgan på byggevareområdet er utpekt i Norge:

- SINTEF Community
- Kontrollrådet
- Norsk Treteknisk Institutt
- Nemko Group AS
- RISE Fire Research AS
- Applica Test and Certification AS
- Kiwa AS
- Roli Certification AS

Tekniske kontrollorgan utpekes ikke for alle produktgrupper eller alle harmoniserte tekniske spesifikasjoner, og heller ikke for alle funksjonene. Et teknisk kontrollorgans utpeking er begrenset til de områdene der organet kan bevise tilstrekkelig kompetanse. I NANDO-basen fremgår det hvilke produkter, tekniske spesifikasjoner og funksjoner utpekingen til et organ omfatter.

De utpekte organene kan operere fritt over landegrensene i EØS-området. Oversikt over alle tekniske kontrollorgan og deres utpekinger finner man i NANDO-basen.

Som grunnlag for utpekingen etter første ledd skal organet være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et organ som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at direktoratet kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

Veiledning til annet ledd

I Norge, i likhet med de aller fleste EØS-landene, legges akkreditering til grunn for utpeking. Norske tekniske kontrollorgan må derfor være akkreditert av Norsk Akkreditering før de søker Direktoratet for byggkvalitet om å bli utpekt som teknisk kontrollorgan.

Et organ som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at organet kan dokumentere at det oppfyller relevante krav. Det vil for eksempel være aktuelt dersom akkreditering ikke vil la seg gjøre eller vil ta for lang tid. Da må organet dokumentere for Direktoratet for byggkvalitet at det oppfyller kravene i byggeveireforordningen og lov om tekniske kontrollorgan.

Direktoratets retningslinjer for utpeking av norske tekniske kontrollorgan finnes i NANDO-basen.

Henvisninger

- Norsk Akkreditering [↗](#)
- NANDO-basen (direktoratets utpekingsprosedyrer)
- Byggevareforordningen artikkel 43
- Lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar [↗](#)

III Krav til byggevarer som ikke er CE-merket

Innledning

Kapittel III inneholder krav om dokumentasjon også for byggevarer som ikke er CE-merket, det vil si i tilfeller hvor det ikke finnes en harmonisert standard eller produsenten ikke har valgt å få utført en europeisk teknisk bedømmelse.

§ 9. Virkeområde for kapittel III

Dette kapittelet gjelder for byggevarer som ikke er CE-merket. Kapittelet gjelder likevel ikke for byggevarer som tas ut av et byggverk, som det ikke er foretatt vesentlige endringer av, og som skal brukes på nytt i et byggverk.

Veiledning til første ledd

Byggevareforordningen fastsetter regler for markedsføring og omsetning av byggevarer der det finnes harmoniserte tekniske spesifikasjoner (harmoniserte produktstandarder eller europeiske bedømmelsesdokumenter). For disse byggevarene gir byggevareforordningen uttømmende regler om produktdokumentasjon, markedsføring og omsetning. Medlemsstatene kan ikke vedta ytterligere regler for markedsføring og omsetning for disse byggevarene enn det byggevareforordningen fastsetter.

Imidlertid vil ikke alle byggevarer omsettes eller gjøres tilgjengelige på EØS-markedet være CE-merket. Dette er byggevarer som ikke er omfattet av en harmonisert produktstandard, og som produsentene har valgt å ikke få utført en europeisk teknisk bedømmelse av, som jo er frivillig. Ikke CE-merkede byggevarer kan imidlertid ha akkurat den samme betydningen for byggverk som CE-merkede byggevarer, og underlegges derfor dokumentasjonskrav. Ikke CE-merkede byggevarer skal også ha dokumenterte egenskaper slik at de som velger byggevarer til byggverk kan vurdere om de medvirker til at byggverket oppfyller byggteknisk forskrift.

Reglene er både en videreføring og tydeliggjøring av reglene som gjaldt under TEK10 kapittel 3 frem til 31.12.2013. Reglene er bygget på de samme prinsippene som byggevareforordningen.

Andre setning innebærer at kravene til dokumentasjon for ikke CE-merkede byggevarer (kap. III) ikke gjelder for ombrukte byggevarer. Kravene til dokumentasjon etter dette kapitlet er tilpasset nye byggevarer og passer derfor ikke på ombrukte byggevarer. Prinsippet om gjensidig godkjenning i § 14 vil fortsatt gjelde for ombrukte byggevarer gjennom EØS-vareloven.

Kravene til dokumentasjon etter kapittel III gjelder likevel, hvis den brukte byggevaren vesentlig endres. Endringen er vesentlig, hvis prosessen går lenger enn reparasjon, vasking eller regelmessig vedlikehold.

Direktoratet har laget en veileder om kravene til ombrukte byggevarer.

For byggevarer som bestilles eller lages for ett spesielt byggverk og produksjonsmetoden ikke inngår i produsentens ordinære virksomhet gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

Veiledning til annet ledd

Byggevarer som spesialbestilles og lages for innbygging i ett enkeltstående byggverk er unntatt fra noen av kravene om produktdokumentasjon. Grunnen til dette er byggevarer som spesialbestilles ikke er serieprodusert, og faller derfor utenfor produsentens ordinære virksomhet. Unntaket omfatter imidlertid ikke produkter som serieproduseres over tid, selv om produksjonen åpner for dimensjonstilpasning eller ulike varianter av produktet.

Unntaket omfatter byggevarer som er individuelt produsert eller ikke serieprodusert, som er nødvendig å benytte for å ivareta fredede eller bevaringsverdige bygninger, blant annet slik at utskiftning kan foretas del for del med samme eller tilsvarende materialer. Produksjon av byggevarer på byggeplassen til ett enkeltstående byggverk omfattes også av unntaket.

Det finnes et lignende unntak for CE-merkede byggevarer som ikke er serieprodusert eller som bygges på byggeplass, og som skal bygges inn i et enkelt, identifisert byggverk av produsenten som er ansvarlig for innbygging av byggevarer i byggverket.

For byggevarer uten vesentlig betydning for at byggverket oppfyller krav i byggteknisk forskrift gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

Veiledning til tredje ledd

Produkter uten eller med meget liten betydning for byggverk er også unntatt fra noen av kravene i forskriften. Eksempler på slike produkter kan være listverk m.m. For disse byggevarene gjelder ikke forskriften § 10 tredje ledd (krav om dokumentasjon i henhold til en teknisk spesifisering) og § 12 (vurdering og verifikasjon av byggevarens egenskaper).

Produkter som ikke påvirker byggverkets grunnleggende krav er ikke å anse som byggevarer, og unntas derfor dokumentasjonskravet for byggevarer. Grensen mellom hva som regnes som byggevarer eller ikke kan være uklar. Forskriften § 9 tredje ledd sikrer derfor en viss fleksibilitet for byggevarer som har liten betydning for byggverk.

Endringshistorikk § 9

01.07.22

Veiledningen til første ledd er oppdatert som følge av forskriftsendring (i første ledd).

Se veiledningen slik den var før denne endringen

§ 10. Dokumentasjon av vesentlige egenskaper

Byggevarer som ikke er CE-merket skal ha slike egenskaper som, når byggevaren er forsvarlig benyttet, medvirker til at byggverk tilfredsstiller grunnleggende krav til:

- a) Mekanisk motstandsevne og stabilitet
- b) Brannsikkerhet
- c) Hygiene, helse og miljø
- d) Sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk
- e) Vern mot støy
- f) Energijøkonomisering og varmeisolering
- g) Bærekraftig bruk av naturressurser.

Veiledning til første ledd

I likhet med CE-merkede byggevarer skal byggevarer som ikke er CE-merket ha slike egenskaper som medvirker til at byggverk tilfredsstiller grunnleggende krav. Disse grunnleggende krav, som byggevarer som ikke er CE-merket vurderes opp mot, er de samme som de grunnleggende kravene fra byggevareforordningen (vedlegg 1). Byggevarene skal ha egenskaper som gjør at byggverk oppfyller de grunnleggende kravene. Eksempler på relevante egenskaper er mekanisk styrke, dimensjoner, egenskaper ved brannpåvirkning, brannmotstand, termisk motstandsevne, lydisoleringsevne,

lufttetthet, regntetthet, damptetthet, utlekking av metaller til drikkevann, emisjon av forurensende stoffer, innhold av farlige stoffer jf. artikkel 57 i REACH-forordningen (EF) nr. 1907/2006, alt avhengig av hvilken type byggevare det er tale om og tilsiktet bruk av byggevaren.

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i den grad de er nødvendig for vurdering av byggevarens egnethet til bruk i byggverk. Minst én egenskap skal alltid dokumenteres.

Veiledning til annet ledd

Ikke alle egenskaper til en byggevare er nødvendig å dokumentere. Byggevarens egenskaper skal dokumenteres i den grad de er nødvendig for å vurdere egnethet til bruk i byggverk. Produsenten trenger altså ikke å dokumentere flere produktegenskaper enn de som strengt tatt er nødvendig for å vurdere byggevarens egnethet til bruk i et byggverk. For eksempel skal vindusprodusenter blant annet dokumentere U-verdi til vinduene han omsetter slik at brukere kan vurdere om vinduene vil medvirke til at byggverk oppfyller grunnleggende krav til energieffektivitet. Dersom byggevaren markedsføres til en spesifikk bruk i byggverk, der det vil være nødvendig å kjenne gitte produktegenskaper, for å vurdere egnethet i bruk i byggverk skal disse egenskapene dokumenteres.

I likhet med byggevarerforordningen, skal produsent alltid deklare minst én egenskap i produktokumentasjonen for å unngå at byggevarer omsettes uten noen som helst deklarte egenskaper. Det hadde ellers vært umulig å vurdere byggevarens egnethet til bruk i byggverk. Der byggeteknisk forskrift fastsetter krav til byggevarens ytelser (eksempelvis krav til gjennomsnittlig U-verdier til vindu, dør, gulv, og yttervegg eller krav til partikkelutslipp for vedovner) må produsent oppgi byggevarens ytelser. Det samme gjelder for krav som uttrykkes i klasser (typisk brannklasser) eller som terskelnivå. Andre egenskaper kan oppgis som "no performance determined" (NPD) eller "ingen ytelse angitt" (IYA).

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i henhold til en tilfredsstillende teknisk spesifisering. Det skal benyttes relevante beregnings-, prøvings- eller klassifiseringsstandarder.

Veiledning til tredje ledd

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i henhold til en tilfredsstillende teknisk spesifisering. En teknisk spesifisering er et dokument som fastsetter tekniske krav som en byggevare skal oppfylle. De tekniske spesifiseringer som det er tale om her er forskjellig fra de harmoniserte tekniske spesifiseringene fra byggevarerforordningen, som er grunnlag for CE-merking. En tilfredsstillende teknisk spesifisering for ikke CE-merkede byggevarer kan være en nasjonal standard (både norske standarder eller standarder fra andre EØS-land), en teknisk godkjenning fra et tredjepartsorgan, eller produsentens egne tekniske spesifiseringer.

§ 11. Markedsdeltakernes plikter

Produsent, dennes representant, importør og distributør, skal sørge for at vesentlige egenskaper til byggevarer er dokumentert og at tilfredsstillende produktokumentasjon er tilgjengelig før byggevaren omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes i et byggverk.

Produsenter og importørene skal oppbevare dokumentasjonen til byggevaren 10 år etter at byggevaren er gjort tilgjengelig på markedet for første gang.

En importør eller distributør som bringer i omsetning en byggevare under sitt eget navn eller varemerke eller endrer en byggevare som allerede er brakt i omsetning, på en slik måte at det kan påvirke byggevarens ytelser, skal anses som byggevarerprodusenter, og ha de samme forpliktelsene som produsentene.

Veiledning til bestemmelsen

Ikke CE-merkede byggevarer skal også ha tilfredsstillende produktdokumentasjon før de omsettes eller brukes i norske byggverk. Det er viktig å være oppmerksom på at dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer også gjelder for byggevarer som er produsert utenfor Norge, men som omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes i Norge. Det innebærer at importørene og distributørene (forhandlere, byggevarehus) har et ansvar for å sikre at byggevarene de omsetter har tilstrekkelig dokumentasjon i henhold til dette kapittel.

Produsentens forpliktelser

Produsent er en fysisk eller juridisk person som framstiller, eller får framstilt av en annen produsent, en byggevare, men som omsetter/markedsfører den i sitt eget navn eller varemerke. Produsenten har hovedansvaret i forbindelse med dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Produsenten har derfor ansvar for å utarbeide den tekniske dokumentasjonen, sørge for at tredjepartsvurderingene er utført da det er påkrevd, og utarbeide produktdokumentasjonen.

Importørenes forpliktelser

Importører er fysiske eller juridiske personer etablert i EØS-området, og som markedsfører for første gang byggevarer produsert utenfor EØS-området på det norske markedet. Dersom en aktør kjøper byggevarer produserte utenfor EØS-området, men som allerede er omsatt eller markedsført i EØS-området, er man distributør og ikke importør. En importør er den som kjøper direkte fra en produsent utenfor EØS-området og markedsfører den på den norske markedet. Importører er derfor det eneste mellomledet mellom produsenten og private og offentlige aktører, for eksempel tilsynsmyndighetene. Importører har derfor et større ansvar enn distributører for å sikre at dokumentasjon til byggevarer foreligger.

Importører skal sjekke at:

- Det foreligger produktdokumentasjon (merking, dokumentasjon av byggevarens ytelser, monteringsanvisninger, sikkerhetsinformasjon og opplysninger om farlige stoffer) på norsk, svensk eller dansk
- Produsenten har anvendt det riktige systemet for vurdering og dokumentasjon av byggevarer
- Produsenten kan legge frem den tekniske dokumentasjonen

Distributørenes forpliktelser

Distributører (forhandlere, byggevarehus) er fysiske eller juridiske person som omsetter byggevarer produserte i EØS-området. Distributørene skal sjekke at byggevarer har tilstrekkelig produktdokumentasjon, som beviser at kravene i DOK-forskriften kapittel III er oppfylt.

Oppbevaringsplikten til produsenter og importører

For å sikre at produktdokumentasjon blir tilgjengelig for tilsyn, pålegger § 11 at produsenter og importører oppbevarer produktdokumentasjon til byggevarene i 10 år etter at byggevaren er gjort tilgjengelig for første gang.

Distributørene har ingen plikt til å oppbevare produktdokumentasjonen.

Importører og distributører som omsetter byggevarer i eget navn/varemerke, eller som endrer byggevarens ytelser

I likhet med byggevareforordningen blir importører og distributører av ikke CE-merkede byggevarer som omsetter byggevarer i sitt eget navn eller varemerke eller som endrer byggevarens egenskaper, betraktet som produsenter og dermed ha tilsvarende plikter som produsenten. Ved å markedsføre byggevarer under sitt eget navn eller varemerke, har importørene og distributørene et eget ansvar for å dokumentere byggevarers egenskaper i sitt eget navn eller varemerke.

Dette har konsekvenser både i forhold til produktdokumentasjon (den som følger med byggevaren) og sertifiseringen fra tredjepartsorganer:

Når det gjelder produktdokumentasjon må disse Importørene og distributørene utarbeide (og skrive under) produktdokumentasjon i sitt eget navn (dokumentasjon som følger byggevaren, merking, bruksanvisning og sikkerhetsinformasjon, og opplysninger om farlige stoffer).

Når det gjelder produktsertifisering (produkter kategoriserte i system 1 og 1+) skal importørene og distributørene ha produktsertifisering i sitt eget navn eller varemerke. Det vil for eksempel være produktets navn, artikkelnummer, serienummer, ordnummer eller annen sporbar produktidentifikasjon. Det betyr at de må ta kontakt med et tredjepartsorgan, helst tredjepartsorganet som har utstedt den opprinnelige produktsertifiseringen, og få utstedt et sertifikat under sitt eget navn/varemerke. Det samme gjelder sertifiseringen av produsentens produksjonskontroll (produkter kategoriserte i system 2+).

Når det gjelder produkter som er kategorisert i system 3 (bruk av testlaboratorium for å bekrefte byggevarens ytelser) kan importørene/distributørene bruke de opprinnelige testresultatene, så lenge produsenten samtykker i dette.

Henvisninger

- [Oversikt over systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 15](#)
- [Veiledning til byggevareforordningen artikkel 15](#)

§ 12. Vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser

Innledning til veiledning § 12

System for vurdering og verifikasjon av byggevarer står sentralt i dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer. § 12 første ledd fastsetter klart at systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers egenskaper, vedtatt av EU-kommisjonen for CE-merkede byggevarer, legges til grunn også for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Det er kun en tydeliggjøring av reglene i TEK10 kapittel 3, og den forrige versjonen av DOK-forskriften.

Grunnen til at de samme systemene for vurdering og verifikasjon får anvendelse for både CE-merkede og ikke CE-merkede er enkel. Det hadde vært uheldig om to sammenlignbare byggevarer, den ene CE-merket og den andre ikke CE-merket, som har den samme tilsiktede bruken og dermed den samme betydningen i byggverk, skulle underlegges ulike krav til tredjepartsvurdering.

Ikke CE-merkede byggevarer underlegges systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser fastsatt av EU-kommisjonen for de ulike kategoriene av byggevarer med tanke på CE-merking av byggevarer.

Veiledning til første ledd

Mer informasjon om systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarer finnes i veiledningen til byggevareforordningen. I korte trekk skal alle byggevarene klassifiseres i systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer.

Systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer

Det finnes fem systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer, som kan deles i fire hovedgrupper:

- Produktsertifisering (system 1+ og 1)
- Sertifisering av produsentens produksjonskontroll (system 2+)
- Bekreftelse av byggevarers ytelser av et laboratorium (system 3)
- Ingen tredjepartskontroll, og produsenten angir ytelsene uten tredjepartsvurderinger (system 4)

De ulike systemene pålegger ulike oppgaver til produsenten og tredjepartsorganer. En oversikt over alle disse systemene, med en beskrivelse av oppgavene til både produsentene og tredjepartsorganer, finner du i tabellen nedenfor:

Oppgaver		System for samsvarsbekreftelse				
		1+	1	2+	3	4
Utføres av produsent						
	Fastsettelse av produktets ytelser			x		x
	Produksjonskontroll i fabrikk	x	x	x	x	x
	Ytterligere prøving av stikkprøver på fabrikk iht. fastsatt prøvingsplan	x	x	x		
Utføres av tredjepart						
Produktsertifiserings-organ (sertifikat for varens ytelse)	Fastsettelse av produktets ytelser	x	x			
	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk	x	x			
	Kontrollprøving av stikkprøver tatt før varen markedsføres	x				
	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk	x	x			
Sertifiseringsorgan for produksjonskontroll (samsvarssertifikat for produksjonskontroll)	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk			x		

	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk			x		
Prøvlingslaboratorium	Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon for varen				x	

Tabell 1

Produsentens produksjonskontroll i fabrikk

Det er verdt å merke seg at produsenten alltid skal ha et system for produksjonskontroll i fabrikk. Det er påkrevd for alle de fem systemene. Produksjonskontrollen kan enten dokumenteres i samsvar med krav i ISO 9001 eller ved annen dokumentasjon. Et ISO 9001-sertifikat vil som regel aksepteres som tilstrekkelig dokumentasjon av produksjonskontrollen, dersom det dekker produsentens produksjonsområder. Dersom produsenten velger å ikke skaffe et slikt sertifikat, må produsenten dokumentere på en annen måte at han har en velfungerende produksjonskontroll.

Vær oppmerksom på at ISO 9001-sertifikatet kun viser at produsenten har et internt system for produksjonskontroll i fabrikk. Dette utgjør ikke en sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk. Slik sertifisering er påkrevd i system 2+, der et tredjepartsorgan med spesifikk kompetanse på de spesifikke byggevareområdene sertifiserer produsentens produksjonskontroll i fabrikk, i tillegg til ISO 9001.

NANDO-basen og byggevareinfo.no

Oversikten over EU-Kommisjonens vedtak finner man i NANDO-basen , men direktoratet har utarbeidet en nettside, byggevareinfo, hvor det er mulig å finne frem til det relevante systemet for vurdering og verifikasjon ved å søke etter produktkategorier.

Mer informasjon om hvordan system for vurdering og verifikasjon av ikke CE-merkede byggevarer finnes på byggevareinfo.no enten i form av en beskrivelse av de generelle prinsippene eller med konkrete eksempler og tips. Det anbefales å undersøke hvilket system for vurdering og verifikasjon som er beskrevet i ETAG-er/EAD-er. Dette er harmoniserte tekniske spesifikasjoner som sikrer frivillig CE-merking av byggevarer. De inneholder en beskrivelse av de relevante egenskapene som skal dokumenteres, og fastsetter hvilket system for sertifisering og verifikasjon som gjelder for byggevarer.

Eksempler på anvendelse av systemer for vurdering og verifikasjon for ikke CE-merkede byggevarer

Veiledningen gir her konkrete eksempler på hvilket system for vurdering og verifikasjon av byggevarer som gjelder for en rekke ikke CE-merkede byggevarer:

<i>Beskrivelse av relevante ikke CE-merkede byggevarer</i>	<i>System for vurdering og verifikasjon</i>	<i>Beskrivelse av det relevante systemet</i>
Prefabrikkerte byggmoduler	1	Produsenten skal legge frem et produktsertifikat før han bringer byggmoduler til omsetning (Krav om produktsertifisering)
Våtromsplater	2+	Et tredjepartsorgan skal sertifisere produsentens produksjonskontroll i fabrikk før våtromsplater bringes til omsetning

Radonmembran	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere radonmembranens ytelser (produktsertifikat) før disse bringes i omsetning (krav om produktsertifisering)
Prefabrikkerte baderomsmoduler	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere prefabrikkerte baderomsmoduler (produktsertifikat) før disse bringes i omsetning (krav om produktsertifisering)
Brannmaling	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere brannegenskapene til brannmalingen (produktsertifikat) før den bringes i omsetning (produktsertifisering)
Produkter i kontakt med drikkevann	1+	Produktsertifisering med ytterligere krav om stikkprøver av produkter

Tabell 2

Beskrivelsen av oppgaver som produsenten og tredjepartsorganet skal foreta er beskrevet i tabell 1. Teknisk spesifisering og testmetoder som skal legges til grunn for tredjepartsvurderinger

For ikke CE-merkede byggevarer finnes det ingen harmoniserte produktstandarder. Relevante tekniske spesifikasjoner for å vurdere og angi egenskapene til ikke CE-merkede byggevarer kan være nasjonale standarder gjeldende i Norge eller et annet EØS-land, nasjonale godkjenninger utstedt av et tredjepartsorgan i Norge eller i EØS-området. Disse standardene og godkjenningene skal inneholde en beskrivelse av byggevarens relevante egenskaper og ytelser, og hvilke testmetoder som ble benyttet for å vurdere disse egenskapene/ytelsene. Det finnes europeiske testmetoder som angir hvordan prøvingen skal gjennomføres for de aller fleste egenskaper.

Listen over EU-Kommisjonens vedtak og delegerte rettsakter som fastsetter eller endrer systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser er lagt ved denne forskriften.

Veiledning til annet ledd

Tredjepartsorganet som skal utføre oppgaver i vurdering og verifikasjon av egenskaper skal være akkreditert for oppgaven. Dette er for å sikre påliteligheten av tredjepartsvurderingene. Medlemsstatene i EØS-området kan ikke avvise sertifikater eller prøvingsrapporter utstedt av tredjepartsorgan som er akkreditert.

Forskriften åpner for at dersom akkreditering ikke er mulig (for eksempel fordi akkrediteringsorganet ikke har tilstrekkelig ekspertise på området) skal tredjepartsorganet kunne dokumentere at det har relevant kompetanse, ved hjelp av tilfredsstillende dokumentasjon. Det er produsenten sitt ansvar å sørge for at tredjepartsorganet som han vil benytte kan dokumentere relevant kompetanse ovenfor direktoratet. Relevant kompetanse skal helst dokumenteres på bakgrunn av akkrediteringsstandardene som gjelder for produktsertifiseringsorgan (EN 45001, ISO/IEC/17065), for sertifiseringsorgan for produksjonskontroll i fabrikk (EN 45001, ISO-17065), og for testlaboratorier (ISO/IEC/17025).

Dersom EU-kommisjonen ikke har fastlagt hvilket system for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser som gjelder for en byggevare, skal systemet som gjelder for tilsvarende og sammenlignbare CE-merkede

byggevarer legges til grunn. Dette avgjøres på bakgrunn av momentene som EU-Kommisjonen legger til grunn:

- Betydningen byggevaren har for de grunnleggende kravene til byggverk
- Byggevarens art
- Virkningen av variasjoner i en byggevarens vesentlige egenskaper i løpet av dens forventede levetid, og
- Risikoen for at feil oppstår ved produksjon av byggevaren.

Veiledning til tredje ledd

I noen tilfeller kan det være tvil om hvilket system for vurdering og verifikasjon gjelder for en byggevare. § 12 beskriver derfor hvilke kriterier som legges til grunn for å avgjøre hvilket system som gjelder i disse tilfellene. Det er de kriteriene som Europakommisjonen selv legger til grunn når den fastsetter hvilket system for vurdering og verifikasjon gjelder (jf. byggevareforordningen artikkel 60). Bestemmelsen er derfor ment som veiledning for både produsenter, importører og distributører av ikke CE-merkede byggevarer i tvisttilfellene. Den forklarer også grunnlaget som direktoratet benytter for å bestemme hvilket system for vurdering og verifikasjon får anvendelse i tvisttilfellene.

Direktoratet, som er den sentrale myndigheten på byggevareområdet, gir veiledning til produsenter, importører og distributører om hvilket system som skal anvendes. Informasjon publiseres på byggevareinfo.no.

Tredjepartsorgan skal være akkreditert for de aktuelle oppgavene. Der slik akkreditering ikke er mulig skal tredjepartsorganet dokumentere tilsvarende krav til kompetanse, uavhengighet og upartiskhet.

Veiledning til fjerde ledd

Som regel skal tredjepartsorganet som utfører oppgaver knyttet til vurdering og verifikasjon være akkreditert for tredjepartsvurderingene de utfører. Dette er for å sikre påliteligheten av tredjepartsvurderingene. Det er også en enkel måte å vise at tredjepartsorganet har utført tredjepartsvurderingene med kompetanse, upartiskhet og uavhengighet. Akkrediteringen sikrer dette. Produktsertifiseringsorganer er akkreditert etter EN 45001 eller nå ISO/EN/IEC/17065).

Tredjepartsorganer som sertifiserer produsentens produksjonskontroll i fabrikk er akkreditert etter EN 45001 / ISO/EN/IEC-17065) eller ISO-17020.

Testlaboratorier er akkreditert etter ISO/EN/IEC/17025).

Typisk eksempel av tredjepartsorganer som kan utføre disse tredjepartsvurderingene er tekniske kontrollorganer som er akkrediterte og utpekt for tredjepartsvurderinger for det aktuelle produktområdet som ikke CE-merkede byggevaren hører under. Ved et søk i NANDO-basen vil man finne ut om et tredjepartsorgan er utpekt eller ikke for en relevant produktgruppe.

Listen av akkrediterte tredjepartsorganer finnes vanligvis på nettsidene til de nasjonale akkrediteringsorganene. En liste av akkrediteringsorganene i EØS-området finnes på nettsiden til European Accreditation.

Fordelen med akkrediteringen er at medlemsstatene i EØS-området, og dermed direktoratet, ikke kan avvise sertifikater eller testrapporter utstedt av tredjepartsorgan som er akkreditert på grunn av

manglende kompetanse til akkrediterte tredjepartsorganer (jf. forordning 764/2008 artikkel 4, gjennomført i EØS-vareloven). For sertifikater og rapporter som ikke er utstedt av akkrediterte organer, bør det tas en grundigere vurdering av sertifikatets og rapportenes innhold. Tilsynsmyndigheten vil kunne avvise sertifikater og rapporter fra ikke akkrediterte organer, som tyder på svakheter ved vurdering (rapport) og/eller sertifisering (sertifikater).

Forskriften åpner for at tredjepartsvurderinger utført av tredjepartsorganer som ikke er akkreditert også kan være relevant for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Grunnen til dette er at i en rekke europeiske land er akkrediteringen ikke en forutsetning for utpeking av tekniske kontrollorganer.

Akkrediteringen gjelder ikke for bedømmelsesorganer heller. Disse organene er imidlertid relevante tredjepartsorganer med tanke på tredjepartsvurderinger. Deres kompetanse, upartiskhet og uavhengighet er blitt vurdert av nasjonale myndigheter opp mot strenge kriterier i byggevareforordningen. Deres utpeking som tekniske kontrollorganer og eller bedømmelsesorganer i EØS-området vil være et tilstrekkelig bevis på at de oppfyller krav til kompetanse, upartiskhet og uavhengighet i denne forskriften. Listen av tekniske kontrollorganer og tekniske bedømmelsesorganer finnes derimot i NANDO-basen.

Det er derimot ikke mulig å legge frem en liste av tredjepartsorganer fordi det finnes ikke.

Henvisninger

- DOK-forskriften § 11
- Byggevareinfo.no
- NANDO-basen
- CEN
- Standard Norge
- European Certification
- Norsk Akkreditering

Forordning 764/2008

EØS-vareloven

§ 13. Innhold i dokumentasjonen

Dokumentasjonen skal inneholde identifikasjon av produsent og importør, produsentens og importørens kontaktdetaljer, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som er lagt til grunn, og der det er relevant, navnet på tredjepartsorgan som har utført oppgavene beskrevet i § 12 første ledd, hvilke oppgaver som ble utført og når disse ble utført.

Veiledning til første ledd

Med dokumentasjon siktes det her til produktdokumentasjon, dvs. dokumentasjon som følger med byggevarene. Denne dokumentasjon skal kunne gi brukere all nødvendig informasjon om produsenten, byggevaren, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som er lagt til grunn, og det der er relevant, hvilket tredjepartsorgan som har utført tredjepartsvurdering i henhold til § 12 første ledd, og hvilke oppgaver som ble gjennomført (bekreftelse av byggevarens egenskaper, sertifisering av produksjonskontroll eller produktsertifisering). Det er ikke gitt noe formkrav for framstilling av denne

informasjonen, bare at den skal følge med byggevaren, skal være leselig og forståelig, og på et skandinavisk språk.

Byggevaren skal ledsages av nødvendige anvisninger og sikkerhetsinformasjon. Produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

Veiledning til annet ledd

I likhet med CE-merkede byggevarer skal byggevarer som ikke er CE-merket ledsages av nødvendige anvisninger (eksempelvis bruksanvisninger eller monteringsanvisninger), samt sikkerhetsinformasjon, dvs. all informasjon som sikrer en sikker bruk av byggevaren, utover informasjon om farlige stoffer, som er nærmere regulert i REACH-forordningen.

Formålet med produktdokumentasjonen, anvisninger og sikkerhetsinformasjon, er at brukere skal få tilstrekkelig informasjon om byggevaren for å kunne vurdere om byggevarens egenskaper er slik at den kan brukes i norske byggverk, samt å få informasjon om eventuelle helse-, miljø-, og sikkerhetsfaremomenter. Dokumentasjonen skal derfor være på norsk, svensk eller dansk.

§ 14. Gjensidig godkjenning

Innledning til veiledning § 14

I mangel av harmoniseringsregler er det opp til medlemsstatene å fastsette regler for framstilling, omsetning, markedsføring og distribusjon av produkter på sitt territorium. Disse reglene vil derfor kunne variere fra land til land, og kan av den grunn hindre det frie varebytte av varer i EØS-området. Prinsippet om gjensidig godkjenning slår fast at en byggevare som lovlig er fremstilt og satt på markedet i en EØS-stat, i utgangspunktet skal kunne omsettes i alle andre EØS-stater uten å måtte oppfylle ytterligere vare- eller kontrollkrav i importstaten.

Prinsippet om gjensidig godkjenning er imidlertid ikke et uttrykk for en generell handelsfrihet, men forbyr uberettigede handelshindringer. Nasjonale myndigheter kan derfor gi regler som setter en høyere beskyttelse (eksempelvis høyere standarder for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer), forutsatt at disse standardene er nødvendig for å beskytte visse interesser. Selv om opprinnelseslandet pålegger mindre strenge krav eller ikke noe krav i det hele tatt betyr ikke det at dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer er uforenelig med EØS-avtalen. Dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer er vurdert som forenlig med EØS-avtalen.

Dersom et produkt til byggverk lovlig kan omsettes i annet EØS-land, skal produktet godtas omsatt i Norge uten ny prøving eller kontroll.

Veiledning til første ledd

Bestemmelsen bekrefter at byggevarer som lovlig omsettes i de andre EØS-statene i utgangspunktet skal kunne omsettes i Norge. Dette forutsetter at dokumentasjonskravet i eksportstatene tilsvarer dokumentasjonskravet som gjelder i Norge.

Det kan likevel kreves ytterligere produktdokumentasjon i tilfeller der det kan påvises forskjell mellom beskyttelsesnivåene i Norge og andre EØS-land. Krav om ytterligere produktdokumentasjon må være nødvendig og proporsjonalt, jf. EØS-avtalen artikkel 13.

Veiledning til annet ledd

Annet ledd gir direktoratet anledning til å kreve ytterligere produktdokumentasjon, herunder tilleggsprøver av byggevarers egenskaper dersom dokumentasjonskravet i andre EØS-land ikke holder mål i forhold til dokumentasjonskravet beskrevet i forskriften kapittel III.

For eksempel underlegges overtrykkshaller som produseres utenfor Norge, men som markedsføres i Norge, et krav om sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk av et tredjepartsorgan, særlig med tanke på dukens vesentlige egenskaper. Dersom slik dokumentasjon skulle mangle, vil direktoratet kunne treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at overtrykkshaller bringes i overensstemmelse med forskriften. Tiltakene kan blant annet bestå i å pålegge vedkommende markedsdeltaker å skaffe seg tilstrekkelig teknisk dokumentasjon i form av sertifisering av produksjonskontrollen i fabrikk. Direktoratet kan forby markedsføring av overtrykkshallene frem til korrekt dokumentasjon er fremskaffet.

Hvis direktoratet skal kreve ytterligere dokumentasjon av importprodukter, må dette være nødvendig og forholdsmessig. Kravet om ytterligere dokumentasjon skal ikke gå lengre enn det som er nødvendig for oppfyllelsen av forskriften. Med andre ord skal direktoratet ta hensyn til dokumentasjonen som er fremlagt og utelukkende kreve dokumentasjon som mangler, sammenlignet med det som kreves for byggevarer som produseres i Norge, og ikke mer.

Dersom Direktoratet for byggkvalitet krever ytterligere produktdokumentasjon for byggevarer som ikke er CE-merket og som er produsert utenfor Norge, skal direktoratet tydelig beskrive overfor markedsdeltakeren hva som kreves av dokumentasjon for at byggevaren skal kunne omsettes i Norge. Direktoratet skal også begrunne hvorfor ytterligere dokumentasjon er nødvendig og forholdsmessig.

Vedkommende markedsdeltaker har 20 virkedager til å komme med innsigelser mot direktoratets vurdering. Etter mottakelse av innsigelser har direktoratet 20 virkedager til å meddele vedtaket til både markedsdeltakeren og ESA (EFTAs overvåkningsorgan). I komplekse saker kan fristen forlenges med 20 virkedager. Hvis direktoratet velger å ikke treffe vedtak eller unnlater å underrette markedsdeltaker innen 20 virkedager (40 virkedager i komplekse saker), vil byggevaren anses for å være lovlig omsatt, med mindre byggevaren utgjør en alvorlig risiko for sikkerhet og helse ved normal eller rimelig forventet bruk. I dette tilfelle vil direktoratet kunne kreve midlertidig stans av omsetningen av byggevarene.

IV Løfteinnretning og varmtvannskjel

Innledning

Kapittel IV inneholder krav til dokumentasjon og CE-merking av løfteinnretninger og varmtvannskjeler. Dette er bestemmelser som gjennomfører henholdsvis heisdirektivet, maskindirektivet og varmtvannskjeldirektivet. Disse direktivene er ikke endret, og bestemmelsene fra TEK10 kapittel 3 med veiledning videreføres derfor innholdsmessig uendret, men med noen redaksjonelle endringer.

Reglene for produktdokumentasjon av varmeproduserende enheter i TEK10 kapittel 3 er ikke videreført. Dette skyldes at direktivet som reglene skulle gjennomføre (direktiv 78/170/EØF) er opphevet i EU og erstattet av økodesigndirektivet.

§ 15. Virkeområde for kapittel IV

Dette kapitlet gjelder for løfteinnretninger og varmtvannskjeler.

Veiledning til bestemmelsen

Produkter til byggverk omfatter også løfteinnretninger og varmtvannskjeler, som reguleres av §§ 16 til 19.

§ 16. Løfteinnretning

Innledning til veiledning § 16

Bestemmelsen gjelder for permanente løfteplattformer, rulletrapper, rullende fortauer og trappeheiser, i henhold til Norsk Standard NS-EN 81-serien og NS-EN 115 serien. Bestemmelsen gjelder også løfteinnretninger utenfor bygninger. Bestemmelsen gjelder ikke for heiser og sikkerhetskomponenter for heiser. Disse produktene er regulert av en egen forskrift, jf. forskrift om omsetning og dokumentasjon av heiser og sikkerhetskomponenter for heiser.

Bestemmelsen gjelder for permanente løfteinnretninger som løfteplattformer, rulletrapper, rullende fortau og trappeheiser i byggverk med unntak av løfteinnretninger som del av en produksjonsprosess. Følgende krav gjelder:

- a. Løfteplattformer, rulletrapper, rullende fortau og trappeheiser skal tilfredsstille Maskindirektivet.

Veiledning til bokstav a

Maskindirektivet (direktiv 2006/42/EF) er gjeldende direktiv for løfteinnretninger, unntatt heiser slik det er definert i forskrift om omsetning og dokumentasjon av heiser og sikkerhetskomponenter for heiser. Løfteinnretninger etter maskindirektivet skal CE-merkes og det skal foreligge en EU samsvarserklæring fra produsenten. Løfteinnretninger som er omfattet av denne bestemmelsen er løfteplattform, trappeheis, rulletrapp og rullende fortau..

- b. Som grunnlag for EU-typegodkjenning skal samsvarsvurdering utføres av teknisk kontrollorgan. Produktet skal vurderes mot tekniske spesifikasjoner og mot relevante sikkerhetskrav i direktivet.

Veiledning til bokstav b

For enkeltheter om kontrollprosessen og prosedyrene for samsvarsvurdering som betingelse for CE-merking henvises til forskrift om maskiner og maskindirektivet.

Endringshistorikk § 16

27.10.16

Til bokstav a og bokstav b. Presiseringer som ved en inkurie ikke kom med i revisjonen.

Se veiledningen slik den var før endringen

20.04.16

Forskriftens § 16 og § 18 endret. Veiledningsteksten til de to paragrafene også endret.

§ 17. Varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel

Bestemmelsen gjelder for varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel og som har en effekt på mellom 4 kW og 400 kW innfyrt effekt. Bestemmelsen gjelder ikke for kjeler som kan bruke forskjellige typer brensel.

Veiledning til første ledd

Direktiv 92/42/EØF om varmtvannskjeler forlanger en minste virkningsgrad for apparater som omfattes av direktivet, dvs. varmtvannskjeler drevet med olje eller gass. Elektrisk fyrte varmtvannsberedere omfattes ikke av direktivet. For små sentralvarmekjeler med vanntemperatur lavere enn 100 °C for plassering uten krav til fyrrom og med maksimum innfyrt effekt fra 50 til 70 kW gjelder bestemmelsene i Byggevareredirektivet.

Varmtvannskjel skal ha samsvarserklæring eller EU-typegodkjenning som omfatter kjelens energieffektivitet. Typegodkjenningen skal være utført av et teknisk kontrollorgan og vurderes direkte mot de sikkerhetskrav som er beskrevet i direktiv som gjelder for det aktuelle produktet.

Veiledning til annet ledd

Varmtvannskjelene skal undergå en EC typeundersøkelse utført av et teknisk kontrollorgan og skal enten ha en egenerklæring om samsvar med type, kvalitetssikring av produksjonssystem eller produktsertifikat, alle disse kontrollmodulene involverer et eller flere tekniske kontrollorgan. Apparatene skal merkes med CE-merket av fabrikanten som også kan tilleggsmerke kjeler som er bedre enn minimumskravene. Reglene for kontroll og merking er gitt i direktivet, med endringer i direktiv 93/68/EØF.

Typeprøving og vurdering utføres i henhold til regler gitt i eller i medhold av henholdsvis

a) direktiv 92/42/EØF om varmtvannskjeler

Veiledning til tredje ledd bokstav a

Direktivet fastsetter kravene til virkningsgrad i nye varmtvannskjeler som drives med flytende eller gassformig brensel og som har en nominell effekt på minst 4 kW og høyst 400 kW.

b) direktiv 90/396/EØF om gassinstallasjoner

Veiledning til tredje ledd bokstav b

Direktivet omfatter apparater som anvendes til matlaging, oppvarming, produksjon av varmtvann, kjøling, belysning eller vask.

c) direktiv 93/68/EØF om koordinering av regler om CE-merking.

Veiledning til tredje ledd bokstav c

Direktivet omhandler regler om CE-merking og prosedyrer i forbindelse med merkingen.

§ 18. CE-merking av løfteinnretninger og varmtvannskjeler

Et CE-merke viser at et produkt tilfredsstillende en teknisk spesifisering. Med teknisk spesifisering i denne bestemmelse menes harmoniserte produktstandards for løfteinnretninger og varmtvannskjel som bekjentgjort i Den Europeiske Unions Tidende eller nasjonale tekniske spesifikasjoner som er ansett å være i samsvar med de grunnleggende krav og som er bekjentgjort i Den Europeiske Unions Tidende.

Veiledning til første ledd

Løfteinnretninger og varmtvannskjeler som er CE-merket skal antas å tilfredsstille EØS-reglene og skal nyte fri flyt innenfor EØS-området. Det er produsenten eller dennes representant som skal påføre CE-merket. Dersom et teknisk kontrollorgan har utført oppgaver i forbindelse med CE-merkingen, skal organets registreringsnummer påføres i nærheten av CE-merket. Falske CE-merker skal innrapporteres til EU-kommisjonen og til de land som distribuerer angjeldende produkt. Maskin og varmtvannskjel må CE-merkes. Nærmere betingelser for merkingen er gitt i de enkelte direktivene. Det er viktig å være oppmerksom på at CE-merket ikke er et kvalitetsstempel. Selv om en vare er påført et CE-merke, kan nasjonale bestemmelser begrense bruken av produktet i byggverk.

Følgende produkter skal påføres CE-merke som angitt i gjeldende direktiver for produktene:

a. løfteinnretning som er i samsvar med grunnleggende krav angitt i Maskindirektivet

Veiledning til annet ledd bokstav a

Prosedyrene for CE-merking er beskrevet i maskindirektivet. Her er beskrevet hvilke tekniske spesifikasjoner og hvilke samsvarsvurderinger/kontrollprosedyrer som skal følges for å sikre at løfteinnretningen er i samsvar med betingelsene for å påføre CE-merket.

b. varmtvannskjel som er i samsvar med krav angitt i direktivet om varmtvannskjeler CE-merket skal påføres produktet av produsent eller dennes representant. CE-merket skal bestå av bokstavene CE i følgende grafiske utforming:

Veiledning til annet ledd bokstav b

Prosedyrene er beskrevet i direktiv 92/42/EØF.

Dersom CE-merket forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet slik de framgår av modellen ovenfor overholdes.

Veiledning til tredje ledd

Dersom det foreligger en harmonisert europeisk produktstandard, er det obligatorisk å utarbeide produktdokumentasjon på bakgrunn av denne. Påføring av selve CE-merket vil imidlertid fremdeles være frivillig.

CE-merkingen skal omfatte krav angitt i gjeldende direktiv for produktet og kan være

- a) identifikasjonsnummeret for det organ som har deltatt i produksjonskontrollfasen
- b) produsentens navn eller identifikasjonsmerke
- c) de to siste sifrene i det året da merkingen ble påført og om nødvendig produktsertifikatets nummer
- d) deklarererte produktegenskaper, klassifisering og lignende som angitt i direktiv for produktet.

De ulike delene som CE-merket består av, skal så langt som mulig ha samme høyde og ikke være under 5 mm.

Veiledning til femte ledd

Bokstavene CE i svart skrift er trykket på en rutemønstret bakgrunn med bokstavene CE printet svakt i bakgrunnen pekende motsatt vei.

Opplysninger som er nødvendige ut fra et sikkerhetssynspunkt skal være på norsk.

Endringshistorikk § 18

20.04.16

Forskriftens § 16 og § 18 endret. Veiledningsteksten til de to paragrafene også endret.

§ 19. Teknisk kontrollorgan for løfteinnretninger og varmtvannskjel

Et teknisk kontrollorgan skal attestere at produkter til byggverk som omfattes av dette kapittel, er i samsvar med den gitte tekniske spesifikasjon.

Tekniske kontrollorgan skal utpekes at Direktoratet for byggkvalitet etter reglene i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan.

Som grunnlag for utpekingen av et teknisk kontrollorgan skal organet være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et teknisk kontrollorgan som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at utpekende myndighet kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

Veiledning til bestemmelsen

Utpekte tekniske kontrollorgan (TKO) skal gjennomføre vurdering av et produkts samsvar med bestemmelsene i tekniske spesifikasjoner og utstede produktsertifikat hvis den gjeldende tekniske spesifikasjon forlanger en slik prosedyre. TKO skal utpekes etter denne bestemmelsen, samt lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar (lov om tekniske kontrollorgan). Tekniske kontrollorgan utpekes av myndighetene i de ulike landene innenfor EØS-området for ulike harmoniserte tekniske spesifikasjonene. De utpekte organene skal kunne operere fritt over landegrensene i EØS-området. Utpekte tekniske kontrollorgan i EØS-området fremgår på NANDO-basen.

Henvisninger

- [Norsk akkreditering](#)
- [NANDO-basen \(direktoratets utpekingsprosedyrer\)](#)
- [Lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar](#)

V Fellesbestemmelser

Innledning

Kapittel V inneholder fellesbestemmelser som gjelder for alle produkter til byggverk. Reglene om myndighetsutøvelse og sanksjoner i kapittel V er noe utvidet sammenliknet med reglene i TEK10 kap. 3 på bakgrunn av EØS-vareloven og plan- og bygningsloven § 29–7.

§ 20. Forbud mot villedende informasjon

Det er ikke tillatt å benytte uriktig eller mangelfull informasjon som er egnet til å villede om et produkt til byggverks lovlige bruk i et byggverk eller om produktets egenskaper.

Veiledning til bestemmelsen

Bestemmelsen er videreføring av tidligere TEK10 § 3-3, og innfører et klart forbud mot villedende markedsføring av byggevarer. Å markedsføre et produkt som egnet for bruk i norske byggverk når det ikke er tilfelle er et klart eksempel på villedende markedsføring. Å oppgi andre eller bedre egenskaper enn byggevarens reelle egenskaper er også et klart tilfelle av villedende markedsføring. Villedende markedsføring omfatter også mindre opplagte tilfeller der det for eksempel benyttes småskalatest med hensyn til brannpåvirkning for å vurdere faren for brannspredning ved en reell brann.

§ 21. Tilsynsmyndighet

Direktoratet for byggkvalitet er tilsynsmyndighet for produkter til byggverk.

Veiledning til første ledd

Direktoratet for byggkvalitet er oppnevnt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet som tilsynsmyndighet. Direktoratet fører tilsyn med at produkter til byggverk som omsettes i Norge, oppfyller kravene i denne forskriften.

Kommunal- og regionaldepartementet er klageinstans for vedtak som fattes av tilsynsmyndigheten.

Veiledning til annet ledd

Direktoratets pålegg i en tilsynssak er enkeltvedtak. En part eller annen med rettslig klageinteresse i saken kan klage på enkeltvedtak til det forvaltningsorgan som er nærmest overordnet Direktoratet for byggkvalitet, jf. forvaltningsloven § 28. Klageinstansen for direktoratets vedtak er Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Klager skal alltid sendes til direktoratet som legger saken frem for klageinstansen.

Henvisninger

- [Forvaltningsloven](#)

§ 22. Tilsyn med produkter til byggverk

Innledning til veiledning § 22

Markedstilsyn skal sikre at produkter til byggverk som ikke er i samsvar med regelverket, eller som utgjør en risiko for helse, sikkerhet eller miljø fjernes fra markedet. Tilsynsmyndigheten skal kunne kontrollere

produkters egenskaper i tilstrekkelig stor skala, ved dokumentkontroll og, der dette er hensiktsmessig, med testing av byggevarens egenskaper.

Målgrupper for direktoratets tilsyn er produsenter (og produsentens representanter), importører og distributører. Entreprenører som importerer byggevarer på byggeplass, gjør byggevarer tilgjengelige på markedet, og er derfor underlagt direktoratets tilsyn. Hvert år velger direktoratet ut en rekke kritiske produkter som skal kontrolleres. I tillegg følger direktoratet opp bekymringsmeldinger fra kommuner, byggenæringen og private personer. Bekymringsmeldinger meldes til direktoratet via et kontaktskjema som er tilgjengelig på direktoratets nettsider.

Med hjemmel i offentleglova § 24 annet ledd (for tredjepart) og i forvaltningsloven § 19 (for part i saken) vil direktoratet som regel nekte innsyn i hvem som har meldt saken. Direktoratet er imidlertid forpliktet til å gjøre en konkret vurdering av hver enkelt innsynshenvendelse.

Markedstilsyn er tilsyn med at produktdokumentasjon i henhold til forskriftskravene foreligger før produktet installeres eller monteres i byggverk. Er byggevaren allerede bygget inn i et byggverk, er det kommunen som vil kunne treffe de nødvendige reaksjoner dersom det er benyttet byggevarer med mangelfull produktdokumentasjon. Direktoratet bistår kommunene i vurdering av den fremlagte dokumentasjonen, men vil kunne følge opp saken mot markedsdeltaker som omsetter byggevarene.

Tilsynsmyndighet kan kreve tilsendt produktdokumentasjon og annen informasjon som er tilgjengelig ved omsetning, markedsføring, distribusjon eller bruk av produkt til byggverk, herunder den tekniske dokumentasjonen, inkludert test- og beregningsgrunnlag som er brukt ved utarbeidelse av produktdokumentasjonen, informasjon om oppgavene utført i forbindelse med systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser, produktdokumentasjon, samt listen av markedsdeltakere som byggevarer ble kjøpt fra eller solgt til.

Veiledning til første ledd

Direktoratet skal kontrollere at egenskapene til produkter til byggverk er tilstrekkelig dokumentert, og kan derfor kreve tilsendt både produktdokumentasjonen og den tekniske dokumentasjonen (eksempelvis test- og beregningsgrunnlag), samt sertifikater utstedt av tredjepartsorganer.

Mens produktdokumentasjon skal være på et skandinavisk språk skal den tekniske dokumentasjonen være tilgjengelig på et språk som lett kan forstås av tilsynsmyndigheten, typisk engelsk. Ved tilsyn kan Direktoratet for byggkvalitet også kreve at markedsdeltakere oversender lister over markedsdeltakere de har kjøpt varen fra og markedsdeltakere som de har solgt byggevarer til for å kunne spore byggevarene underlagt tilsyn. Dette sikrer at tilsyn blir effektivt ved å spore byggevarene under tilsyn i omsetnings- og distribusjonsskjeden. Bestemmelsen gjelder ikke for salg til sluttbrukere.

Tilsynsmyndighet skal gis adgang til produkt, rom, areal eller annet område som anses nødvendig for å kunne utføre vurdering av produktet.

Veiledning til annet ledd

I tillegg til dokumentasjonskontroll kan Direktoratet for byggkvalitet undersøke om egenskapene som produsent har oppgitt stemmer overens med produktets reelle egenskaper, ved hjelp av for eksempel laborietester. Direktoratet, eller de organene som har fått fullmakt fra direktoratet, skal derfor, der det er nødvendig, gis tilgang til anlegget til markedsdeltakere for å ta nødvendige prøver av produkter.

Ved begrunnet mistanke om at det omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse eller miljø, skal bygningsmyndighet og annen offentlig myndighet som behandler tiltak etter sektorlovgivning som omfattes av plan- og bygningsloven § 29–7, melde forholdet til tilsynsmyndigheten.

Veiledning til tredje ledd

Andre tilsynsmyndigheter, eksempelvis kommuner eller andre tilsynsmyndigheter, som har begrunnet mistanke om at det omsettes produkter til byggverk uten tilstrekkelig dokumentasjon eller som utgjør en risiko for helse, sikkerhet og miljø, er forpliktet til å melde forholdet til Direktoratet for byggkvalitet. Meldinger fra kommuner som er tilsynsmyndighet i lokale byggesaker, eller fra andre tilsynsmyndigheter, vil som regel være unntatt fra innsyn frem til saken er avsluttet.

Dersom produsent eller dennes representant trekker et produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse og miljø, tilbake fra markedet, skal det sendes melding til tilsynsmyndigheten.

Henvisninger

- [Plan- og bygningsloven § 29–7](#)
- [EØS-vareloven \(forordning \(EF\) nr. 765/2008 artikkel 16 og 19\)](#)
- [Offentleglova § 24 annet ledd](#)

§ 23. Reaksjoner fra tilsynsmyndigheten

Innledning til veiledning § 23

Det skilles mellom reaksjoner for ulovligheter med hensyn til CE-merkede byggevarer på den ene side og på den andre siden reaksjoner for ulovligheter med hensyn til byggevarer som ikke er CE-merket, løfteinnretninger og varmvannskjeler, med hjemmel i [plan- og bygningsloven § 29–7](#).

Det skilles i tillegg mellom administrative sanksjoner (pålegg og tvangsmulkt), på den ene side og strafferettslige eller strafflignende sanksjoner (overtredelsgebyr og politianmeldelse) på den andre side. Administrative sanksjoner vil tvinge markedsdeltaker å rette forholdet, mens strafferettslige sanksjoner er egnet til å straffe markedsdeltakere for ulovligheter som er begått.

I forbindelse med tilsyn kan direktoratet kreve at

- markedsdeltakere bringer produkter til byggverk i overensstemmelse med forskriften
- omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produkter til byggverk stanses inntil tilfredsstillende dokumentasjon foreligger

- produkter til byggverk kalles tilbake eller trekkes tilbake
- omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produkter stanses midlertidig for å utføre nødvendige undersøkelser og sikkerhetsvurderinger når produkter kan utgjøre en alvorlig risiko for sikkerhet, helse eller miljø

"Tilbakekalling" omfatter alle tiltak rettet mot å oppnå retur av et produkt som allerede er gjort tilgjengelig for sluttbrukeren. Med «tilbaketrekking» menes alle tiltak for å hindre at et produkt i omsetningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet.

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel II, brukes virkemidlene i forordning (EU) nr. 305/2011 kap. XIII.

Veiledning til første ledd

Byggevareforordningen skiller mellom tre ulike brudd på regelverket

1. byggevarer som utgjør en alvorlig risiko eller som medfører risiko for at de grunnleggende kravene til byggverk ikke blir oppfylt (artikler 56 og 57)
2. byggevarer som oppfyller kravene men som likevel utgjør en risiko for helse og sikkerhet (artikkel 58)
3. byggevarer med formelt manglende samsvar (artikkel 59)

Byggevarer som utgjør en alvorlig risiko eller som medfører risiko for at de grunnleggende kravene til byggverk ikke blir oppfylt

Dersom direktoratet finner at byggevarer ikke oppfyller kravene i byggevareforordningen, skal de kreve at vedkommende markedsdeltaker treffer korrigerende tiltak for å rette forholdet, eller der det ikke lar seg gjøre, kreve at markedsdeltaker fjerner byggevarene fra markedet.

Dersom markedsdeltakeren ikke innretter seg etter vedtaket, skal tilsynsmyndighetene forby eller begrense tilgjengeliggjøring av byggevaren. Hvor bruddene på regelverket ikke er begrenset til det norske territoriet, skal Direktoratet for byggkvalitet underrette ESA (EFTAs overvåkningsorgan) og de andre EØS-landene.

Byggevarer som utgjør risiko for helse og sikkerhet

Dersom byggevarer er i samsvar med forordningen, men likevel utgjør en risiko for oppfyllelsen av de grunnleggende krav til byggverk, eller menneskers helse og sikkerhet og andre offentlige interesser, skal direktoratet kreve at markedsdeltakeren treffer alle nødvendige tiltak for å fjerne risikoen, eller for å trekke byggevarene tilbake eller tilbakekalle dem innen en rimelig frist. I slike tilfeller skal direktoratet melde fra til ESA og de andre EØS-landene om tiltak de treffer.

Byggevarer med formelt manglende samsvar

Med "formelt manglende samsvar" siktes til feil med CE-merkingen, ytelseserklæringen eller den tekniske dokumentasjonen. Direktoratet skal kreve at markedsdeltakere retter forholdet og bringer det manglende samsvar i opphør. Dersom markedsdeltakeren ikke innretter seg etter kravene, skal direktoratet begrense eller forby framstilling, markedsføring, omsetning, distribusjon, bruk av byggevarer på markedet, eller trekke tilbake eller tilbakekalle byggevarene.

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel III og IV, brukes følgende virkemidler:

a) Dersom tilsynsmyndigheten finner at produkt til byggverk ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon etter forskriften, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon, kan den gi pålegg om å stanse omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produktet inntil tilfredsstillende produktdokumentasjon foreligger.

Veiledning til annet ledd bokstav a

Hvis direktoratet avdekker at et produkt ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon kan direktoratet gi pålegg om å stanse markedsføring, omsetning og bruk av produktet inntil forholdet er rettet. Dette kan innebære at produktet må fjernes fra salgsleddet og tilbakeføres til produsenten eller dennes representant. Ved pålegg om stans i markedsføring, omsetning og bruk av produkter som omfattes av prinsippet om gjensidig godkjenning, vil prosedyren angitt i artikkel 6 i forordning 764/2008 måtte benyttes, jf. veiledning til § 14.

b) Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om å kalle tilbake produkt som beskrevet i første ledd fra markedet eller kan kreve andre tiltak for å sikre at produktet bringes i overensstemmelse med forskriften.

Veiledning til annet ledd bokstav b

Tilsynsmyndigheten kan iverksette tilbakekalling, og eventuelt destruksjon, av usolgte og solgte produkter så langt det lar seg gjøre og inkludere alle ledd der omsetning foregår. Det vil bli vurdert i det enkelte tilfelle om det er riktigere å reagere med andre midler (for eksempel tilbaketrekking og destruksjon) enn krav om tilbakekalling.

c) I tilfeller der vanlig eller forventet bruk av produkt til byggverk kan utgjøre en alvorlig risiko for sikkerhet, helse eller miljø, kan tilsynsmyndigheten midlertidig stanse omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produkter for å utføre nødvendige undersøkelser og sikkerhetsvurderinger.

Veiledning til annet ledd bokstav c

Direktoratet kan midlertidig forby omsetning og markedsføring av produkter til byggverk for å utføre nødvendige sikkerhetsvurderinger og undersøkelser, dersom normal eller rimelig forventet bruk av produktet kan utgjøre en alvorlig risiko for sikkerhet, helse eller miljø.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge tvangsmulkt etter plan- og bygningsloven § 29–7b dersom pålegg etter første eller annet ledd i denne paragrafen ikke etterkommes.

Veiledning til tredje ledd

Formålet med tvangsmulkt er å gi den ansvarlige et økonomisk insitament til å innrette seg etter direktoratets pålegg. Tvangsmulkten fastsettes av direktoratet. Tvangsmulkten kan fastsettes på tre ulike måter:

- 1) løpende (så lenge det ulovlige forholdet varer)
- 2) som et engangsbeløp
- 3) som en kombinasjon av disse to

Overfor den ansvarlige må tvangsmulkten utgjøre et reelt oppfylleelsespress men uten å virke urimelig.

Ved vurderingen legger direktoratet vekt på følgende forhold:

- 1) hvor alvorlig overtredelsen er
- 2) hvor lang tid det vil ta for å rette forholdet
- 3) om tidligere pålegg er fulgt eller ikke
- 4) om overtrederen åpenbart kjente til handlingen var i strid med krav gitt i forskriften
- 5) om overtrederen gjentatte ganger har vært ansvarlig for kritikkverdige forhold
- 6) om overtredelsen bidrar til økonomisk gevinst

Henvisninger

- [Plan- og bygningsloven § 29-7, 32-3 og 32-4](#)
- [EØS-vareloven](#)
- [forordning \(EF\) nr. 764/2008 artikkel 7](#)

§ 24. Overtredelsesgebyr. Gebyrenes størrelse

Veiledning til tredje ledd

Høyere overtredelsesgebyr kan ilegges ved alvorlige overtredelser. Overtredelsesgebyr kan imidlertid uansett ikke overstige kr. 200 000 for samme handling enten den medfører én eller flere overtredelser.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven § 29-7c inntil angitte beløpsgrenser for forsettlig eller uaktsomme overtredelser av denne forskriften.

Veiledning til første ledd

Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon som ilegges ved fortsettlig eller uaktsomt overtredelse av forskriftsbestemmelser om produktdokumentasjon. Overtredelsesgebyr ilegges ved overtredelser av forskriften der overtrederen har handlet med fortsett (dvs. at den som utfører en handling gjør det bevisst) eller uaktsomt (dvs. å opptre uforsiktig eller uforsvarlig).

Sanksjoner skal stå i rimelig forhold til overtredelsen. Dersom det utferdiges flere ulike typer sanksjoner for samme overtredelse må disse samordnes slik at overtrederen ikke rammes på en urimelig måte.

Overtredelsesgebyr skal innbetales innen fire uker etter vedtaket om overtredelsesgebyr, med mindre direktoratet setter en lengre frist.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr inntil kr 50 000 for mindre avvik og inntil kr 100 000 for vesentlige avvik.

Veiledning til annet ledd

Direktoratet for byggkvalitet kan ilegge overtredelsesgebyr inntil kr. 50.000 for mindre avvik og inntil kr. 100.000. for vesentlige avvik. Mindre avvik vil som regel omfatte mangler i produktdokumentasjon som er av liten betydning (for eksempel dersom det mangler identifikasjon av det tekniske kontrollorganet som har utført tredjepartsvurderinger) . Vesentlig mangel på den tekniske dokumentasjonen til produkter til byggverk eller mangel på tredjepartsvurdering det det krav på slik, vil derimot utgjør et vesentlig avvik.

Henvisninger

- Ot.prp. nr. 45 (2007–2008) s. 176 flg., og s. 355–357
- Plan- og bygningsloven § 32–8 fjerde ledd og § 32–10

§ 25. Utmåling av overtredelsesgebyr

Veiledning til bestemmelsen

Ved ileggelse av overtredelsesgebyr må Direktoratet for byggkvalitet vurdere hva som er et rimelig overtredelsesgebyr for overtredelsen. Blant annet må direktoratet legge vekt på hvor grov og alvorlig overtredelsen er. Andre momenter kan være om det er første gangen vedkommende gjør noe i strid med regelverket og om det er gjort for å tjene økonomisk på forholdet. Slike og andre vurderingstemaer fremgår av denne bestemmelsen.

Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan tilsynsmyndigheten legge vekt på:

a) Hvor alvorlig overtredelsen er

Veiledning til bokstav a

Ved utmåling av overtredelsesgebyr kan det legges vekt på alvorlighetsgraden av overtredelsen. Det må vurderes hvilke konsekvenser regelbruddet har eller kunne fått. Alvorlige overtredelser er for eksempel feil som medfører fare for sikkerhet, helse og miljø.

b) Om eventuelt pålegg gitt med hjemmel i denne forskriftens § 23 er fulgt

Veiledning til bokstav b

Det kan legges vekt på om overtrederen viser vilje til å bringe forholdet i orden, ved å følge pålegg om retting. Det viktigste fokuset når det oppdages et forhold i strid med plan- og bygningslovgivningen må være å bringe tiltaket i overensstemmelse med regelverket.

c) Om overtrederen gjentatte ganger har vært ansvarlig for forhold som kan medføre overtredelsesgebyr

Veiledning til bokstav c

Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan det legges vekt på om overtrederen åpenbart kjente til at handlingen var i strid med regelverket. Hvis det er klart at overtrederen kjente til at handlingen var i strid med regelverket, bør dette føre til et høyere overtredelsesgebyr. Ved vurderingen av dette kan det legges vekt på om det aktuelle kravet var tydelig, og om overtrederen er profesjonell. Tilsvarende kan det legges vekt på at overtrederen måtte være kjent med kravet.

Det kan legges vekt på at overtrederen ved gjentatte anledninger har vært ansvarlig for forhold som nevnt i § 25. Hvis overtrederen i en rekke saker har brutt regler i plan- og bygningslovgivningen, slik at manglende respekt for regelverket fremstår som et mønster, kan dette innebære at overtredelsesgebyret bør settes høyt.

d) Om overtredelsen bidrar til økonomisk gevinst

Veiledning til bokstav d

Det kan legges vekt på om overtredelsen bidrar til økonomisk gevinst. Det kan i denne sammenhengen også legges vekt på at størrelsen på gevinsten som gjør at et overtredelsesgebyr i det lavere sjiktet ikke vil stå i forhold til gevinsten.

e) Om overtredelsen er gjort i vinnings hensikt

Veiledning til bokstav e

Det kan legges vekt på om overtredelsen er gjort i vinnings hensikt. Gebyret kan derfor være høyere for profesjonelle (produsent, importør, distributør).

f) Om overtredelsesgebyret vil virke urimelig ut fra overtrederens økonomiske situasjon.

Veiledning til bokstav f

Det kan legges vekt på om overtredelsesgebyret vil virke urimelig ut fra overtrederens økonomiske situasjon. Dersom overtrederen er et lite foretak eller en privatperson kan et stort overtredelsesgebyr få store konsekvenser, i verste fall konkurs. I slike tilfeller kan og bør Direktoratet for byggkvalitet vurdere å sette gebyret lavt.

Veiledning til bokstav g

§ 26. Gebyr

Tilsynsmyndighetene kan kreve at den som produserer eller importerer et produkt etter denne forskrift helt eller delvis skal dekke kostnadene for testing og inspeksjon som anses som nødvendige for å vurdere et produkts egenskaper og virkninger. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Veiledning til bestemmelsen

Å føre tilsyn med produkter til byggverk kan medføre relativt store kostnader for direktoratet, spesielt med tanke på inspeksjon og testing av produktets egenskaper. Derfor kan direktoratet kreve tilbakebetalt, helt eller delvis, kostnadene forbundet med tilsynsarbeidet, dvs. inspeksjon og testing. Viser det seg ved kontrollen at produktet likevel er i samsvar med kravene i denne forskriften, skal gebyr ikke kunne beregnes.

Vedtak som illegger et gebyr er et enkeltvedtak, som kan påklages til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Alle kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg jf. tvangsfullbyrdsloven § 7-2 bokstav e.

§ 27. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelse og endringer i andre forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. januar 2014.

Forskriften får bare anvendelse på produkter som er produsert, omsatt og markedsført etter at den er trådt i kraft. Byggevarer som er produsert, omsatt og markedsført før ikrafttredelsen behandles etter forskrift 26. mars 2010 nr. 489 kapittel 3 slik det lød før ikrafttredelsen av denne forskriften.

Fra samme tidspunkt gjøres følgende endringer i forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift): – – –

Fra samme tidspunkt gjøres følgende endring i forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak (byggesaksforskriften) § 12-3 bokstav a: – – –

Veiledning til bestemmelsen

Bestemmelsen fastsetter regler for ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre forskrifter. Det er særlig overgangsbestemmelser som er interessante. Som uttrykk for en ordinær overgangsordning får forskriften bare anvendelse for produkter til byggverk som er framstilt, omsatt og markedsført etter 1. januar 2014. Det er særlig produksjonsdato som er viktig i denne sammenheng, i den grad at dette er det aller første moment i omsetningsprosessen.

Alle produkter til byggverk produsert etter 1. januar 2014 skal dokumenteres etter de nye reglene. Det betyr også at produkter til byggverk framstilt før 1. januar 2014 vil vurderes opp mot de tidligere bestemmelsene i TEK10 kapittel 3. I og med at det stort sett er reglene om dokumentasjon av egenskapene til byggevarer som ble endret, vil overgangsbestemmelsen ikke få praktisk betydning for andre produkter til byggverk, bortsett fra noen av de felles bestemmelsene.

Overgangsbestemmelser i byggevareforordningen er nærmere beskrevet i egen veiledning til byggevareforordningen.

Vedlegg

Vedlegg I

Liste over Kommisjonens vedtak og delegerte rettsakter som fastsetter eller endrer systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser

Vedtak	CELEX	Tittel
95/467	395D0467	KOMMISJONSVEDTAK av 24. oktober 1995 om gjennomføring av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF om byggjevarer (95/467/EF)
96/577	396D0577	KOMMISJONSVEDTAK av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fastmonterte brannsløkkingsanlegg (96/577/EF)
96/578	396D0578	KOMMISJONSVEDTAK av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til sanitærutstyr (96/578/EF)
96/580	396D0580	KOMMISJONSVEDTAK av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til påhengsvegger (96/580/EF)
96/579	396D0579	KOMMISJONSVEDTAK av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fast vegutstyr (96/579/EF)
96/582	396D0582	KOMMISJONSVEDTAK av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til limte glasfasadar og metallankerboltar til bruk i betong (96/582/EF)
97/161	397D0161	KOMMISJONSVEDTAK av 17. februar 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til metallankerboltar til festing av lette system i betong (97/161/EF)

97/176	<u>397D0176</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 17. februar 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til konstruksjonstrevarer og tilhøyrande varer (<u>97/176/EF</u>)
97/177	<u>397D0177</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 17. februar 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til injeksjonsboltar av metall til bruk i murverk (<u>97/177/EF</u>)
97/462	<u>397D0462</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 27. juni 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til trebaserte plater (<u>97/462/EF</u>)
97/463	<u>397D0463</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 27. juni 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til plastankerboltar til bruk i betong og murverk (<u>97/463/EF</u>)
97/555	<u>397D0555</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 14. juli 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til sement, byggjekalk og andre hydrauliske bindemiddel (<u>97/555/EF</u>)
97/556	<u>397D0556</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 14. juli 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til samansette system/modular for utvendig varmeisolasjon med puss (<u>97/556/EF</u>)
97/597	<u>397D0597</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 14. juli 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevareri medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til armeringsstål og spennstål for betong (<u>97/597/EF</u>)
97/638	<u>397D0638</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 19. september 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til festeinnretningar for konstruksjonstrevarer (<u>97/638/EF</u>)
97/740	<u>397D0740</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 14. oktober 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til murverk og nærskyldte varer (<u>97/740/EF</u>)
97/808	<u>397D0808</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 20. november 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til underlagsdekke (<u>97/808/EF</u>)
98/279	<u>398D0279</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 5. desember 1997 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av

		artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til ikkje-berande, varige forskalingsmodular/-system som er samansette av holblokker eller isolasjonsplater og eventuelt betong (98/279/EF)
98/143	398D0143	KOMMISJONSVEDTAK av 3. februar 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til system av mekanisk festa, bøyelege vasstettingssjikt til tak (98/143/EF)
98/213	398D0213	KOMMISJONSVEDTAK av 9. mars 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til modular for innvendige skiljevegger (98/213/EF)
98/214	398D0214	KOMMISJONSVEDTAK av 9. mars 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til konstruksjonsmetallvarer og tilhøyrande varer (98/214/EF)
98/436	398D0436	KOMMISJONSVEDTAK av 22. juni 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til taktekkingsmateriale, overlys, takvindauge og tilhøyrande varer (98/436/EF)
98/437	398D0437	KOMMISJONSVEDTAK av 30. juni 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til innvendige og utvendige veggkledningar og himlingskledningar (98/437/EF)
98/456	398D0456	KOMMISJONSVEDTAK av 3. juli 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til etterspenningsutstyr til forspente konstruksjonar (98/456/EF)
98/598	398D0598	KOMMISJONSVEDTAK av 9. oktober 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til tilslag (98/598/EF)
98/599	398D0599	KOMMISJONSVEDTAK av 12. oktober 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til påstrykingsmembranar for tak (98/599/EF)
98/600	398D0600	KOMMISJONSVEDTAK av 12. oktober 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til sjølvberande gjennomskinlege taksystem (bortsett frå glasbaserte system) (98/600/EF)
98/601	398D0601	KOMMISJONSVEDTAK av 13. oktober 1998 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til varer til vegbygging (98/601/EF)

99/89	<u>399D0089</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til prefabrikkerte trappesystem (1999/89/EF)
99/90	<u>399D0090</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til membranar (1999/90/EF)
99/91	<u>399D0091</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til varmeisolerande varer (1999/91/EF)
99/92	<u>399D0092</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til lette trebaserte komposittbjelkar og -søylar (1999/92/EF)
99/93	<u>399D0093</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til dører, vindauge, lemmar, persienner, portar og tilhøyrande beslag (1999/93/EF)
99/94	<u>399D0094</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til prefabrikkerte varer av vanleg betong, lettbetong eller trykkherda lettbetong (1999/94/EF)
99/453	<u>399D0453</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 18. juni 1999 om endring av vedtak <u>96/579/EF</u> og <u>97/808/EF</u> om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til høvesvis fast vegutstyr og underlagsdekke (1999/453/EF)
99/454	<u>399D0454</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 22. juni 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til branntettande, brannisolerande og brannvernande varer (1999/454/EF)
99/455	<u>399D0455</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 22. juni 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til prefabrikkerte byggesystem med stenderverk og tømmer (1999/455/EF)
99/469	<u>399D0469</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. juni 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med hensyn til byggevarer til betong, mørtel og injiseringsmasse (1999/469/EF)

99/470	<u>399D0470</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 29. juni 1999 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med hensyn til lim til bygging (<u>1999/470/EF</u>)
99/471	<u>399D0471</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 29. juni 1999 om fremgangsmåten for samsvarsattestering for byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med hensyn til oppvarmingsapparater (<u>1999/471/EF</u>)
99/472	<u>399D0472</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 1. juli 1999 om fremgangsmåten for samsvarsattestering for byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF med hensyn til rør, tanker og tilbehør som ikke er i kontakt med vann beregnet på konsum (<u>1999/472/EF</u>)
2000/245	<u>300D0245</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 2. februar 2000 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 4 i rådsdirektiv 89/106/EØF med hensyn til plateglass, profilglass og glassbyggestein (<u>2000/245/EF</u>)
2000/273	<u>300D0273</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 27. mars 2000 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til europeisk teknisk godkjenning utan retningslinjer av sju varer (<u>2000/273/EF</u>)
2000/447	<u>300D0447</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 13. juni 2000 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til prefabrikkerte trebaserte berande plater og sjølvberande lette komposittplater (<u>2000/447/EF</u>)
2000/606	<u>300D0606</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 26. september 2000 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til europeisk teknisk godkjenning utan retningslinjer av seks varer (<u>2000/606/EF</u>)
2001/19	<u>301D0019</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 20. desember 2000 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til dilatasjonsfuger for vegbruer (<u>2001/19/EF</u>)
2001/596	<u>301D0596</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 8. januar 2001 om endring av vedtak <u>95/467/EF</u> , <u>96/578/EF</u> , <u>96/580/EF</u> , <u>97/176/EF</u> , <u>97/462/EF</u> , <u>97/556/EF</u> , <u>97/740/EF</u> , <u>97/808/EF</u> , <u>98/213/EF</u> , <u>98/214/EF</u> , <u>98/279/EF</u> , <u>98/436/EF</u> , <u>98/437/EF</u> , <u>98/599/EF</u> , <u>98/600/EF</u> , <u>98/601/EF</u> , <u>1999/89/EF</u> , <u>1999/90/EF</u> , <u>1999/91/EF</u> , <u>1999/454/EF</u> , <u>1999/469/EF</u> , <u>1999/470/EF</u> , <u>1999/471/EF</u> ,

		<u>1999/472/EF, 2000/245/EF, 2000/273/EF og 2000/447/EF</u> om framgangsmåten for samsvarsattestering av visse byggjevarer i medhald av artikkel 20 i rådsdirektiv 89/106/EØF (<u>2001/596/EF</u>)
2001/308	<u>301D0308</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 31. januar 2001 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til prefabrikkerte utvendige veggkledningsplater med varmeisolasjonslag (<u>2001/308/EF</u>)
2002/359	<u>302D0359</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 13. mai 2002 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer som er i kontakt med drikkevatt, i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF (<u>2002/359/EF</u>)
2002/592	302D0592	KOMMISJONSVEDTAK av 15. juli 2002 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til gypsum produkter, fastbrannslukningsapparater, sanitær utstyr, og tilslag (<u>2002/592/EF</u>)
2003/403	303D0403	KOMMISJONSVEDTAK av 17. januar 2003 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer (<u>2003/403/EF</u>), som endret ved Kommisjonsvedtak av 7. august 2003 (<u>2003/593/EF</u>), 5. oktober 2006 (<u>2006/673/EF</u>), 15. mai 2007 (<u>2007/348/EF</u>)
2003/639	<u>303D0639</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 4. september 2003 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til bereboltar til konstruksjonselement (<u>2003/639/EF</u>)
2003/640	<u>303D0640</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 4. september 2003 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til modular for utvendige veggkledningar (<u>2003/640/EF</u>)
2003/655	<u>303D0655</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 12. september 2003 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til byggesett for vasstette sjikt til golv og vegger i våtrom (<u>2003/655/EF</u>)
2003/656	<u>303D0656</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 12. september 2003 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til europeisk teknisk godkjenning utan retningslinjer av sju varer (<u>2003/656/EF</u>)
2003/728	303D0728	KOMMISJONSVEDTAK av 12. september 2003 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til diverse byggesett (<u>2003/728/EF</u>)
2003/722	303D0722	Kommisjonsvedtak 2003/722/EF av 6. oktober 2003 om framgangsmåten for bekreftelse av samsvar for byggeprodukter i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF med hensyn til sett for vanntetting av brodekk i flytende form
2004/663	304D0663	Kommisjonsvedtak 2004/663/EF av 20. september 2004 om endring av kommisjonsvedtak <u>97/464/EF</u> om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggeprodukter i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF når det gjelder produkter til spillvannkonstruksjoner (<u>2004/663/EF</u>)

2005/403	<u>305D0403</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. mai 2005 som fastsetter av klasser for ekstern brannnytelse til tak, takbelegg i henhold til rådsdirektiv 89/106/EØF (<u>2005/403/EF</u>)
2005/484	<u>305D0484</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 4. juli 2005 om framgangsmåten for samsvarsattestering for byggevarer i henhold til artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF med hensyn til byggesett for kjølerom og byggesett for klimaskjermer til kjølerom (<u>2005/484/EF</u>)
2005/610	<u>305D0610</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. august 2005 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer (<u>2005/610/EF</u>)
2006/213	<u>306D0213</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 6. mars 2006 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til tregulv, paneler av heltre, og kledning (<u>2006/213/EF</u>)
2006/600	<u>306D0600</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 4. september 2006 som fastsetter klasser for ekstern brannnytelse til visse byggevarer med hensyn til sandwich-element for tak med ytterhud av metallplater (<u>2006/600/EF</u>)
2010/81	<u>310D0081</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. februar 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til flislim (<u>2010/81/EF</u>)
2010/82	<u>310D0082</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. februar 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til dekorative veggtepper og veggpaneler (<u>2010/82/EF</u>)
2010/83	<u>310D0083</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. februar 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til lufteksponert sammenføyningsforbindelser (<u>2010/83/EF</u>)
2010/85	<u>310D0085</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. februar 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til sementbasert- og kalsiumsulfatbasert avretningsmasse og gulvavretningsmasse av syntetisk harpiks (<u>2010/85/EF</u>)
2010/737	<u>310D0737</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 2. desember 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til stålplater med polyester belegg og plastisol belegg (<u>2010/737/EF</u>)
2010/738	<u>310D0738</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 2. desember 2010 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer med hensyn til fiberarmert gipsbasert støpe (<u>2010/738/EF</u>)
2011/19	<u>311D0019</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 14. januar 2011 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til tettingsmassar til bruk i ikkje-berande konstruksjonar i bygningar og gangveggar (<u>2011/19/EU</u>)
2011/284	<u>311D0284</u>	KOMMISJONSAVGJERD av 12. mai 2011 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til straumkablar, styrekablar og kommunikasjonskablar (<u>2011/284/EU</u>)
2012/201	<u>312D0201</u>	KOMMISJONENS GJENNOMFØRINGSavgjerd av 26. mars 2012 om endring av vedtak <u>98/213/EF</u> om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til modular for innvendige skiljevegger (<u>2012/201/EU</u>)

2015/1936	<u>32015D1936</u>	DELEGERT KOMMISJONSBESLUTNING av 8. juli 2015 om gjeldende systemer for vurdering og verifisering av ytelsen til luftventilasjonskanaler og -rør i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 305/2011
2015/1958	<u>32015D1958</u>	DELEGERT KOMMISJONSBESLUTNING AV 1. juli 2015 om gjeldende systemer for vurdering og verifisering av ytelsen til geosynteter og beslektede produkter i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 305/2011
2015/1959	<u>32015D1959</u>	DELEGERT KOMMISJONSBESLUTNING AV 1. juli 2015 om gjeldende systemer for vurdering og verifisering av ytelsen til sanitærtekniske varer i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 305/2011
2005/610	<u>305D0610</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 9. august 2005 som fastsetter brannpåvirkningsklasser til visse byggevarer (2005/610/EF) endret ved delegert kommisjonsforordning (EU) 2017/1227 av 20. mars 2017
2018/779	<u>32018D0779</u>	KOMMISJONSBESLUTNING av 19. februar 2018 som fastsetter gjeldende system for vurdering og verifikasjon av ytelsene til sandwichpaneler med metallkledning for bruk i bærende konstruksjoner
2018/771	<u>32018D0771</u>	KOMMISJONSVEDTAK av 25. januar 2018 som fastsetter gjeldende system for vurdering og verifikasjon av ytelsene til festeanordninger som brukes for å hindre fallulykker fra større høyder

Vedlegg II

Liste over publiserte harmoniserte standarder og europeiske tekniske bedømmelsesdokumenter

Vedtak	CELEX	Tittel
2021/1183	<u>32021D1183</u>	KOMMISJONENS GJENNOMFØRINGSBESLUTNING av 16. juli 2021 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/450 med hensyn til publisering av referanser til europeiske tekniske bedømmelsesdokumenter (EAD) for visse byggevarer
2021/1789	<u>32021D1789</u>	KOMMISJONENS GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2021/1789 av 8. oktober 2021 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/450 med hensyn til offentliggjøring av henvisninger til europeiske vurderingsdokumenter for fleksible sprinklerslanger med endekoplinger og andre byggevarer.
2022/381	<u>32022D0381</u>	GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2022/381 av 4. mars 2022 om endring av Kommisjonsvedtak (EU) 2019/450 om publisering av europeiske bedømmelsesdokumenter for forsterket EPS byggesystem med høy massetetthet til bygningsenheter og andre byggevarer.
2022/1517	<u>32022D1517</u>	GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2022/1517 av 9. september 2022 om endring av kommisjonsbeslutning (EU) 2019/450 om publisering av europeiske bedømmelsesdokumenter for isolasjon laget av løst fyll eller sammensatt granulert ekspandert kork eller løst fyll av granulert naturlig kork og gummi.
2023/424	<u>32023D0424</u>	GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2023/424 av 24. februar 2023 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/450 med hensyn til offentliggjøring av henvisninger til europeiske vurderingsdokumenter for spesialtrukne glassplater og andre byggevarer.

2023/910	32023D0910	GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2023/910 av 3. mai 2023 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/450 med hensyn til offentliggjøring av henvisninger til europeiske vurderingsdokumenter for korrugerte bitumenfliser og -plater og andre byggevarer.
2023/1473	32023D1473	GJENNOMFØRINGSBESLUTNING (EU) 2023/1473 av 17. juli 2023 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/450 med hensyn til offentliggjøring av henvisninger til europeiske vurderingsdokumenter for membraner til bruk som tak- eller veggunderlag eller begge deler, og andre byggevarer.

Byggevarereforordningen

Byggevarereforordningen

Byggevarereforordningen fastsetter regler for omsetning og tilsyn av CE-merkede byggevarer. CE-merkede byggevarer kan omsettes i hele EØS-området.

Vær oppmerksom på at nasjonale byggforskrifter er nasjonalt anliggende. Det betyr at det alltid må vurderes, på bakgrunn av produktdokumentasjonen, om byggevarer vil medvirke til at byggt teknisk forskrift (TEK) er oppfylt i Norge.

Fortale

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 305/2011

av 9. mars 2011

om fastsettelse av harmoniserte vilkår for markedsføring av byggevarer og om oppheving av rådsdirektiv 89/106/EØF

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité^[1],

etter framgangsmåten fastsatt i den alminnelige regelverksprosess^[2], og

ut fra følgende betraktninger:

(^[1]) EUT C 218 av 11.9.2009, s. 15.

(^[2]) Europaparlamentets holdning av 24. april 2009 (EUT C 184 E av 8. juli 2010, s. 441), Rådets holdning ved første behandling 13. september 2010 (EUT C 282 E av 19. oktober 2010, s. 1), Europaparlamentets holdning av 18. januar 2011 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 28. februar 2011.

1. Medlemsstatenes regler krever at byggevarer utvikles og framstilles slik at sikkerheten for mennesker, husdyr eller eiendom ikke utsettes for fare og miljøet ikke skades.
2. Disse reglene har direkte betydning for kravene til byggevarer. Disse kravene kommer derfor til uttrykk i nasjonale standarder, nasjonale tekniske godkjenninger og andre nasjonale tekniske spesifikasjoner og

bestemmelser knyttet til byggevarer. Ettersom disse kravene er forskjellige, er de til hinder for handelen i Unionen.

3. Denne forordning skal ikke påvirke medlemsstatenes rett til å fastsette de krav de finner nødvendig for å sikre vern av helsen, miljøet og arbeidstakerne når byggevarene brukes.
4. Medlemsstatene har innført bestemmelser, herunder krav, som ikke bare gjelder bygningers og andre byggverks sikkerhet, men også helse, holdbarhet, energioptimalisering, miljøvern, økonomiske aspekter og andre viktige aspekter i offentlighetens interesse. Lover, forskrifter, administrative tiltak eller rettspraksis, etablert enten på unions- eller medlemsstatsnivå, som gjelder byggverk, kan påvirke kravene til byggevarer. Ettersom deres virkning på det indre markedes virkemåte trolig kommer til å være tilsvarende, er det hensiktsmessig å betrakte slike lover, forskrifter, administrative tiltak og rettspraksis som «bestemmelser» når det gjelder denne forordningen.
5. Der dette er relevant, fastsetter bestemmelser vedrørende en byggevarers tilsiktede bruksområde(r) i en medlemsstat som tar sikte på å oppfylle de grunnleggende krav til byggverk, hvilke vesentlige egenskaper hvis ytelse skal angis. For å unngå tomme ytelseserklæringer bør minst én av byggevarens vesentlige egenskaper som er relevant for de(t) angitt(e) bruksområde(r), angis.
6. Formålet med rådsdirektiv 89/106/EEC av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer^[1] var å fjerne tekniske handelshindringer for byggevarer for å fremme den frie bevegelse på det indre marked.
7. For å nå dette målet inneholdt direktiv 89/106/EØF bestemmelser om fastsettelse av harmoniserte standarder for byggevarer og om utstedelse av europeiske tekniske godkjenninger.
8. Direktiv 89/106/EØF bør erstattes for å forenkle og tydeliggjøre den eksisterende rammen og for å forbedre innsynet i og effektiviteten ved de eksisterende tiltakene.
9. Denne forordning bør ta hensyn til den horisontale rettslige rammen for markedsføring av varer på det indre marked fastsatt ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008 om fastsettelse av kravene til akkreditering og markedstilsyn for markedsføring av produkter^[2] og europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 768/2008/EF av 9. juli 2008 om en felles ramme for markedsføring av produkter^[3].
10. Fjerningen av tekniske hindringer på byggeområdet kan oppnås bare ved å fastsette harmoniserte tekniske spesifikasjoner med sikte på å vurdere byggevarers ytelse.
11. Disse harmoniserte tekniske spesifikasjonene bør omfatte prøving, beregning og andre metoder fastsatt i harmoniserte standarder og europeiske bedømmelsesdokumenter for å vurdere ytelsen med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper.
12. Metodene som brukes av medlemsstatene for å stille krav til byggverk, samt andre nasjonale regler som gjelder byggevarers vesentlige egenskaper, bør være i overensstemmelse med harmoniserte tekniske spesifikasjoner.
13. Der det er hensiktsmessig bør det i forbindelse med byggevarers vesentlige egenskaper oppmuntres til at det i harmoniserte standarder brukes ytelsesklasser slik at det tas hensyn til ulike nivåer av grunnleggende krav til byggverk for visse byggverk og til forskjeller i klima, geologi og geografi og andre ulike særlige forhold i medlemsstatene. På grunnlag av et revidert mandat bør de europeiske standardiseringsorganene ha rett til å fastsette slike klasser i tilfeller der Kommisjonen ikke allerede har fastsatt dem.
14. Der tilsiktet bruk forutsetter terskelnivå for enhver vesentlig egenskap som byggevarer skal oppfylle i medlemsstatene, bør disse nivåene fastsettes i de harmoniserte tekniske spesifikasjonene.
15. Ved vurdering av en byggevarers ytelse bør det også tas hensyn til helse- og sikkerhetsaspektene knyttet til bruken av den i hele dens livssyklus.

16. De terskelnivåer som Kommisjonen fastsetter i henhold til denne forordning, bør være allment anerkjente verdier for vesentlige egenskaper ved angjeldende byggevare i forhold til medlemsstatenes bestemmelser og bør sikre et høyt vernenivå i samsvar med artikkel 114 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV).
17. Terskelnivåene kan være av teknisk eller regulatorisk art og kan gjelde for en eller flere egenskaper.
18. Den europeiske standardiseringsorganisasjon (CEN) og Den europeiske komité for elektroteknisk standardisering (Cenelec) anerkjennes som vedkommende organisasjoner for å vedta harmoniserte standarder i samsvar med de generelle retningslinjene for samarbeid mellom Kommisjonen og de to organisasjonene som ble undertegnet 28. mars 2003. Produsentene bør bruke disse harmoniserte standardene når henvisningene til dem er blitt offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og i samsvar med kriteriene fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester^[4]. Når det er oppnådd tilstrekkelig teknisk og vitenskapelig sakkunnskap om alle relevante aspekter, bør anvendelsen av harmoniserte standarder for byggevarer økes, herunder, der det er nødvendig, og etter samråd med Det faste byggeutvalg, ved å kreve, gjennom mandater, at slike standarder utarbeides på grunnlag av eksisterende europeiske bedømmelsesdokumenter.
19. Framgangsmåtene i direktiv 89/106/EØF for vurdering av ytelse med hensyn til vesentlige egenskaper ved byggevarer som ikke omfattes av en harmonisert standard, bør forenkles for å gjøre dem åpnere og redusere kostnadene for byggevarerprodusenter.
20. For å gjøre det mulig for en byggevarerprodusent å utarbeide en ytelseserklæring for en byggevarer som ikke omfattes eller som bare delvis omfattes av en harmonisert standard, er det nødvendig å fastsette bestemmelser om en europeisk teknisk bedømmelse.
21. Produsenter av byggevarer bør kunne anmode om utstedelse av europeiske tekniske vurderinger for sine varer på grunnlag av retningslinjene for europeisk teknisk godkjenning som er fastsatt i samsvar med direktiv 89/106/EØF. Retten til å bruke disse retningslinjene som europeiske bedømmelsesdokumenter, bør derfor sikres.
22. Utarbeidelsen av utkast til europeiske bedømmelsesdokumenter og utstedelsen av europeiske tekniske bedømmelser bør overlates til tekniske bedømmelsesorganer utpekt av medlemsstatene. For å sikre at de tekniske bedømmelsesorganer har nødvendig kompetanse til å utføre disse oppgaver, bør kravene for utpeking av dem fastsettes på unionsplan.
23. De tekniske bedømmelsesorganer bør opprette en organisasjon (heretter kalt «organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer») eventuelt med finansiell støtte fra Unionen, for å samordne framgangsmåtene for opprettelse av utkast til europeiske bedømmelsesdokumenter og utstedelse av europeiske tekniske bedømmelser og samtidig sikre innsyn og nødvendig fortrolighet i forbindelse med disse framgangsmåtene.
24. Med unntak av de tilfellene som er angitt i denne forordningen, bør en byggevarer som er bragt i omsetning og som omfattes av en harmonisert standard eller som det er utstedt en europeisk teknisk bedømmelse for, ledsages av en ytelseserklæring for byggevarens vesentlige egenskaper i samsvar med relevante harmoniserte tekniske spesifikasjoner.
25. Der det er relevant, bør ytelseserklæringen ledsages av opplysninger om byggevarens innhold av farlige stoffer for å skape bedre muligheter for bærekraftige byggverk og legge til rette for utviklingen av miljøvennlige varer. Slike opplysninger bør gis uten at det berører de forpliktelser, særlig med hensyn til merking, som er fastsatt i andre unionsrettsakter som gjelder farlige stoffer, og bør gjøres tilgjengelig samtidig og i samme form som ytelseserklæringene for å nå ut til alle mulige brukere av byggevarene. Opplysninger om innholdet av farlige stoffer bør innledningsvis begrenses til stoffene nevnt i artikkel 31 og

33 i europaparlamentsforordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå^[5]). Det særskilte behovet for opplysninger om innholdet av farlige stoffer i byggevarer bør imidlertid undersøkes ytterligere med sikte på å utarbeide en fullstendig liste over alle berørte stoffer for å sikre et høyt nivå for vern av helsen og sikkerheten til arbeidstakere som bruker byggevarene og til brukere av byggverkene, herunder med hensyn til krav om gjenvinning og/eller ombruk av deler eller materialer. Denne forordning berører ikke medlemsstatens rettigheter og forpliktelser i henhold til andre unionsrettsakter som kan få anvendelse på farlige stoffer, særlig europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF av 16. februar 1998 om markedsføring av biocidprodukter^[6]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av en ramme for fellesskapstiltak på området vannpolitikk^[7]), forordning (EF) nr. 1907/2006, europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall^[8]) og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger^[9]).

26. Det bør være mulig å nummerere ytelseserklæringen i samsvar med produkttypens referansenummer.
27. Det er nødvendig å fastsette forenklete framgangsmåter for å utarbeide ytelseserklæringer slik at det kan lette den økonomiske byrden for foretak, særlig små og mellomstore bedrifter.
28. For å sikre at ytelseserklæringen er nøyaktig og pålitelig bør byggevarens ytelse vurderes og produksjonen i fabrikken kontrolleres i samsvar med et hensiktsmessig system for vurdering og kontroll av byggevarens ytelse. Man kan velge å anvende flere systemer for en gitt byggevare for å ta hensyn til det særskilte forholdet mellom noen av byggevarens vesentlige egenskaper og de grunnleggende krav til byggverk.
29. I betraktning av byggevarers særlige egenskaper og det særlige fokuset i systemet for vurdering av dem, er framgangsmåtene for samsvarsvurdering fastsatt i beslutning 768/2008/EF og modulene fastsatt der, ikke hensiktsmessige. Det bør derfor fastsettes særskilte metoder for vurdering og kontroll av ytelse med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper.
30. På grunn av forskjellen i betydningen av CE-merking for byggevarer i forhold til de generelle prinsippene i forordning (EF) nr. 765/2008 bør særlige bestemmelser innføres for å tydeliggjøre forpliktelsen om å påføre CE-merking på byggevarer og følgene av dette.
31. Ved å påføre CE-merking eller ved å få slik merking påført en byggevare, bør produsentene angi at de påtar seg ansvaret for at nevnte byggevare er i samsvar med dens angitte ytelse.
32. CE-merkingen bør også påføres alle byggevarer som produsenten har utarbeidet en ytelseserklæring for i samsvar med denne forordning. Dersom det ikke er utarbeidet en ytelseserklæring, bør CE-merkingen ikke påføres.
33. CE-merkingen bør være den eneste samsvarsmarkeringen som angir at byggevaren er i samsvar med angitt ytelse og overholder gjeldende krav i Unionens harmoniseringsregelverk. Andre merkinger kan imidlertid brukes, forutsatt at de bidrar til å bedre vernet for brukerne av byggevarer og ikke omfattes av eksisterende harmoniseringsregelverk i Unionen.
34. For å unngå unødvendig prøving av byggevarer hvis ytelse allerede er tilstrekkelig dokumentert ved stabile prøvingsresultater eller andre eksisterende opplysninger, bør produsenten på vilkår fastsatt i harmoniserte tekniske spesifikasjoner eller i en kommisjonsbeslutning, kunne angi et visst ytelsesnivå eller en viss ytelsesklasse uten prøving eller uten ytterligere prøving.
35. For å unngå gjentakelse av allerede gjennomførte prøvinger bør en produsent av en byggevare kunne bruke prøvingsresultater oppnådd av en tredjemann.
36. Det bør fastsettes vilkår for bruken av forenklete framgangsmåter for vurdering av byggevarers ytelse for å redusere kostnadene ved å bringe i omsetning mest mulig uten at sikkerhetsnivået svekkes. Produsenter

som bruker slike forenklete framgangsmåter, bør legge fram hensiktsmessig dokumentasjon på at disse vilkårene er oppfylt.

37. For å øke virkningen av markedstilsynstiltakene bør alle forenklete framgangsmåter nevnt i denne forordning for vurdering av byggevarers ytelse, bare gjelde for fysiske eller juridiske personer som produserer de varene de bringer i omsetning.
38. For ytterligere å redusere kostnadene for svært små foretak ved å bringe i omsetning byggevarer som de har produsert, er det nødvendig å fastsette forenklete framgangsmåter for vurdering av ytelse så fremt de aktuelle varene ikke innebærer vesentlige sikkerhetsrisikoer og samtidig overholder gjeldende krav, uansett opprinnelsen av disse krav. Foretak som anvender disse forenklete framgangsmåtene, bør i tillegg vise at de oppfyller forutsetningene til å være svært små foretak. Videre må de følge de relevante framgangsmåtene for kontroll av ytelse som fastsatt i de harmoniserte tekniske spesifikasjonene for sine varer.
39. For en individuelt utformet og produsert byggevare bør produsenten kunne bruke forenklete framgangsmåter for vurdering av ytelse, dersom det kan påvises at varen som er bragt i omsetning, overholder de aktuelle krav.
40. Fortolkningsrammen for definisjonen av «prosess som ikke innebærer serieproduksjon» som skal anvendes for ulike byggevarer som omfattes av denne forordning, bør fastsettes av Kommisjonen i samråd med Det faste byggeutvalg.
41. Alle økonomiske aktører som deltar i leveranse- og distribusjonskjeden, bør treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at de bare bringer i omsetning eller gjør tilgjengelig på markedet byggevarer som overholder kravene i denne forordning, som har som mål å sikre byggevarers ytelse og oppfylle grunnleggende krav til byggverk. Særlig bør importører og distributører av byggevarer være kjent med de vesentlige egenskaper som det finnes bestemmelser for på unionsmarkedet, og de spesifikke kravene i medlemsstatene når det gjelder de grunnleggende krav til byggverk, og bør bruke denne kunnskapen i sine forretningstransaksjoner.
42. Det er viktig å sikre tilgang til nasjonale tekniske regler slik at foretak, særlig små og mellomstore bedrifter, kan samle inn pålitelige og nøyaktige opplysninger om gjeldende lovgivning i den medlemsstat der de har til hensikt å bringe sine varer i omsetning eller gjøre dem tilgjengelig på markedet. Medlemsstatene bør derfor utpeke kontaktpunkter for byggevarer for dette formål. I tillegg til oppgavene angitt i artikkel 10 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 764/2008 av 9. juli 2008 om fastsettelse av framgangsmåter for anvendelse av visse nasjonale tekniske forskrifter på produkter som er lovlig markedsført i en annen medlemsstat^[10], bør kontaktpunkter for byggevarer også gi opplysninger om reglene som gjelder for innbygging, montering eller installering av en spesifikk type byggevare.
43. For å legge til rette for fritt varebytte bør kontaktpunkter for byggevarer vederlagsfritt opplyse om de bestemmelsene som er rettet mot å oppfylle grunnleggende krav til byggverk som gjelder tilsiktet bruk for den enkelte byggevare på hver medlemsstats område. Kontaktpunkter for byggevarer kan også gi økonomiske aktører ytterligere opplysninger eller synspunkter. For ytterligere opplysninger bør kontaktpunkter for byggevarer kunne kreve inn gebyrer som står i forhold til kostnadene ved å bidra med slike opplysninger eller merknader. Medlemsstatene bør videre sikre at det avsettes tilstrekkelige ressurser til kontaktpunkter for byggevarer.
44. Ettersom opprettelsen av kontaktpunkter for byggevarer ikke bør påvirke fordelingen av myndighet i forvaltningen i medlemsstatenes regelverk, bør medlemsstatene kunne opprette kontaktpunkter for byggevarer i samsvar med kompetansefordelingen regionalt og lokalt. Medlemsstatene bør kunne tildele rollen som kontaktpunkt for produktinformasjon om byggevarer til eksisterende kontaktpunkter som er opprettet i samsvar med andre unionsdokumenter for å unngå en unødvendig økning i antallet kontaktpunkter og for å forenkle de administrative framgangsmåtene. For ikke å øke foretakenes eller

vedkommende myndigheters administrative kostnader bør medlemsstatene også kunne tildele rollen som kontaktpunkt for produktinformasjon om byggevarer ikke bare til eksisterende organer i den offentlige forvaltning, men også til nasjonale SOLVIT-sentre, handelskamre, bransjeorganisasjoner og private organisasjoner.

45. Kontaktpunkter for byggevarer bør kunne utføre sine funksjoner uten at det oppstår interessekonflikter, særlig når det gjelder framgangsmåtene for å oppnå CE-merking.
46. For å sikre en likeverdig og konsekvent håndheving av Unionens harmoniseringsregelverk bør medlemsstatene utøve et effektivt markedstilsyn. I forordning (EF) nr. 765/2008 fastsettes grunnleggende vilkår for et slikt markedstilsyn, særlig når det gjelder planer, finansiering og sanksjoner.
47. Medlemsstatenes ansvar for sikkerhet, helse og andre forhold som omfattes av de grunnleggende krav til byggverk på sitt territorium, bør nedfelles i en beskyttelsesklausul som fastsetter hensiktsmessige beskyttelsestiltak.
48. Ettersom det er nødvendig å sikre et ensartet ytelsesnivå i hele Unionen hos de organer som foretar vurdering og kontroll av byggevarers ytelse, og ettersom alle slike organer bør utøve sine funksjoner på en ensartet måte og under rettferdige konkurranseforhold, bør det fastsettes krav til de organer som ønsker å bli tekniske kontrollorganer i henhold til denne forordningen. Det bør også fastsettes bestemmelser om at tilstrekkelige opplysninger om slike organer er tilgjengelig og om tilsynet med dem.
49. For å sikre et ensartet kvalitetsnivå ved vurdering og verifisering av byggevarers ytelse er det også nødvendig å fastsette krav som skal oppfylles av de myndigheter som har ansvar for å utpeke de organer som utfører disse oppgavene, og underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om dette.
50. I henhold til artikkel 291 TEUV skal regler og generelle prinsipper for hvordan medlemsstatene skal kontrollere Kommisjonens utøvelse av gjennomføringsmyndigheten, fastsettes på forhånd ved en forordning vedtatt i samsvar med den ordinære regelverksprosess. Inntil den nye forordningen vedtas, skal rådsbeslutning 1999/468/EF om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen^[11] fortsatt gjelde, med unntak av framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll, som ikke lenger kommer til anvendelse.
51. For å nå målene i denne forordning bør Kommisjonen ha myndighet til å vedta visse delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 TEUV. Det er av særlig betydning at Kommisjonen gjennomfører hensiktsmessige samråd under forberedelsene, herunder på ekspertnivå.
52. Kommisjonen bør særlig ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter som fastsetter vilkår for å bruke nettsteder til å gjøre ytelseserklæringer tilgjengelig.
53. Ettersom det kreves tid for å sikre at de rammer som er nødvendige for at denne forordning skal kunne fungere etter hensikten er på plass, bør anvendelsen av denne forordning utsettes, med unntak av bestemmelsen om utpeking av tekniske bedømmelsesorganer, utpekingsmyndigheter og tekniske kontrollorganer, opprettelsen av en organisasjon av tekniske bedømmelsesorganer og opprettelsen av Det faste byggeutvalg.
54. Kommisjonen og medlemsstatene skal, i samarbeid med berørte parter, lansere informasjonskampanjer for å informere byggesektoren, særlig markedsdeltakere og brukere av byggevarer, om opprettelsen av en felles teknisk terminologi, ansvarsfordelingen mellom de ulike markedsdeltakerne og brukerne, påføringen av CE-merkingen på byggevarer, revisjonen av de grunnleggende krav til byggverk samt systemene for vurdering og kontroll av ytelse.
55. Det grunnleggende krav til byggverk med hensyn til bærekraftig bruk av naturressurser bør særlig ta hensyn til mulighet for resirkulering av byggverk og materialer og bygningsdeler etter riving, byggverkets bestandighet og bruken av miljøvennlige råmaterialer og sekundære materialer i byggverk.

56. For å vurdere bærekraftig bruk av ressurser og byggverkets miljøpåvirkning bør det brukes miljødeklarasjoner når slike finnes.
57. Der det er mulig, bør det fastsettes ensartede europeiske metoder for å vise overholdelse av de grunnleggende kravene som fastsatt i vedlegg I.
58. Ettersom målet for denne forordning, nemlig å sikre at det indre marked for byggevarer virker tilfredsstillende ved å bruke harmoniserte tekniske spesifikasjoner for å uttrykke byggevarers ytelse, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel, går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene —

(^[1]) EFT L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(^[2]) EUT L 218 av 13.8.2008, s. 30.

(^[3]) EUT L 218 av 13.8.2008, s. 82.

(^[4]) EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

(^[5]) EUT L 396 av 30.12.2006, s. 1.

(^[6]) EFT L 123 av 24.4.1998, s. 1.

(^[7]) EFT L 327 av 22.12.2000, s. 1.

(^[8]) EUT L 312 av 22.11.2008, s. 3.

(^[9]) EUT L 353 av 31.12.2008, s. 1.

(^[10]) EUT L 218 av 13.8.2008, s. 21.

(^[11]) EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

Artikkel 1 Formål

Denne forordning fastsetter vilkårene for å bringe i omsetning eller gjøre byggevarer tilgjengelige på markedet ved å fastsette harmoniserte regler for hvordan byggevarers ytelse skal uttrykkes med hensyn til deres vesentlige egenskaper og for anvendelsen av CE-merking på disse varene.

Artikkel 2 Definisjoner

I denne forordning menes med

1. «byggevare» enhver vare og ethvert byggesett som er produsert og bragt i omsetning med sikte på å inngå permanent i byggverk eller deler av byggverk, og hvis ytelse påvirker byggverkets ytelse når det gjelder de grunnleggende krav til byggverket,
2. «byggesett» en byggevare som bringes i omsetning av en enkelt produsent som en enhet bestående av minst to separate deler som må settes sammen for å skulle inngå i byggverket,
3. «byggverk» bygg og anlegg,
4. «vesentlige egenskaper» de egenskaper ved byggevaren som gjelder de grunnleggende krav til byggverk,

5. «en byggevares ytelse» ytelsen knyttet til de relevante vesentlige egenskaper uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse,
6. «nivå» resultatet av en vurdering av en byggevares ytelse med hensyn til dens vesentlige egenskaper, uttrykt som en tallverdi,
7. «klasse» en rekke nivåer, avgrenset ved en laveste og høyeste verdi for en byggevares ytelse,
8. «terskelnivå» laveste eller høyeste ytelsesnivå med hensyn til vesentlig egenskap ved en byggevare,
9. «produkttype» et sett representative ytelsesnivåer eller klasser for en byggevare med hensyn til dens vesentlige egenskaper, som produseres ved bruk av en gitt kombinasjon av råmaterialer eller andre elementer i en bestemt produksjonsprosess,
10. «harmoniserte tekniske spesifikasjoner» harmoniserte standarder og europeiske bedømmelsesdokumenter,
11. «harmonisert standard» en standard vedtatt av et av de europeiske standardiseringsorganer oppført i vedlegg I til direktiv 98/34/EF på grunnlag av en anmodning fra Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 i nevnte direktiv,
12. «europeisk bedømmelsesdokument» et dokument vedtatt av organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer med sikte på utstedelse av europeiske tekniske bedømmelser,
13. «europeisk teknisk bedømmelse» en dokumentert bedømmelse av en byggevares ytelse med hensyn til vesentlige egenskaper i samsvar med relevant europeisk bedømmelsesdokument,
14. «tilsiktet bruk» den tilsiktede bruk av byggevaren som angitt i den aktuelle harmoniserte tekniske spesifikasjonen,
15. «spesifikk teknisk dokumentasjon» dokumentasjon som viser at metoder innenfor det aktuelle systemet for vurdering og verifisering av ytelse er erstattet med andre metoder, under forutsetning av at resultatene som oppnås med disse metodene tilsvarer resultatene som oppnås med prøvingsmetodene i den aktuelle harmoniserte standarden.
16. «gjøre tilgjengelig på markedet» enhver leveranse av en byggevare for distribusjon eller bruk på unionsmarkedet i forbindelse med kommersiell virksomhet, med eller uten vederlag,
17. «bringe i omsetning» gjøre byggevaren tilgjengelig på unionsmarkedet for første gang,
18. «markedsdeltaker» produsent, importør, distributør eller deres representant,
19. «produsent» en fysisk eller juridisk person som produserer en byggevare eller får en slik vare utviklet eller produsert, og som markedsfører denne varen under sitt navn eller varemerke,
20. «distributør» enhver fysisk eller juridisk person i forsyningskjeden, bortsett fra produsenten eller importøren, som gjør byggevaren tilgjengelig på markedet,
21. «importør» enhver fysisk eller juridisk person etablert i Unionen som bringer i omsetning en byggevare fra en tredjestat i forhold til Unionsmarkedet,
22. «representant» enhver fysisk eller juridisk person etablert i Unionen som har fått skriftlig fullmakt fra en produsent til å handle på dennes vegne i forbindelse med nærmere angitte oppgaver,
23. «tilbaketrekking» ethvert tiltak som tar sikte på å hindre at en byggevare i forsyningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet,
24. «tilbakekalling» alle tiltak som tar sikte på å oppnå retur av en byggevare som allerede er gjort tilgjengelig for sluttbrukeren,
25. «akkreditering» den betydning som er gitt i forordning (EF) nr. 765/2008,
26. «produksjonskontroll i fabrikk» dokumentert løpende permanent og intern kontroll av produksjonen i en fabrikk, i samsvar med relevante harmoniserte tekniske spesifikasjoner,
27. «svært lite foretak» et svært lite foretak som definert i kommisjonsrekommendasjon av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter^[1]),

28. «livssyklus» de påfølgende og sammenhengende fasene som en byggevare gjennomgår fra det anskaffes som råvare eller bearbeiding fra naturressurser, og til det deponeres.

(^[1]) EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

Artikkel 3 Grunnleggende krav til byggverk og byggevarers vesentlige egenskaper

1. De grunnleggende krav til byggverk fastsatt i vedlegg I skal danne grunnlaget for utarbeidelse av standardiseringsmandater og harmoniserte tekniske spesifikasjoner.
2. Byggevarers vesentlige egenskaper skal fastsettes i harmoniserte tekniske spesifikasjoner for de grunnleggende krav til byggverk.
3. For særskilte grupper byggevarer som omfattes av en harmonisert standard, skal Kommisjonen fastsette, der dette er hensiktsmessig og i forbindelse med deres tilsiktede bruksområder som fastsatt i de harmoniserte standarder, gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60, de vesentlige egenskaper som produsenten skal angi byggevarens ytelse for, når den bringes i omsetning.

Der dette er hensiktsmessig, skal Kommisjonen også fastsette, gjennom delegerte rettsaker i samsvar med artikkel 60, terskelnivåene for ytelsen med hensyn til de vesentlige egenskaper som skal angis.

Artikkel 4 Ytelseserklæring

1. Dersom en byggevare omfattes av en harmonisert standard eller er i overensstemmelse med en europeisk teknisk bedømmelse som er utstedt for den, skal produsenten utarbeide en ytelseserklæring når en slik vare bringes i omsetning eller gjøres tilgjengelig på markedet.
2. Dersom en byggevare omfattes av en harmonisert standard eller er i overensstemmelse med en europeisk teknisk bedømmelse som er utstedt for den, kan det gis opplysninger om byggevarens ytelse med hensyn til de vesentlige egenskaper som angitt i den aktuelle harmoniserte tekniske spesifikasjonen, men bare dersom de inngår i og er angitt i ytelseserklæringen, med mindre det i samsvar med artikkel 5 ikke er utferdiget noen ytelseserklæring.
3. Ved å utarbeide ytelseserklæringen påtar produsenten seg ansvaret for at byggevaren er i samsvar med slik angitt ytelse. Dersom det ikke foreligger objektive indikasjoner på det motsatte, skal medlemsstatene anta at ytelseserklæringen som produsenten har utarbeidet, er nøyaktig og pålitelig.

Artikkel 5 Unntak fra kravet om å utarbeide en ytelseserklæring

Som unntak fra artikkel 4 nr. 1 og dersom det ikke finnes unionsbestemmelser eller nasjonale bestemmelser med krav om angivelse av vesentlige egenskaper der hvor byggevarene er beregnet brukt, kan en produsent avstå fra å utarbeide en ytelseserklæring for en byggevare som bringes i omsetning når den omfattes av en harmonisert standard, så fremt:

1. byggevaren er individuelt produsert eller etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon, for en bestemt ordre, og installeres i et enkelt, identifisert byggverk av en produsent som er ansvarlig for sikker innbygging av varen i byggverket, i samsvar med gjeldende nasjonale regler og under ansvaret til de som er ansvarlige for at byggverket oppføres på en sikker måte etter gjeldende nasjonale regler,
2. byggevaren er produsert på byggeplassen for å bygges inn i de respektive byggverkene i samsvar med relevante nasjonale regler og under ansvaret til de som er ansvarlige for at byggverket oppføres på en sikker måte, etter gjeldende nasjonale regler, eller

3. byggevaren er produsert på tradisjonelt vis eller på et vis som egner seg for bevaring av kulturarven og i en ikke-industriell prosess med sikte på hensiktsmessig rehabilitering av byggverk som er offisielt vernet som del av et fredet miljø eller på grunn av sin særskilte arkitektoniske eller historiske verdi, i samsvar med gjeldende nasjonale regler.

Artikkel 6 Ytelseserklæringens innhold

1. Ytelseserklæringen skal beskrive byggevarers ytelse med hensyn til vesentlige egenskaper i samsvar med relevante harmoniserte tekniske spesifikasjoner.
2. Ytelseserklæringen skal særlig inneholde følgende opplysninger:
 - a. henvisning til hvilken produkttype ytelseserklæringen er utarbeidet for,
 - b. det eller de systemer for vurdering og verifisering av byggevarens ytelse, som fastsatt i vedlegg V,
 - c. referansenummer og dato for utstedelse av den harmoniserte standard eller europeiske tekniske bedømmelsen som er brukt i bedømmelsen av hver enkelt vesentlig egenskap,
 - d. der det er relevant, referansenummeret til den anvendte særskilte tekniske dokumentasjonen og de krav som produsenten hevder at varen overholder.
3. Ytelseserklæringen skal i tillegg inneholde
 - a. den eller de tilsiktede bruksområder for byggevaren, i samsvar med den relevante harmoniserte tekniske spesifikasjonen,
 - b. listen over vesentlige egenskaper som fastsatt i den harmoniserte tekniske spesifikasjonen for den eller de angitte tilsiktede bruksområder,
 - c. ytelsen til minst én av byggevarens vesentlige egenskaper som er relevant for den eller de angitte bruksområder,
 - d. dersom det er aktuelt, byggevarens ytelse uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse, eventuelt på grunnlag av en beregning med hensyn til byggevarens vesentlige egenskaper som fastsatt i samsvar med artikkel 3 nr. 3,
 - e. ytelsen ved de av byggevarens vesentlige egenskaper som er knyttet til den eller de tilsiktede bruksområder, idet det tas hensyn til bestemmelsene som gjelder den eller de tilsiktede bruksområder som produsenten har tenkt å gjøre varen tilgjengelig på markedet for,
 - f. for vesentlige egenskaper som det ikke er ført opp noen angitt ytelse for, bokstavene «NPD» (No Performance Determined, ingen ytelse angitt),
 - g. når en europeisk teknisk bedømmelse er utstedt for nevnte vare, ytelsen uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse av byggevaren med hensyn til alle vesentlige egenskaper som er inntatt i den relevante europeiske tekniske bedømmelsen.
4. Ytelseserklæringen skal utarbeides i samsvar med modellen fastsatt i vedlegg III.
5. Opplysningene nevnt i artikkel 31, eventuelt artikkel 33, i forordning (EF) nr. 1907/2006 skal legges fram sammen med ytelseserklæringen.

Artikkel 7 Framleggelse av ytelseserklæring

1. For hver vare som gjøres tilgjengelig på markedet, skal en kopi av ytelseserklæringen gjøres tilgjengelig enten i papirform eller i elektronisk format.

Dersom et parti av samme vare leveres til en enkelt bruker, kan dette imidlertid ledsages av en enkelt kopi av ytelseserklæringen, enten i papirform eller i elektronisk format.

2. En papirkopi av ytelseserklæringen skal leveres på anmodning fra mottakeren.

3. Som unntak fra nr. 1 og 2 kan en kopi av ytelseserklæringen gjøres tilgjengelig på et nettsted i samsvar med vilkår fastsatt av Kommisjonen gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60. Slike vilkår skal blant annet garantere at ytelseserklæringen finnes tilgjengelig i minst perioden nevnt i artikkel 11 nr. 2.
4. Ytelseserklæringen skal foreligge på det eller de språk som kreves av medlemsstaten der varen gjøres tilgjengelig.

Artikkel 8 Allmenne prinsipper og bruken av CE-merking

1. De allmenne prinsippene i artikkel 30 i forordning (EF) nr. 765/2008 skal gjelde for CE-merkingen.
2. CE-merkingen skal påføres de byggevarer som produsenten har utarbeidet en ytelseserklæring for i samsvar med artikkel 4 og 6.

Dersom produsenten ikke har utarbeidet en ytelseserklæring i samsvar med artikkel 4 og 6, skal CE-merking ikke påføres.

Ved å påføre eller få CE-merkingen påført viser produsentene at de tar ansvar for at byggevaren er i samsvar med den angitte ytelsen, og overholder alle gjeldende krav fastsatt i denne forordning og i andre relevante harmoniseringsregelverk i Unionen om påføring av CE-merking.

Reglene for påføring av CE-merkingen i andre relevante harmoniseringsregelverk i Unionen skal gjelde uten hensyn til dette nummer.

3. For alle byggevarer som omfattes av en harmonisert standard, eller som det er utstedt en europeisk teknisk bedømmelse for, skal CE-merkingen være den eneste merkingen som attesterer at byggevaren er i samsvar med den angitte ytelsen med hensyn til de vesentlige egenskaper som omfattes av nevnte harmoniserte standard eller den europeiske tekniske bedømmelsen.

Medlemsstatene skal i den forbindelse ikke innføre noen andre henvisninger enn CE-merkingen og skal tilbakekalle alle henvisninger i nasjonale tiltak til en merking som attesterer samsvar med den angitte ytelsen med hensyn til de vesentlige egenskaper som omfattes av en harmonisert standard.

4. En medlemsstat skal ikke forby eller hindre at CE-merkede byggevarer gjøres tilgjengelig på markedet eller brukes på dens territorium eller under dens ansvar, når de angitte ytelser tilsvarer kravene for slik bruk i nevnte medlemsstat.
5. En medlemsstat skal sikre at bruken av byggevarer som bærer CE-merking, ikke hindres av regler eller vilkår som pålegges av offentlige organer eller av private organisasjoner som fungerer som et offentlige foretak eller et offentlig organ på grunnlag av en monopolsituasjon eller under et offentlig mandat, når de angitte ytelser tilsvarer kravene til slik bruk i nevnte medlemsstat.
6. Metodene som brukes av medlemsstatene i deres krav til byggverk, samt andre nasjonale regler som gjelder byggevarers vesentlige egenskaper, skal være i overensstemmelse med harmoniserte standarder.

Artikkel 9 Regler og vilkår for påføring av CE merking

1. CE-merkingen skal påføres selve byggevaren eller en etikett som er festet på den, slik at den er synlig, lett leselig og ikke kan fjernes. Dersom dette ikke er mulig eller ikke aktuelt på grunn av varens natur, skal den påføres emballasjen eller følgedokumentene.
2. CE-merkingen skal etterfølges av de siste to sifrene i det årstallet da den først ble påført, produsentens navn og registrerte adresse, eller et identifikasjonsmerke som gjør det mulig å identifisere produsentens navn og adresse enkelt og tydelig, produkttypens entydige identifikasjonskode, ytelseserklæringens referansenummer og nivået eller klassen for den angitte ytelse, henvisning til den anvendte harmoniserte

tekniske spesifikasjon, eventuelt det tekniske kontrollorgans identifikasjonsnummer og den tilsiktede bruken som fastsatt i samsvar med den anvendte harmoniserte tekniske spesifikasjon.

3. CE-merkingen skal påføres før byggevaren bringes i omsetning. Den kan etterfølges av et piktogram eller et annet merke som angir en særlig risiko eller bruk.

Artikkel 10 Kontaktpunkter for byggevarer

1. Medlemsstatene skal utpeke kontaktpunkter for byggevarer i henhold til artikkel 9 i forordning (EF) nr. 764/2008.
2. Artikkel 10 og 11 i forordning (EF) nr. 764/2008 skal gjelde for kontaktpunkter for byggevarer.
3. Når det gjelder oppgavene angitt i artikkel 10 nr. 1 i forordning (EF) nr. 764/2008, skal hver enkelt medlemsstat sikre at kontaktpunkter for byggevarer legger fram tydelige og lett forståelige opplysninger om de bestemmelser som gjelder på dens territorium for å oppfylle de grunnleggende krav til byggverk som gjelder for den tilsiktede bruk av den enkelte byggevare, som fastsatt i artikkel 6 nr. 3 bokstav e) i denne forordning.
4. Kontaktpunkter for byggevarer skal kunne utføre sine funksjoner uten at det oppstår interessekonflikter, særlig når det gjelder framgangsmåtene for å oppnå CE-merking.

Artikkel 11 Produsentenes forpliktelser

1. Produsentene skal utarbeide en ytelseserklæring i samsvar med artikkel 4 og 6 og påføre CE-merkingen i samsvar med artikkel 8 og 9.

Som grunnlag for ytelseserklæringen skal produsentene utarbeide teknisk dokumentasjon som beskriver alle relevante elementer knyttet til det påkrevde systemet for vurdering og verifisering av ytelse.

2. Produsentene skal oppbevare den tekniske dokumentasjonen og ytelseserklæringen i ti år etter at byggevaren er bragt i omsetning.

Der dette er hensiktsmessig, kan Kommisjonen gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60 endre denne perioden for grupper av byggevarer på grunnlag av byggevarens forventede levetid eller betydning i byggverket.

3. Produsentene skal sikre at framgangsmåter er på plass for å sikre at serieproduksjon opprettholder den angitte ytelsen. Det skal tas behørig hensyn til endringer i produkttype og i de relevante harmoniserte tekniske standarder.

Når det anses som hensiktsmessig for å sikre nøyaktigheten, påliteligheten og konsistensen av en byggevares angitte ytelse, skal produsentene foreta stikkprøvekontroll av byggevarer som er bragt i omsetning eller gjort tilgjengelige på markedet, undersøke og om nødvendig føre register over klager, varer som ikke oppfyller kravene og tilbakekallinger av varer samt holde distributørene orientert om denne overvåkingen.

4. Produsentene skal påse at deres byggevarer har et type-, parti- eller serienummer eller et annet element som gjør det mulig å identifisere det, eller, dersom byggevarens størrelse eller art ikke tillater dette, at de nødvendige opplysninger gis på emballasjen eller i et dokument som følger med byggevaren.
5. Produsentene skal angi navn, firma eller registrert varemerke og kontaktadresse på byggevaren eller, dersom dette ikke er mulig, på emballasjen eller i et dokument som følger med byggevaren. Adressen skal angi ett enkelt sted der produsenten kan kontaktes.
6. Når produsentene gjør en byggevare tilgjengelig på markedet, skal de sikre at varen ledsages av anvisninger og sikkerhetsinformasjon på et språk fastsatt av vedkommende medlemsstat som brukerne

lett kan forstå.

7. Produsenter som anser eller har grunn til å tro at en byggevare som de har bragt i omsetning, ikke er i samsvar med ytelseserklæringen eller ikke overholder andre gjeldende krav i denne forordning, skal umiddelbart treffe de nødvendig korrigerende tiltak for å bringe den aktuelle byggevaren i samsvar med lovgivningen eller om nødvendig trekke den tilbake eller tilbakekalle den. Dersom varen utgjør en risiko, skal produsentene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstater der de har gjort varen tilgjengelig, og gi nærmere opplysninger særlig om byggevarens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.
8. Produsentene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å påvise at byggevaren er i samsvar med ytelseserklæringen og overholder andre gjeldende krav i denne forordning, på et språk som myndigheten lett kan forstå. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om eventuelle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med byggevarer de har bragt i omsetning.

Artikkel 12 Representanter

1. En produsent med skriftlig fullmakt kan utpeke en representant.

Utarbeidelsen av teknisk dokumentasjon skal ikke utgjøre noen del av representantens fullmakt.

2. En representant skal utføre de oppgaver som er angitt i fullmakten. Fullmakten skal gi representanten mulighet til å utføre minst følgende oppgaver:
 - a. oppbevare ytelseserklæringen og den tekniske dokumentasjon og stille den til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i tidsrommet nevnt i artikkel 11 nr. 2,
 - b. på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne myndighet alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å vise at byggevaren er i samsvar med ytelseserklæringen eller overholder andre gjeldende krav i denne forordning,
 - c. på anmodning fra vedkommende nasjonale myndigheter samarbeide med disse om alle tiltak som treffes for å fjerne risikoene forbundet med byggevarer som omfattes av representantens fullmakt.

Artikkel 13 Importørenes forpliktelser

1. Importørene skal på unionsmarkedet bare bringe i omsetning byggevarer som overholder de gjeldende krav i denne forordning.
2. Før en byggevare bringes i omsetning, skal importørene påse at produsenten har gjennomført vurdering og verifisering av ytelse. De skal sikre at produsenten har utarbeidet den tekniske dokumentasjon nevnt i artikkel 11 nr. 1 annet ledd og ytelseserklæringen i samsvar med artikkel 4 og 6. De skal også påse at varen om nødvendig er påført CE-merkingen og ledsages av de nødvendige dokumenter, og at produsenten har oppfylt kravene i artikkel 11 nr. 4 og 5.

Dersom en importør anser eller har grunn til å tro at byggevaren ikke er i samsvar med ytelseserklæringen eller ikke overholder andre gjeldende krav i denne forordning, skal importøren ikke bringe byggevaren i omsetning før den er i samsvar med den medfølgende ytelseserklæringen og oppfyller øvrige gjeldende krav i denne forordning eller før ytelseserklæringen er korrigert. Dersom byggevaren utgjør en risiko, skal importøren dessuten underrette produsenten og markedstilsynsmyndighetene om dette.

3. Importørene skal angi sitt navn, firma eller registrert varemerke og sin kontaktadresse på byggevaren eller, dersom dette ikke er mulig, på emballasjen eller i et dokument som følger med byggevaren.

4. Når importører gjør en byggevare tilgjengelig på markedet, skal de sikre at varen ledsages av anvisninger og sikkerhetsinformasjon på et språk fastsatt av vedkommende medlemsstat som brukerne lett kan forstå.
5. Importørene skal sørge for at lagrings- eller transportvilkårene for byggevarer som de har ansvar for, ikke setter deres samsvar med ytelseserklæringen eller overholdelse av andre gjeldende krav i denne forordning, i fare.
6. Når det anses som hensiktsmessig for å sikre nøyaktigheten, påliteligheten og konsistensen av en byggevars angitte ytelse, skal importørene foreta stikkprøvekontroll av byggevarer som er bragt i omsetning eller gjort tilgjengelige på markedet, undersøke og om nødvendig føre register over klager, varer som ikke oppfyller kravene og tilbakekallinger av varer samt holde distributørene orientert om denne overvåkingen.
7. Importører som anser eller har grunn til å tro at en byggevare som de har bragt i omsetning ikke er i samsvar med ytelseserklæringen eller ikke overholder andre gjeldende krav i denne forordning, skal umiddelbart treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe den aktuelle byggevaren i samsvar med lovgivningen eller om nødvendig trekke den tilbake eller tilbakekalle den. Dersom byggevaren utgjør en risiko, skal importørene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstater der de har gjort byggevaren tilgjengelig på markedet, og gi nærmere opplysninger særlig om varens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.
8. Importørene skal i tidsrommet nevnt i artikkel 11 nr. 2 oppbevare en kopi av ytelseserklæringen og stille den til rådighet for markedstilsynsmyndighetene og påse at den tekniske dokumentasjon på anmodning gjøres tilgjengelig for disse myndighetene.
9. Importørene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å påvise at byggevaren er i samsvar med ytelseserklæringen og overholder andre gjeldende krav i denne forordning, på et språk som myndigheten lett kan forstå. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om eventuelle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med byggevarer de har bragt i omsetning.

Artikkel 14 Distributørenes forpliktelser

1. Når distributørene gjør en byggevare tilgjengelig på markedet, skal de utvise behørig aktsomhet med hensyn til gjeldende krav i denne forordning.
2. Før distributører gjør en byggevare tilgjengelig på markedet skal de sikre at varen om nødvendig er påført CE-merkingen og ledsages av de nødvendige dokumenter i henhold til denne forordning og av anvisninger og sikkerhetsinformasjon på et språk fastsatt av vedkommende medlemsstat som brukerne lett kan forstå. Distributørene skal også påse at produsenten og importøren overholder kravene fastsatt i henholdsvis artikkel 11 nr. 4 og 5 og artikkel 13 nr. 3.

Dersom en distributør anser eller har grunn til å tro at byggevaren ikke er i samsvar med ytelseserklæringen eller ikke overholder andre gjeldende krav i denne forordning, skal distributøren ikke gjøre byggevaren tilgjengelig på markedet før den er i samsvar med den medfølgende ytelseserklæringen og oppfyller øvrige gjeldende krav i denne forordning eller før ytelseserklæringen er korrigert. Dersom varen utgjør en risiko, skal distributøren dessuten underrette produsenten eller importøren og markedstilsynsmyndighetene om dette.

3. Distributøren skal sørge for at lagrings- eller transportvilkårene for byggevarer som de har ansvar for, ikke setter deres samsvar med ytelseserklæringen eller overholdelse av andre gjeldende krav i denne forordning, i fare.

4. Distributører som anser eller har grunn til å tro at en byggevare som de har gjort tilgjengelig på markedet, ikke er i samsvar med ytelseserklæringen eller ikke overholder andre gjeldende krav i denne forordning, skal treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe den aktuelle byggevaren i samsvar med lovgivningen eller om nødvendig trekke den tilbake eller tilbakekalle den, alt etter som. Dersom byggevaren utgjør en risiko, skal distributørene dessuten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de medlemsstater der de har gjort varen tilgjengelig på markedet, og gi nærmere opplysninger særlig om varens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.
5. Distributørene skal på begrunnet anmodning fra vedkommende nasjonale myndighet gi denne alle opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å påvise at byggevaren er i samsvar med ytelseserklæringen og overholder andre gjeldende krav i denne forordning, på et språk som myndigheten lett kan forstå. De skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om eventuelle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med byggevarer de har gjort tilgjengelig på markedet.

Artikkel 15 Tilfeller der produsentenes forpliktelser gjelder for importører og distributører

En importør eller distributør skal i denne forordning anses som produsent og skal være underlagt produsentens forpliktelser i henhold til artikkel 11 når vedkommende bringer en vare i omsetning under eget navn eller varemerke eller endrer en byggevare som allerede er gjort tilgjengelig på markedet, på en slik måte at det kan påvirke varens samsvar med ytelseserklæringen.

Artikkel 16 Identifikasjon av markedsdeltakere

Markedsdeltakerne skal i tidsrommet nevnt i artikkel 11 nr. 2 på anmodning angi følgende for markedstilsynsmyndighetene:

1. alle markedsdeltakere som har levert en vare til dem,
2. alle markedsdeltakere som de har levert en vare til.

Artikkel 17 Harmoniserte standarder

1. Harmoniserte standarder skal utarbeides av de europeiske standardiseringsorganer nevnt i vedlegg I til direktiv 98/34/EF på grunnlag av en anmodning (heretter kalt «mandat») utstedt av Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 i nevnte direktiv etter samråd med Det faste byggeutvalg nevnt i artikkel 64 i denne forordning (heretter kalt «Det faste byggeutvalg»).
2. Dersom berørte parter medvirker i utarbeidelsen av harmoniserte standarder i henhold til denne artikkel, skal de europeiske standardiseringsorganer sørge for at de ulike kategoriene av berørte parter i alle tilfeller representeres på en rimelig og rettferdig måte.
3. De harmoniserte standarder skal fastsette metoder og kriterier for vurdering av byggevarers ytelse med hensyn til deres vesentlige egenskaper.

Dersom det er angitt i det aktuelle mandatet skal det i en harmonisert standard vises til en tilsiktet bruk av de varer som omfattes av den.

De harmoniserte standarder skal, der dette er hensiktsmessig og uten at resultatenes nøyaktighet, pålitelighet eller konsistens settes i fare, fastsette metoder for å vurdere byggevarers ytelse med hensyn til deres vesentlige egenskaper som er mindre kostnadskrevenne enn prøving.

4. De europeiske standardiseringsorganer skal i de harmoniserte standarder fastsette relevant produksjonskontroll i fabrikk, som skal ta hensyn til særlige forhold ved tilvirkningsprosessen for den

berørte byggevaren.

Den harmoniserte standard skal omfatte de tekniske enkeltheter som er nødvendige for å gjennomføre systemet for vurdering og verifisering av ytelse.

5. Kommisjonen skal vurdere om de harmoniserte standarder fastsatt av de europeiske standardiseringsorganer er i samsvar med de relevante mandater.

Kommisjonen skal i *Den europeiske unions tidende* offentliggjøre en liste over henvisninger til harmoniserte standarder som er i samsvar med de relevante mandater.

Følgende skal angis for hver enkelt harmonisert standard i listen:

- a. henvisninger til eventuelle utgåtte harmoniserte tekniske spesifikasjoner,
- b. dato for oppstart av sameksistensperioden,
- c. dato for utløp av sameksistensperioden,

Kommisjonen skal offentliggjøre eventuelle ajourføringer av denne listen.

Fra datoen for oppstart av sameksistensperioden skal det være mulig å bruke en harmonisert standard til å utarbeide en ytelseserklæring for en byggevare som omfattes av den. De nasjonale standardiseringsorganer er pålagt å innarbeide de harmoniserte standarder i samsvar med direktiv 98/34/EF.

Med forbehold for artikkel 36–38 skal den harmoniserte standarden fra datoen for opphør av sameksistensperioden være det eneste grunnlaget for utarbeidelse av en ytelseserklæring for en byggevare som den omfatter.

Med forbehold for artikkel 36–38 skal den harmoniserte standarden fra datoen for opphør av sameksistensperioden være det eneste grunnlaget for utarbeidelse av en ytelseserklæring for en byggevare som den omfatter.

Artikkel 18 Formell innvending mot harmoniserte standarder

1. Dersom en medlemsstat eller Kommisjonen anser at en harmonisert standard ikke fullt ut oppfyller de kravene som er fastsatt i det relevante mandatet, skal vedkommende medlemsstat eller Kommisjonen etter samråd med Det faste byggeutvalg bringe saken inn for komiteen nedsatt i henhold til artikkel 5 i direktiv 98/34/EF og der framføre sine argumenter. Denne komiteen skal, etter å ha samrådd seg med relevante europeiske standardiseringsorganer, umiddelbart avgi sin uttalelse.
2. På bakgrunn av uttalelsen fra komiteen nedsatt i henhold til artikkel 5 i direktiv 98/34/EF, skal Kommisjonen beslutte om den vil offentliggjøre, ikke offentliggjøre, offentliggjøre med begrensning, opprettholde, opprettholde med begrensning eller trekke tilbake henvisningene til den berørte harmoniserte standard i *Den europeiske unions tidende*.
3. Kommisjonen skal underrette det berørte europeiske standardiseringsorgan om sin beslutning og om nødvendig anmode om en revisjon av den berørte harmoniserte standard.

Artikkel 19 Europeisk bedømmelsesdokument

1. Etter anmodning om en europeisk teknisk bedømmelse fra en produsent skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer utarbeide og vedta et europeisk bedømmelsesdokument for alle byggevarer som ikke omfattes av eller ikke omfattes fullt ut av en harmonisert standard, og hvis ytelse med hensyn til de

vesentlige egenskaper ikke kan vurderes fullt ut i henhold til en eksisterende harmonisert standard, blant annet fordi

- a. varen ikke omfattes av noen gjeldende harmonisert standard,
 - b. vurderingsmetoden som beskrives i den harmoniserte standard, ikke egner seg for minst én av byggevarens vesentlige egenskaper,
 - c. den harmoniserte standard ikke gir noen vurderingsmetode med hensyn til minst én av varens vesentlig egenskaper.
2. Framgangsmåten for vedtakelse av det europeiske bedømmelsesdokumentet skal overholde prinsippene fastsatt i artikkel 20 og skal overholde artikkel 21 i vedlegg II.
 3. Kommisjonen kan vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60 for å endre vedlegg II og fastsette utfyllende saksbehandlingsregler for utarbeidelse og vedtakelse av et europeisk bedømmelsesdokument.
 4. Der dette er hensiktsmessig, skal Kommisjonen, etter å ha hørt Det faste byggeutvalg, bruke eksisterende europeiske bedømmelsesdokumenter som grunnlag for de mandater den utsteder i henhold til artikkel 17 nr. 1, med sikte på å utarbeide harmoniserte standarder med hensyn til varene nevnt i nr. 1.

Artikkel 20 Prinsipper for utarbeidelse og vedtakelse av europeiske bedømmelsesdokumenter

1. Framgangsmåten for utarbeidelse og vedtakelse av europeiske bedømmelsesdokumenter skal
 - a. være åpen for innsyn for den berørte produsent,
 - b. angi hensiktsmessige obligatoriske tidsfrister for å unngå uberettiget forsinkelse,
 - c. ta hensiktsmessig hensyn til vernet av forretningshemmeligheter og fortrolighet,
 - d. gi Kommisjonen mulighet til å delta på hensiktsmessig måte,
 - e. være kostnadseffektiv for produsenten og
 - f. sikre tilstrekkelig kollegium og samordning mellom de tekniske bedømmelsesorganer utpekt for den aktuelle varen.
2. De tekniske bedømmelsesorganer skal, sammen med organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, bære hele kostnaden for utvikling og vedtakelse av europeiske bedømmelsesdokumenter.

Artikkel 21 Forpliktelser for det tekniske bedømmelsesorgan som mottar en anmodning om en europeisk teknisk bedømmelse

1. Det tekniske bedømmelsesorgan som mottar en anmodning om en europeisk teknisk bedømmelse, skal underrette produsenten om hvorvidt byggevaren omfattes i sin helhet eller delvis av en harmonisert teknisk bedømmelse, som følger:
 - a. dersom varen omfattes i sin helhet av en harmonisert standard, skal det tekniske bedømmelsesorgan underrette produsenten om at det i henhold til artikkel 19 nr. 1 ikke kan utstedes en europeisk teknisk bedømmelse,
 - b. dersom varen omfattes i sin helhet av et europeisk bedømmelsesdokument, skal det tekniske bedømmelsesorgan underrette produsenten om at et slikt dokument skal brukes som grunnlag for den europeiske tekniske bedømmelsen som skal utstedes,
 - c. dersom varen ikke omfattes, eller ikke omfattes i sin helhet, av en harmonisert teknisk spesifikasjon, skal det tekniske bedømmelsesorgan anvende framgangsmåtene fastsatt i vedlegg II eller framgangsmåtene fastsatt i samsvar med artikkel 19 nr. 3.
2. I tilfellene nevnt i bokstav b) og c) i nr. 1, skal det tekniske bedømmelsesorgan underrette organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer og Kommisjonen om innholdet i anmodningen og om henvisningen til en

relevant kommisjonsbeslutning for den vurdering og verifikasjon av ytelse som det tekniske bedømmelsesorgan har til hensikt å anvende for nevnte vare, eller om at en slik kommisjonsbeslutning ikke finnes.

3. Dersom Kommisjonen anser at det ikke finnes en hensiktsmessig beslutning om vurdering og verifikasjon av ytelse for byggevaren, skal artikkel 28 komme til anvendelse.

Artikkel 22 Offentliggjøring

Europeiske bedømmelsesdokumenter som vedtas av organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, skal sendes til Kommisjonen, som skal offentliggjøre en liste over henvisninger til europeiske bedømmelsesdokumenter i *Den europeiske unions tidende*.

Kommisjonen skal offentliggjøre eventuelle ajourføringer av denne listen.

Artikkel 23 Tvisteløsning ved uenighet mellom de tekniske bedømmelsesorganer

Dersom de tekniske bedømmelsesorganer ikke blir enige om det europeiske bedømmelsesdokument innen de angitte tidsfrister, skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer framlegge saken for Kommisjonen for hensiktsmessig avgjørelse.

Artikkel 24 Innholdet i det europeiske bedømmelsesdokumentet

1. Et europeisk bedømmelsesdokument skal inneholde minst en generell beskrivelse av byggevaren, listen over vesentlige egenskaper som er relevante for den tilsiktede bruken av varen som angitt av produsenten og som avtalt mellom produsenten og organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, samt en beskrivelse av metodene og kriteriene for bedømmelsen av varens ytelse med hensyn til disse vesentlige egenskaper.
2. Prinsippene for den aktuelle produksjonskontrollen som skal anvendes, skal fastsettes i det europeiske bedømmelsesdokumentet og skal ta hensyn til vilkårene for den berørte byggevarens fremstillingsprosess.
3. Dersom ytelsen for noen av varens vesentlige egenskaper kan bedømmes på en hensiktsmessig måte ved hjelp av metoder og kriterier som allerede er fastsatt i andre harmoniserte tekniske spesifikasjoner eller i retningslinjene nevnt i artikkel 66 nr. 3, eller som anvendes i henhold til artikkel 9 i direktiv 89/106/EØF før 1. juli 2013 i forbindelse med utstedelsen av europeiske tekniske godkjenninger, skal disse eksisterende metoder og kriterier innarbeides som elementer i det europeiske bedømmelsesdokumentet.

Artikkel 25 Formelle innvendinger mot europeiske bedømmelsesdokumenter

1. Dersom en medlemsstat eller Kommisjonen anser at et europeisk bedømmelsesdokument ikke helt oppfyller de krav som skal oppfylles når det gjelder de grunnleggende krav til byggverk som fastsatt i vedlegg I, skal den berørte medlemsstat eller Kommisjonen bringe saken inn for Det faste byggeutvalg og der framføre sine argumenter. Det faste byggeutvalg skal, etter å ha samrådd seg med organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, umiddelbart avgi sin uttalelse.
2. På bakgrunn av Det faste byggeutvalgs uttalelse skal Kommisjonen beslutte om den vil offentliggjøre, ikke offentliggjøre, offentliggjøre med begrensning, opprettholde, opprettholde med begrensning eller trekke tilbake henvisningene til de berørte bedømmelsesdokumenter i *Den europeiske unions tidende*.
3. Kommisjonen skal underrette organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer om dette og om nødvendig anmode om en revisjon av det berørte bedømmelsesdokumentet.

Artikkel 26 Europeisk teknisk bedømmelse

1. Den europeiske tekniske bedømmelsen skal utstedes av et teknisk bedømmelsesorgan på anmodning fra produsenten på grunnlag av et europeisk bedømmelsesdokument utarbeidet i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 21 og vedlegg II.

Forutsatt at det foreligger et europeisk bedømmelsesdokument, kan en europeisk teknisk bedømmelse utstedes selv om det er utstedt et mandat til en harmonisert standard. En slik utstedelse skal være mulig fram til sameksistensperiodens begynnelse som fastsatt av Kommisjonen i samsvar med artikkel 17 nr. 5.

2. Den europeiske tekniske bedømmelsen skal inneholde den ytelse som skal angis, uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse, med hensyn til de vesentlige egenskaper som er avtalt med produsenten og det tekniske bedømmelsesorganet som mottar anmodningen om en europeisk teknisk bedømmelse for den angitte tilsiktede bruken, og tekniske enkeltheter som er nødvendige for å gjennomføre systemet for vurdering og verifikasjon av ytelse.
3. For å sikre en ensartet gjennomføring av denne artikkel skal Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter for å fastsette formatet for den europeiske tekniske bedømmelsen i samsvar med framgangsmåten nevnt i artikkel 64 nr. 2.

Artikkel 27 Ytelsesnivåer eller –klasser

1. Kommisjonen kan vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60 for å fastsette ytelsesklasser med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper.
2. Dersom Kommisjonen har fastsatt ytelsesklasser med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper, skal de europeiske standardiseringsorganer bruke disse klassene i harmoniserte standarder. Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal der det er aktuelt, bruke disse klassene i europeiske bedømmelsesdokumenter.

Dersom Kommisjonen ikke har fastsatt ytelsesklasser med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper, kan de europeiske standardiseringsorganer fastsette disse i harmoniserte standarder på grunnlag av et revidert mandat.

3. Dersom det er fastsatt i de relevante mandater, skal de europeiske standardiseringsorganer i harmoniserte standarder fastsette terskelnivåer med hensyn til vesentlige egenskaper, og der det er hensiktsmessig, for tilsiktede bruksområder, som skal oppfylles av byggevarer i medlemsstatene.
4. Dersom de europeiske standardiseringsorganer har fastsatt ytelsesklasser i en harmonisert standard, skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer bruke disse klassene i europeiske bedømmelsesdokumenter når de er relevante for byggevaren.

Når det anses som hensiktsmessig, kan organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer med Kommisjonens samtykke og etter samråd med Det faste byggeutvalg fastsette i det europeiske bedømmelsesdokumentet ytelsesklasser og terskelnivåer med hensyn til en byggevares vesentlige egenskaper som er forbundet med dens tilsiktede bruk som angitt av produsenten.

5. Kommisjonen kan vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60 for å fastsette på hvilke vilkår en byggevare skal anses å oppfylle et visst ytelsesnivå eller –klasse uten prøving eller uten ytterligere prøving.

Dersom slike vilkår ikke er fastsatt av Kommisjonen, kan de fastsettes av de europeiske standardiseringsorganer i harmoniserte standarder på grunnlag av et revidert mandat.

6. Dersom Kommisjonen har fastsatt klassifiseringsordninger i samsvar med nr. 1, kan medlemsstatene bare fastsette hvilke ytelsesnivåer eller –klasser som byggevarene skal overholde med hensyn til deres

vesentlige egenskaper, i samsvar med disse klassifiseringsordninger.

7. De europeiske standardiseringsorganer og organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal respektere medlemsstatenes regelverk når de fastsetter terskelnivåer eller ytelsesklasser.

Artikkel 28 Vurdering og verifikasjon av ytelse

1. Vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelse med hensyn til vesentlige egenskaper skal gjennomføres i samsvar med et av systemene fastsatt i vedlegg V.
2. Gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 60 skal Kommisjonen fastsette, og kan Kommisjonen revidere, det eller de systemer som skal brukes på en gitt byggevare eller gruppe av byggevarer eller på en gitt vesentlig egenskap, med særlig hensyn til systemets eller systemenes konsekvenser for menneskers helse og sikkerhet og for miljøet. Kommisjonen skal i den forbindelse også ta hensyn til de dokumenterte erfaringer som er oversendt av nasjonale myndigheter når det gjelder markedstilsyn.

Kommisjonen skal velge det eller de systemer som medfører lavest kostnader og som oppfyller alle grunnleggende krav til byggverk.

3. Det eller de systemer som slik fastsettes, skal angis i mandatet for de harmoniserte standarder og i de harmoniserte tekniske spesifikasjoner.

Artikkel 29 Utpeking, overvåking og evaluering av tekniske bedømmelsesorganer

1. Medlemsstatene kan utpeke tekniske bedømmelsesorganer på sine territorier, særlig for ett eller flere av produktområdene nevnt i tabell 1 i vedlegg IV.

De medlemsstater som har utpekt et teknisk bedømmelsesorgan, skal meddele de øvrige medlemsstater og Kommisjonen dets navn og adresse samt hvilke produktområder nevnte tekniske bedømmelsesorgan er utpekt for.

2. Kommisjonen skal gjøre listen over tekniske bedømmelsesorganer allment tilgjengelig i elektronisk form med angivelse av hvilke produktområder de er utpekt for, og skal bestrebe seg på å sikre høyest mulig grad av innsyn.

Kommisjonen skal gjøre eventuelle ajourføringer av denne listen offentlig tilgjengelig.

3. Medlemsstatene skal overvåke virksomheten i og kompetansen til de tekniske bedømmelsesorganer som de har utpekt, og evaluere dem i forhold til kravene i tabell 2 i vedlegg IV.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om sine nasjonale framgangsmåter for utpeking av tekniske bedømmelsesorganer, om overvåkingen av deres virksomhet og kompetanse og om eventuelle andre endringer i disse opplysninger.

4. Kommisjonen skal vedta retningslinjer for gjennomføring av evalueringen av tekniske bedømmelsesorganer, etter samråd med Det faste byggeutvalg.

Artikkel 30 Krav til tekniske bedømmelsesorganer

1. Et teknisk bedømmelsesorgan skal gjennomføre vurderingen og utstede den europeiske tekniske bedømmelsen på et produktområde det er utpekt for.

Det tekniske bedømmelsesorgan skal oppfylle kravene fastsatt i tabell 2 i vedlegg IV innenfor rammen av den virksomhet det er utpekt for.

2. Et teknisk bedømmelsesorgan skal gjøre sin organisasjonsplan og navnene på medlemmene i dets interne beslutningsorganer offentlig tilgjengelig.
3. Dersom et teknisk bedømmelsesorgan ikke lenger oppfyller kravene nevnt i nr. 1, skal medlemsstaten trekke tilbake utpekingen av det aktuelle tekniske bedømmelsesorgan for det berørte produktområdet og underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om dette.

Artikkel 31 Samordning av tekniske bedømmelsesorganer

1. De tekniske bedømmelsesorganer skal opprette en organisasjon for teknisk bedømmelse.
2. Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal betraktes som et organ som arbeider for mål av allmenn europeisk interesse i henhold til artikkel 162 i kommisjonsforordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 av 23. desember 2002 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett^[1]).
3. De felles målene for samarbeidet og de administrative og finansielle vilkårene med hensyn til de tilskudd som tildeles organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, kan fastsettes i en rammeavtale om partnerskap som skal undertegnes av Kommisjonen og organisasjonen, i samsvar med rådsforordning (EC, Euratom) nr. 1605/2002 av 25. juni 2002 om finansreglementet som får anvendelse på De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett^[2] (finansreglementet) og forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002. Europaparlamentet og Rådet skal underrettes om inngåelsen av en slik avtale.
4. Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal minst utføre følgende oppgaver:
 - a. organisere samordningen av tekniske bedømmelsesorganer og ved behov sikre samarbeid og samråd med andre berørte parter,
 - b. sikre at eksemplene på beste praksis utveksles mellom de tekniske bedømmelsesorganer for å fremme effektiviteten og yte industrien bedre service,
 - c. samordne anvendelsen av framgangsmåtene fastsatt i artikkel 21 og vedlegg II og yte nødvendig støtte for dette formål,
 - d. utarbeide og vedta europeiske bedømmelsesdokumenter,
 - e. underrette Kommisjonen om alle spørsmål vedrørende utarbeidelsen av europeiske bedømmelsesdokumenter og alle aspekter knyttet til tolkingen av framgangsmåtene fastsatt i artikkel 21 og vedlegg II og foreslå forbedringer for Kommisjonen på grunnlag av de erfaringer som er gjort,
 - f. meddele eventuelle merknader vedrørende et teknisk bedømmelsesorgan som ikke utfører sine oppgaver i samsvar med framgangsmåtene i artikkel 21 og vedlegg II til Kommisjonen og den medlemsstat som har utpekt det tekniske bedømmelsesorgan,
 - g. sikre at vedtatte europeiske bedømmelsesdokumenter og henvisninger til europeiske tekniske bedømmelser er offentlig tilgjengelige.

Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal ha et sekretariat for å utføre disse oppgaver.

5. Medlemsstatene skal sikre at de tekniske bedømmelsesorganer bidrar med finansielle og menneskelige ressurser til organiseringen av tekniske bedømmelsesorganer.

^[1]) EFT L 357 av 31.12.2002, s. 1.

^[2]) EFT L 248 av 16.9.2002, s. 1.

Artikkel 32 Unionsfinansiering

1. Unionen kan yte tilskudd til organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer til gjennomføringen av oppgavene nevnt i artikkel 31 nr. 4.
2. Bevilgningene som fordeles til oppgavene fastsatt i artikkel 31 nr. 4, skal fastsettes hvert år av budsjettmyndigheten innenfor grensene for den gjeldende finansielle ramme.

Artikkel 33 Finansieringsordninger

1. Unionsfinansiering skal gis uten forslagsinnbydelse til organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer som skal utføre oppgavene nevnt i artikkel 31 nr. 4, og som det kan ytes tilskudd til i samsvar med finansreglementet.
2. Den virksomhet som sekretariatet utfører for organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer nevnt i artikkel 31 nr. 4, kan finansieres ved hjelp av driftstilskudd. I tilfelle fornyelse av driftstilskuddene skal de ikke automatisk trappes ned.
3. I tilskuddsavtaler kan det tillates dekning av mottakerens felleskostnader med en fast sats på inntil 10 % av samlede støtteberettigede direkte kostnader i forbindelse med tiltak, bortsett fra i tilfeller der mottakerens indirekte kostnader dekkes av et driftstilskudd som finansieres over Unionens alminnelige budsjett.

Artikkel 34 Forvaltning og overvåking

1. De bevilgninger som fastsettes av budsjettmyndigheten til finansiering av oppgavene fastsatt i artikkel 31 nr. 4, kan også brukes til å dekke administrasjonsutgifter i forbindelse med utarbeidelse, overvåking, inspeksjon, revisjon og evaluering som er direkte nødvendige for å nå målene i denne forordning, særlig undersøkelser, møter, opplysnings- og formidlingsvirksomhet, utgifter i forbindelse med et datanett for informasjonsutveksling og eventuelle andre utgifter til administrativ og teknisk bistand som Kommisjonen måtte bruke til virksomhet i forbindelse med utarbeidelsen og vedtakelsen av europeiske bedømmelsesdokumenter og utstedelsen av europeiske tekniske bedømmelser.
2. Kommisjonen skal evaluere relevansen av oppgavene nevnt i artikkel 31 nr. 4 som mottar finansiering fra Unionen, i lys av kravene i Unionens politikk og regelverk, og underrette Europaparlamentet og Rådet om resultatene av denne evalueringen innen 1. januar 2017 og deretter hvert fjerde år.

Artikkel 35 Beskyttelse av Unionens økonomiske interesser

1. Ved gjennomføringen av den virksomhet som finansieres i samsvar med denne forordning, skal Kommisjonen sørge for at Unionens økonomiske interesser vernes gjennom anvendelse av forebyggende tiltak mot bedrageri, korrupsjon og annen ulovlig virksomhet, gjennom effektive kontroller og gjennom inndrivelse av feilaktig utbetalte beløp samt, når det konstateres uregelmessigheter, gjennom anvendelse av sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende, i samsvar med rådsforordning (EC, Euratom) nr. 2988/95 av 18. desember 1995 om beskyttelse av De europeiske fellesskaps økonomiske interesser^[1], rådsforordning (Euratom, EC) nr. 2185/96 av 11. november 1996 om kontroll og inspeksjon på stedet som foretas av Kommisjonen for å verne De europeiske fellesskaps økonomiske interesser mot bedrageri og andre uregelmessigheter^[2] og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/1999 av 25. mai 1999 om undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF)^[3].
2. Når det gjelder virksomhet som finansieres i henhold til denne forordning, menes med begrepet uregelmessighet nevnt i artikkel 1 nr. 2 i forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95, enhver overtredelse av en bestemmelse i unionsretten eller ethvert brudd på en avtaleforpliktelse som følger av en markedsdeltakers

handling eller unnlatelse og som fører til eller kunne ha ført til at Unionens alminnelige budsjett eller budsjetter som Unionen forvalter, skades gjennom en uberettiget utgift.

3. Alle avtaler og kontrakter som følger av denne forordning, skal inneholde bestemmelser om overvåking og finansiell styring som skal foretas av Kommisjonen eller en bemyndiget representant for denne, og om revisjon som skal foretas av Revisjonsretten og som om nødvendig kan foretas på stedet.

(^[1]) EFT L 312 av 23.12.1995, s. 1.

(^[2]) EFT L 292 av 15.11.1996, s. 2.

(^[3]) EFT L 136 av 31.5.1999, s. 1.

Artikkel 36 Bruk av hensiktsmessig teknisk dokumentasjon

1. Ved fastsettelse av produkttype kan en produsent erstatte typeprøvingen eller typeberegningen med hensiktsmessig teknisk dokumentasjon som viser
 - a. for en eller flere vesentlige egenskaper ved byggevaren som produsenten bringer i omsetning, at varen anses å ha nådd et visst ytelsesnivå eller en viss ytelsesklasse uten prøving eller beregning, eller uten ytterligere prøving eller beregning, i samsvar med vilkårene fastsatt i den relevante harmoniserte tekniske spesifikasjon eller en kommisjonsbeslutning,
 - b. at den byggevare som omfattes av en harmonisert standard og som produsenten bringer i omsetning,, tilsvarende produkttypen for en annen byggevare som produseres av en annen produsent og som allerede er prøvd i samsvar med den relevante harmoniserte standard. Når disse vilkårene er oppfylt, kan produsenten angi en ytelse som tilsvarende alle eller deler av prøvingsresultatene for denne andre varen. Produsenten kan bare bruke prøvingsresultater innhentet av en annen produsent etter å ha fått tillatelse til dette fra angjeldende produsent, som forblir ansvarlig for disse prøvingsresultatenes nøyaktighet, pålitelighet og konsistens, eller
 - c. at byggevaren som omfattes av en harmonisert teknisk spesifikasjon og som produsenten bringer i omsetning,, er et system som består av komponenter som produsenten monterer ved nøye å følge nøyaktige anvisninger fra leverandøren av et slikt system eller en komponent i dette, som allerede har prøvd dette systemet eller denne komponenten for en eller flere av dens vesentlige egenskaper i samsvar med den relevante harmoniserte tekniske spesifikasjon. Når disse vilkårene er oppfylt, kan produsenten angi en ytelse som tilsvarende alle eller deler av prøvingsresultatene for systemet eller komponenten som er levert til ham. Produsenten kan bare bruke prøvingsresultater innhentet av en annen produsent eller systemleverandør etter å ha fått tillatelse til dette av angjeldende produsent eller systemleverandør, som forblir ansvarlig for disse prøvingsresultatenes nøyaktighet, pålitelighet og konsistens.
2. Dersom byggevaren nevnt i nr. 1 tilhører en gruppe byggevarer hvis gjeldende system for vurdering og verifikasjon av ytelse er 1+ eller 1, som fastsatt i vedlegg V, skal den hensiktsmessige tekniske dokumentasjon nevnt i nr. 1, verifiseres av et meldt produktsertifiseringsorgan som nevnt i vedlegg V.

Artikkel 37 Svært små foretaks bruk av forenklede framgangsmåter

Svært små foretak som produserer byggevarer som omfattes av en harmonisert standard, kan erstatte bestemmelsen av produkttype på grunnlag av typeprøving for de aktuelle systemene 3 og 4 som fastsatt i vedlegg V, ved å bruke andre metoder enn dem som er inntatt i den aktuelle harmoniserte standarden. Disse produsentene kan også behandle byggevarer som system 3 gjelder for, i samsvar med bestemmelsene for

system 4. Dersom en produsent bruker disse forenklede framgangsmåtene, skal vedkommende vise at byggevaren oppfyller de aktuelle kravene i form av en spesifikk teknisk dokumentasjon og skal vise at de anvendte framgangsmåtene tilsvarer framgangsmåtene fastsatt i de harmoniserte standarder.

Artikkel 38 Andre forenklede framgangsmåter

1. Når det gjelder byggevarer som omfattes av en harmonisert standard og som er individuelt produsert eller etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon, for en bestemt ordre, og installeres i et enkelt, identifisert byggverk, kan produsenten erstatte ytelsesvurderingen i gjeldende system, som fastsatt i vedlegg V, med spesifikk teknisk dokumentasjon som viser at nevnte varer oppfyller de gjeldende krav, og at de anvendte framgangsmåter tilsvarer de framgangsmåter som er fastsatt i de harmoniserte standarder.
2. Dersom byggevaren nevnt i nr. 1 tilhører en gruppe byggevarer hvis gjeldende system for vurdering og verifikasjon av ytelse er 1+ eller 1, som fastsatt i vedlegg V, skal den spesifikke tekniske dokumentasjon verifiseres av et teknisk kontrollorgan som nevnt i vedlegg V.

Artikkel 39 Underretning

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om organer som har tillatelse til å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse i henhold til denne forordning (heretter kalt «tekniske kontrollorganer»).

Artikkel 40 Utpøkende myndigheter

1. Medlemsstatene skal bemyndige en utpekende myndighet som skal ha ansvar for å opprette og utføre de nødvendige framgangsmåter for vurdering og utpeking av de organer som skal ha myndighet til å gjennomføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse i henhold til denne forordning, og for kontroll av tekniske kontrollorganer, herunder deres overholdelse av artikkel 43.
2. Medlemsstatene kan beslutte at vurdering og kontroll som omhandlet i nr. 1, skal utføres av deres nasjonale akkrediteringsorganer som angitt i forordning (EF) nr. 765/2008, i samsvar med bestemmelsene i samme forordning.
3. Dersom utpekende myndighet delegerer eller på annen måte overlater vurdering, utpeking eller kontroll som omhandlet i nr. 1, til et organ som ikke er et statlig foretak, skal vedkommende organ være en juridisk person og være tilsvarende underlagt kravene i artikkel 41. I tillegg skal organet ha ordninger for å dekke forpliktelser som oppstår som følge av organets virksomhet.
4. Utpøkende myndighet skal påta seg det fulle ansvar for de oppgaver som utføres av organet nevnt i nr. 3.

Artikkel 41 Krav til utpekende myndigheter

1. Utpøkende myndighet skal opprettes på en slik måte at det ikke oppstår interessekonflikter med de tekniske kontrollorganer.
2. Utpøkende myndighet skal være organisert og drives på en slik måte at det sikres objektivitet og upartiskhet i sin virksomhet.
3. Utpøkende myndighet skal organiseres på slik måte at alle beslutninger som gjelder utpeking av et organ som skal bemyndiges til å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse, treffes av andre kvalifiserte personer enn de som har utført vurderingen.
4. Utpøkende myndighet skal ikke tilby eller utøve noe av den virksomhet som de tekniske kontrollorganer utøver, eller yte rådgivningstjenester på forretningsmessig eller konkurransemessig grunnlag.

5. Utpekende myndighet skal sikre at opplysningene behandles fortrolig.
6. Utpekende myndighet skal ha et tilstrekkelig antall kvalifisert personell til rådighet til å kunne utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte.

Artikkel 42 Medlemsstatenes opplysningsplikt

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om sine nasjonale framgangsmåter for vurdering og utpeking av de organer som skal ha myndighet til å gjennomføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse og kontroll med de tekniske kontrollorganer samt av eventuelle endringer.

Kommisjonen skal offentliggjøre disse opplysninger.

Artikkel 43 Krav til tekniske kontrollorganer

1. Med sikte på utpeking skal et teknisk kontrollorgan oppfylle kravene fastsatt i nr. 2–11.
2. Et teknisk kontrollorgan skal opprettes i henhold til nasjonal lovgivning og være en juridisk person.
3. Et teknisk kontrollorgan skal være et tredjemannsorgan som er uavhengig av organisasjonen eller byggevaren det vurderer.

Et organ som tilhører en næringslivs- eller yrkesorganisasjon som representerer foretak som deltar i utvikling, produksjon, levering, montering, bruk eller vedlikehold av byggevarer som organet vurderer, kan anses å være et slikt organ, forutsatt at det er påvist at organet er uavhengig og at det ikke foreligger interessekonflikter.

4. Et teknisk kontrollorgan, dets øverste ledelse og personellet som har ansvar for å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse, skal ikke være utvikler, produsent, leverandør, installatør, kjøper, eier, bruker eller vedlikeholder av byggevarene det vurderer, og heller ikke være representant for noen av disse parter. Dette skal ikke hindre bruk av vurderte varer som er nødvendige for det teknisk kontrollorgans virksomhet eller bruk av slike varer for personlige formål.

Et teknisk kontrollorgan, dets øverste ledelse og personellet som har ansvar for å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse, skal ikke være direkte involvert i utforming, produksjon eller konstruksjon, omsetning, installasjon, bruk eller vedlikehold av disse byggevarer, eller representere parter som deltar i slik virksomhet. De skal ikke delta i noen form for virksomhet som kan påvirke deres uavhengighet eller integritet i forbindelse med den virksomheten de er utpekt for. Dette skal særlig gjelde rådgivningstjenester.

Et teknisk kontrollorgan skal sikre at dets datterforetaks eller underleverandørers virksomhet ikke påvirker fortroligheten, objektiviteten eller upartiskheten i sin vurderings- og/eller verifiseringsvirksomhet.

5. Et teknisk kontrollorgan og dets personell skal utøve tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse med den høyeste grad av faglig integritet og ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner på det aktuelle området, og de skal ikke være utsatt for noen form for press eller påvirkning, særlig av økonomisk art, som vil kunne påvirke deres avgjørelser eller resultatene av deres vurderings- og/eller verifiseringsvirksomhet, særlig når det gjelder personer eller grupper av personer som berøres av resultatene av denne virksomheten.
6. Et teknisk kontrollorgan skal kunne utføre alle de tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse som er tillagt det i henhold til vedlegg V, og som det er utpekt for, uansett om disse oppgaver utføres av teknisk kontrollorgan selv eller på dets vegne og under dets ansvar.

For hvert system for vurdering og verifikasjon av ytelse og for hver art eller kategori av byggevarer, vesentlige egenskaper og oppgaver det er utpekt for, skal teknisk kontrollorgan til enhver tid ha tilgang til

- a. nødvendig personell med teknisk kunnskap og tilstrekkelig og hensiktsmessig erfaring til å utføre tredjemannsoppgavene i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse,
- b. den nødvendige beskrivelse av framgangsmåter som ytelsesvurderingen skal utføres i henhold til, og som sikrer innsyn og mulighet til å gjenta disse framgangsmåtene. Det skal ha egnede retningslinjer og framgangsmåter for å skille mellom oppgaver det utfører som teknisk kontrollorgan og annen virksomhet,
- c. nødvendige framgangsmåter for utføre virksomheten, som tar behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, kompleksiteten med den aktuelle varens teknologi samt produksjonsprosessens masse- eller seriepreg.

Et teknisk kontrollorgan skal ha de nødvendige midler til på en egnet måte å kunne utføre de tekniske og administrative oppgaver som det er utpekt for, og skal ha tilgang til alt nødvendig utstyr eller alle nødvendige anlegg.

7. Det personell som har ansvar for å utføre den virksomhet som organet er utpekt for, skal ha
 - a. solid teknisk og yrkesrettet opplæring som omfatter alle tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse innen det aktuelle virkeområdet som organet er utpekt for,
 - b. tilfredsstillende kunnskap om de krav som gjelder for vurderingene og kontrollene de utfører, og nødvendige fullmakter til å utføre slike oppgaver,
 - c. tilfredsstillende kunnskap om og forståelse av de aktuelle harmoniserte standarder og av de relevante bestemmelser i forordningen,
 - d. nødvendig kompetanse til å utarbeide sertifikater, dokumenter og rapporter som dokumenterer at vurderingene og verifiseringen er utført.
8. Det skal sikres at det teknisk kontrollorgan, dets øverste ledelse og vurderingspersonellet er upartisk.

Godtgjøringen til et teknisk kontrollorgans øverste ledelse og til vurderingspersonellet skal ikke være avhengig av antallet utførte vurderinger eller av resultatene av disse vurderingene.

9. Et teknisk kontrollorgan skal tegne ansvarsforsikring med mindre medlemsstaten påtar seg erstatningsansvaret i henhold til nasjonal lovgivning eller medlemsstaten selv er direkte ansvarlig for den utførte vurdering og/eller verifisering.
10. Det teknisk kontrollorgans personell skal være underlagt taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger de får kjennskap til når de utfører sine oppgaver i henhold til vedlegg V, unntatt overfor vedkommende forvaltningsmyndigheter i den medlemsstat der virksomheten utføres. Eiendomsretten skal vernes.
11. Et teknisk kontrollorgan skal delta i eller påse at deres vurderingspersonell blir underrettet om relevant standardiseringsvirksomhet og virksomheten til samordningsgruppen for tekniske kontrollorganer som er opprettet i henhold til denne forordning, og anvende de forvaltningsvedtak og dokumenter som denne gruppens arbeid munner ut i, som generelle retningslinjer.

Artikkel 44 Samsvarsvurdering

Et teknisk kontrollorgan som skal få myndighet til å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse som viser at det overholder kriteriene fastsatt i de relevante harmoniserte standarder eller deler av disse, som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, skal antas å oppfylle kravene i artikkel 43 i den utstrekning de relevante harmoniserte standarder omfatter disse kravene.

Artikkel 45 Tekniske kontrollorganers datterforetak og underleverandører

1. Dersom et teknisk kontrollorgan overdrar bestemte oppgaver i forbindelse med tredjemannsoppgavene i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse til en underleverandør eller et datterforetak, skal det sikre at underleverandøren eller datterforetaket oppfyller kravene i artikkel 43, og underrette utpekende myndighet om dette.
2. Det teknisk kontrollorgan skal påta seg det fulle ansvar for de oppgaver som blir utført av underleverandører eller datterforetak, uansett hvor disse er etablert.
3. Oppgaver kan overdras til en underleverandør eller et datterforetak bare dersom kunden har gitt sitt samtykke.
4. Det teknisk kontrollorgan skal kunne stille til rådighet for utpekende myndighet de relevante dokumenter om vurderingen av underleverandørens eller datterforetakets kvalifikasjoner og de oppgaver de har utført i henhold til vedlegg V.

Artikkel 46 Bruk av anlegg utenfor det teknisk kontrollorgans prøvingslaboratorium

1. På anmodning fra produsenten og der dette er begrunnet av tekniske, økonomiske eller logistiske hensyn kan tekniske kontrollorganer beslutte å utføre prøvingene nevnt i vedlegg V for systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse 1+, 1 eller 3 eller få slike prøvinger utført under deres tilsyn, enten i produksjonsanlegget ved bruk av prøvingsutstyr i produsentens interne laboratorium eller, etter forutgående samtykke fra produsenten, i et eksternt laboratorium ved bruk av dette laboratoriums prøvingsutstyr.

Tekniske kontrollorganer som utfører slike prøvinger, skal være særlig utpekt som kvalifisert til å utføre prøvingene på et annet sted enn i deres egne akkrediterte prøvingsanlegg.

2. Før disse prøvingene utføres, skal det teknisk kontrollorgan verifisere hvorvidt kravene i prøvingsmetoden er oppfylt, og vurdere hvorvidt:
 - a. prøvingsutstyret har et hensiktsmessig kalibreringssystem og målingenes sporbarhet er garantert,
 - b. kvaliteten på prøvingsresultatene er sikret.

Artikkel 47 Søknad om utpeking

1. For å få godkjenning til å utføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse, skal et organ sende inn en søknad om utpeking til utpekende myndighet i den medlemsstat der organet er etablert.
2. Søknaden skal ledsages av en beskrivelse av den virksomhet som skal gjennomføres, de framgangsmåter for vurdering og/eller verifisering som organet hevder å være kvalifisert for, samt eventuelt et akkrediteringsbevis utstedt av et nasjonalt akkrediteringsorgan i henhold til forordning (EF) nr. 765/2008, som bekrefter at organet oppfyller kravene i artikkel 43.
3. Dersom det berørte organ ikke kan legge fram et akkrediteringsbevis, skal det gi utpekende myndighet den dokumentasjon som er nødvendig for å verifisere, anerkjenne og regelmessig overvåke at organet oppfyller kravene i artikkel 43.

Artikkel 48 Framgangsmåte for utpeking

1. Utpekende myndighet kan bare utpeke organer som har oppfylt kravene i artikkel 43.

2. De skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater særlig ved hjelp av det elektroniske meldingsverktøyet som Kommisjonen har utviklet og forvalter.

For de tilfeller som er angitt i nr. 3 i vedlegg V, som det ikke finnes hensiktsmessig elektronisk verktøy for, skal en papirkopi av underretningen unntaksvis aksepteres.

3. Underretningen skal inneholde fullstendige opplysninger om de funksjoner som skal utføres, en henvisning til relevant harmonisert teknisk spesifikasjon og, når det gjelder systemet fastsatt i vedlegg V, de vesentlige egenskaper som organet er godkjent for.

Henvisning til den relevante harmoniserte tekniske spesifikasjon kreves imidlertid ikke for tilfellene angitt i nr. 3 i vedlegg V.

4. Dersom en utpeking ikke bygger på et akkrediteringsbevis som nevnt i artikkel 47 nr. 2, skal utpekende myndighet gi Kommisjonen og de øvrige medlemsstater all dokumentasjon som bekrefter det teknisk kontrollorgans kompetanse og de ordninger som er innført for å sikre at organet overvåkes regelmessig, og at organet fortsatt vil oppfylle kravene i artikkel 43.
5. Vedkommende organ kan utøve virksomhet som teknisk kontrollorgan bare dersom Kommisjonen eller de øvrige medlemsstater ikke har reist innvendinger mot dette innen to uker etter en underretning basert på et akkrediteringsbevis, eller innen to måneder for en underretning som ikke er basert på slikt bevis.

Bare et slikt organ skal anses som et teknisk kontrollorgan i henhold til denne forordning.

6. Kommisjonen og de øvrige medlemsstater skal underrettes om eventuelle senere relevante endringer av underretningen.

Artikkel 49 Identifikasjonsnumre og lister over tekniske kontrollorganer

1. Kommisjonen skal tildele hvert teknisk kontrollorgan et identifikasjonsnummer.

Den skal tildele organet bare ett slikt nummer selv om det er utpekt i henhold til flere unionsrettsakter.

2. Kommisjonen skal offentliggjøre en liste over organer som er utpekt i henhold til denne forordning, herunder hvilke identifikasjonsnumre de er tildelt og den virksomheten de er utpekt for, særlig ved hjelp av det elektroniske meldingsverktøyet som Kommisjonen har utviklet og forvalter.

Kommisjonen skal påse at denne listen blir ajourført.

Artikkel 50 Endringer av underretningen

1. Dersom utpekende myndighet har fastslått eller er blitt underrettet om at et teknisk kontrollorgan ikke lenger oppfyller kravene i artikkel 43, eller at det ikke oppfyller sine forpliktelser, skal utpekende myndighet enten begrense, midlertidig oppheve eller trekke tilbake underretningen, avhengig av hvor alvorlig den manglende oppfyllelsen av disse kravene eller forpliktelsene er. Det skal umiddelbart underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene, særlig ved hjelp av det elektroniske meldingsverktøyet som Kommisjonen har utviklet og forvalter.
2. Ved tilbaketrekking, begrensing eller midlertidig oppheving av en underretning eller dersom det tekniske kontrollorgan har opphørt med sin virksomhet, skal utpekende medlemsstat treffe egnede tiltak for å sikre at organets arkiver enten blir behandlet av et annet teknisk kontrollorgan eller blir holdt tilgjengelig for de ansvarlige utpekende myndigheter og markedstilsynsmyndigheter på deres anmodning.

Artikkel 51 Tvil om tekniske kontrollorganers kompetanse

1. Kommisjonen skal undersøke alle saker der den er i tvil om eller er blitt gjort oppmerksom på at det foreligger tvil om hvorvidt et teknisk kontrollorgan er kompetent eller fortsatt oppfyller de krav og det ansvar det er underlagt.
2. Meldermedlemsstaten skal på anmodning gi Kommisjonen alle opplysninger om grunnlaget for underretningen eller for opprettholdelsen av vedkommende organs kompetanse.
3. Kommisjonen skal sikre at alle følsomme opplysninger som den innhenter under sine undersøkelser, blir behandlet fortrolig.
4. Dersom Kommisjonen fastslår at et teknisk kontrollorgan ikke oppfyller eller ikke lenger oppfyller kravene som gjelder for underretningen, skal den underrette meldermedlemsstaten om dette og anmode den om å treffe de nødvendige korrigerende tiltak, herunder om nødvendig tilbaketrekking av underretningen.

Artikkel 52 Tekniske kontrollorganers driftsmessige forpliktelser

1. De tekniske kontrollorganer skal utføre tredjemannsoppgaver i samsvar med systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse fastsatt i vedlegg V.
2. Vurderinger og verifikasjon av ytelse skal utføres med fullt innsyn med hensyn til produsenten og på en forholdsmessig måte slik at unødvendige byrder for markedsaktører unngås. De tekniske kontrollorganer skal utøve sin virksomhet slik at det tas behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, kompleksiteten med den aktuelle byggevarens teknologi samt produksjonsprosessens masse- eller seriepreg.

Samtidig skal de tekniske kontrollorganer likevel overholde den grad av nøyaktighet som kreves for varen i henhold til denne forordning og varens rolle i oppfyllelsen av alle grunnleggende krav til byggverk.

3. Dersom et teknisk kontrollorgan under førstegangsinspeksjonen av produksjonsanlegget og av produksjonskontrollen i fabrikk finner at produsenten ikke har sikret at ytelsen for den produserte varen er konsistent, skal det kreve at produsenten treffer hensiktsmessige korrigerende tiltak og ikke utsteder noe sertifikat.
4. Dersom et teknisk kontrollorgan i sin tilsynsvirksomhet med sikte på å verifisere ytelse for den produserte varen finner at en byggevare ikke lenger har samme ytelse som produkttypen, skal det kreve at produsenten treffer hensiktsmessige korrigerende tiltak, og om nødvendig midlertidig oppheve eller trekke tilbake sertifikatet.
5. Dersom det ikke treffes korrigerende tiltak, eller dersom de ikke har den ønskede virkning, skal det tekniske kontrollorgan begrense, midlertidig oppheve eller trekke eventuelle sertifikater tilbake, alt etter hva som er hensiktsmessig.

Artikkel 53 Tekniske kontrollorganers opplysningsplikt

1. De teknisk kontrollorgan skal underrette utpekende myndigheten om
 - a. alle tilfeller der et sertifikat er nektet utstedt eller er begrenset, opphevet midlertidig eller trukket tilbake,
 - b. alle omstendigheter som påvirker omfanget av og vilkårene for underretning,
 - c. alle anmodninger om opplysninger de har mottatt fra markedstilsynsmyndighetene med hensyn til vurdering og/eller verifikasjon av ytelse som er utført,
 - d. på anmodning, tredjemannsoppgaver i samsvar med systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse som er utført innenfor rammen av underretningen, og all annen virksomhet som er utøvd, herunder virksomhet og underleveranser over landegrensene.

2. Tekniske kontrollorganer skal gi de øvrige organer som er meldt i henhold til denne forordning og som utøver tilsvarende tredjemannsoppgaver i samsvar med systemene for vurdering og verifisering av ytelse, og for byggevarer som omfattes av samme harmoniserte tekniske spesifikasjon, relevante opplysninger om spørsmål knyttet til negative og, på anmodning, positive resultater fra disse vurderinger og/eller verifiseringer.

Artikkel 54 Erfaringsutveksling

Kommisjonen skal sørge for at det organiseres erfaringsutveksling mellom medlemsstatenes nasjonale myndigheter med ansvar for meldingspolitikken.

Artikkel 55 Samordning av tekniske kontrollorganer

Kommisjonen skal sørge for at egnet samordning av og samarbeid mellom organer som er utpekt i henhold til artikkel 39, iverksettes og forvaltes på hensiktsmessig måte i form av en gruppe av tekniske kontrollorganer.

Medlemsstatene skal sørge for at de organer de har utpekt, deltar i denne gruppens arbeid, enten direkte eller gjennom utpekte representanter, eller sørge for at de tekniske kontrollorganers representanter underrettes om dette.

Artikkel 56 Framgangsmåte for behandling på nasjonalt plan av byggevarer som utgjør en risiko

1. Dersom markedstilsynsmyndighetene i en medlemsstat har truffet tiltak i henhold til artikkel 20 i forordning (EF) nr. 765/2008, eller dersom de har tilstrekkelig grunn til å anta at en byggevare som omfattes av en harmonisert standard eller som det er utstedt en europeisk teknisk bedømmelse for, ikke oppfyller den angitte ytelse og utgjør en risiko for oppfyllelsen av de grunnleggende krav til byggverk i henhold til denne forordning, skal de foreta en vurdering av den berørte varen som omfattes av de krav som er fastsatt i denne forordning. De berørte markedsdeltakere skal samarbeide med markedstilsynsmyndighetene om dette etter behov.

Dersom markedstilsynsmyndighetene ved denne vurderingen finner at byggevaren ikke oppfyller kravene i denne forordning, skal de omgående kreve at den berørte markedsdeltaker treffer egnede korrigerende tiltak for å bringe varen i samsvar med disse kravene, særlig med hensyn til den angitte ytelse, eller trekker varen tilbake fra markedet eller tilbakekaller den innen en rimelig frist som de fastsetter ut fra risikoens art.

Markedstilsynsmyndighetene skal underrette det teknisk kontrollorganet om dette, dersom et teknisk kontrollorgan er involvert.

Artikkel 21 i forordning (EF) nr. 765/2008 får anvendelse på tiltakene nevnt i annet ledd i dette nummer.

2. Dersom markedstilsynsmyndighetene anser at det manglende samsvaret ikke er begrenset til deres nasjonale territorium, skal de underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om resultatene av vurderingen og om de tiltak de har pålagt markedsdeltakeren å treffe.
3. Markedsdeltakeren skal sikre at alle egnede korrigerende tiltak treffes med hensyn til alle berørte byggevarer som markedsdeltakeren har gjort tilgjengelig på unionsmarkedet.
4. Dersom den berørte markedsdeltaker ikke treffer egnede korrigerende tiltak innen fristen nevnt i nr. 1 annet ledd, skal markedstilsynsmyndighetene treffe egnede midlertidige tiltak for å forby eller begrense tilgjengeliggjøring av byggevaren på deres nasjonale marked eller trekke den tilbake fra dette markedet eller tilbakekalle den.

Markedstilsynsmyndighetene skal omgående underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om disse tiltakene.

5. Underretningen nevnt i nr. 4 skal omfatte alle tilgjengelige opplysninger, særlig data som er nødvendige for å identifisere byggevaren som ikke oppfyller kravene, byggevarens opprinnelse, arten av det påståtte manglende samsvaret og risikoen i den forbindelse, arten og varigheten av de nasjonale tiltak som er truffet, og de argumenter som den berørte markedsdeltaker har framsatt. Markedstilsynsmyndighetene skal særlig angi om det manglende samsvaret skyldes
 - a. at varen ikke oppfyller den angitte ytelse og/eller ikke oppfyller kravene med hensyn til oppfyllelse av de grunnleggende krav til byggverk fastsatt i denne forordning,
 - b. at det er mangler i de harmoniserte tekniske spesifikasjoner eller i den spesifikke tekniske dokumentasjon.
6. Andre medlemsstater enn den medlemsstat som innledet framgangsmåten, skal omgående underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om eventuelle tiltak som er truffet, om eventuelle tilleggsopplysninger de måtte ha om vedkommende byggevares manglende samsvar samt om eventuelle innvendinger de måtte ha mot det meldte nasjonale tiltak.
7. Dersom verken en medlemsstat eller Kommisjonen har reist innvendinger mot et midlertidig tiltak truffet av en medlemsstat med hensyn til den berørte byggevare innen 15 virkedager etter mottak av opplysningene nevnt i nr. 4, skal tiltaket anses som berettiget.
8. Medlemsstatene skal sikre at det omgående treffes egnede begrensende tiltak med hensyn til den berørte byggevare, for eksempel at byggevaren trekkes tilbake fra deres marked.

Artikkel 57 Unionens framgangsmåte ved beslutninger om beskyttelsestiltak

1. Dersom det etter at framgangsmåten i artikkel 56 nr. 3 og 4 er fullført, reises innvendinger mot et tiltak truffet av en medlemsstat, eller dersom Kommisjonen anser at et nasjonalt tiltak strider mot Unionens regelverk, skal Kommisjonen omgående innlede samråd med medlemsstatene og den eller de berørte markedsdeltakerne og vurdere det nasjonale tiltaket. På grunnlag av resultatene av denne vurderingen skal Kommisjonen beslutte om tiltaket er berettiget eller ikke.

Kommisjonen skal rette sin beslutning til alle medlemsstater og umiddelbart underrette medlemsstatene og den eller de berørte markedsdeltakere om beslutningen.

2. Dersom det nasjonale tiltaket anses som berettiget, skal alle medlemsstater treffe de nødvendige tiltak for å sikre at byggevaren som ikke oppfyller kravene, trekkes tilbake fra deres markeder, og underrette Kommisjonen om dette. Dersom det nasjonale tiltaket anses som uberettiget, skal vedkommende medlemsstat trekke tiltaket tilbake.
3. Dersom det nasjonale tiltaket anses som berettiget, og byggevarens manglende samsvar tilskrives mangler ved de harmoniserte standarder nevnt i artikkel 56 nr. 5 bokstav b), skal Kommisjonen underrette det eller de relevante europeiske standardiseringsorganer om dette, og bringe saken inn for komiteen som er nedsatt i henhold til artikkel 5 i direktiv 98/34/EF. Komiteen skal rådføre seg med det eller de relevante europeiske standardiseringsorganer og umiddelbart avgi sin uttalelse.

Dersom det nasjonale tiltaket anses som berettiget, og byggevarens manglende samsvar tilskrives mangler i det europeiske bedømmelsesdokumentet eller den spesifikke tekniske dokumentasjon nevnt i artikkel 56 nr. 5 bokstav b), skal Kommisjonen bringe saken inn for Det faste byggeutvalg og deretter treffe egnede tiltak.

Artikkel 58 Byggevarer som oppfyller kravene, men som likevel utgjør en risiko for helse og sikkerhet

1. Dersom en medlemsstat etter å ha utført en vurdering i henhold til artikkel 56 nr. 1 finner at en byggevare, selv om den er i samsvar med denne forordning, utgjør en risiko for oppfyllelsen av de grunnleggende krav til byggverk, menneskers helse eller sikkerhet eller for andre aspekter vedrørende vern i offentlighetens interesse, skal den kreve at berørte markedsdeltaker treffer alle egnede tiltak for å sikre at den berørte byggevare når den bringes i omsetning ikke lengre utgjør en slik risiko, eller tilbakekaller den innen en rimelig frist som den fastsetter ut fra risikoens art.
2. Markedsdeltakeren skal sikre at ethvert korrigerende tiltak treffes med hensyn til alle berørte byggevarer som markedsdeltakeren har gjort tilgjengelig på unionsmarkedet.
3. Medlemsstaten skal umiddelbart underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstater. Denne underretning skal inneholde alle tilgjengelige opplysninger, særlig opplysninger som er nødvendige for å kunne identifisere den berørte byggevare, byggevarens opprinnelse samt varens omsetningskjede, den aktuelle risikoens natur og arten og varigheten av de nasjonale tiltak som er truffet.
4. Kommisjonen skal omgående innlede samråd med medlemsstatene og den eller de berørte markedsdeltakere og vurdere det nasjonale tiltaket som er truffet. På grunnlag av resultatene av denne vurderingen skal Kommisjonen beslutte om tiltaket er berettiget eller ikke, og om nødvendig foreslå egnede tiltak.
5. Kommisjonen skal rette sin beslutning til alle medlemsstater og umiddelbart underrette medlemsstatene og den eller de berørte markedsdeltakere om beslutningen.

Artikkel 59 Formelt manglende samsvar

1. Med forbehold for artikkel 56 skal en medlemsstat pålegge den berørte markedsdeltaker å bringe det manglende samsvaret til opphør dersom medlemsstaten fastslår et av følgende tilfeller:
 - a. CE-merkingen er påført i strid med artikkel 8 eller 9,
 - b. CE-merkingen er ikke påført når dette er påkrevd, i samsvar med artikkel 8 nr. 2,
 - c. med forbehold for artikkel 5, ytelseserklæringen er ikke utarbeidet når dette er påkrevd, i samsvar med artikkel 4.
 - d. ytelseserklæringene er ikke utarbeidet i samsvar med artikkel 4, 6 og 7,
 - e. den tekniske dokumentasjonen er enten ikke tilgjengelig eller er ikke fullstendig.
2. Dersom det manglende samsvaret omhandlet i nr. 1 vedvarer, skal medlemsstaten treffe egnede tiltak for å begrense eller forby tilgjengeliggjøringen av byggevaren på markedet, eller sikre at den tilbakekalles eller trekkes tilbake fra markedet.

Artikkel 60 Delegerte rettsakter

For å nå målene i denne forordning, særlig for å fjerne og unngå restriksjoner på tilgjengeliggjøringen av byggevarer på markedet, skal følgende saker delegeres til Kommisjonen i samsvar med artikkel 61, og med forbehold for vilkårene fastsatt i artikkel 62 og 63:

1. fastsettelse der det er relevant, av vesentlige egenskaper eller terskelnivåer for særskilte grupper av byggevarer der produsenten i henhold til artikkel 3–6 i forbindelse med den tilsiktede bruken uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse skal angi ytelsen for produsentens vare når den bringes i omsetning,
2. vilkårene for når en ytelseserklæring kan behandles elektronisk slik at den kan gjøres tilgjengelig på et nettsted i samsvar med artikkel 7,

3. endring av den periode der produsenten skal oppbevare den tekniske dokumentasjon og ytelseserklæringen etter at byggevaren er bragt i omsetning, i samsvar med artikkel 11, på grunnlag av forventet levetid eller rolle i byggverket,
4. endring av vedlegg II og om nødvendig vedtakelse av utfyllende saksbehandlingsregler i henhold til artikkel 19 nr. 3 for å sikre overholdelse av prinsippene i artikkel 20 eller den praktiske anvendelse av framgangsmåtene i artikkel 21,
5. vedtakelse av vedlegg II, tabell 1 i vedlegg IV og vedlegg V for å ta hensyn til de tekniske framskritt,
6. fastsettelse og tilpasning av ytelsesklasser for å ta hensyn til de tekniske framskritt i samsvar med artikkel 27 nr. 1,
7. vilkårene for når en byggevare skal anses å oppfylle et visst ytelsesnivå eller ytelsesklasse uten prøving eller uten ytterligere prøving i samsvar med artikkel 27 nr. 5, forutsatt at dette ikke medfører at oppfyllelsen av de grunnleggende krav til byggverk settes i fare,
8. vedtakelse, fastsettelse og revisjon av systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse i samsvar med artikkel 28 med hensyn til en gitt vare eller varegruppe eller en gitt vesentlig egenskap, og i samsvar med
 - a. den betydning som denne vare eller disse vesentlige egenskaper har når det gjelder de grunnleggende krav til byggverk,
 - b. varens art,
 - c. virkningen av variasjoner i en byggevarens vesentlige egenskaper under dens forventede levetid, og
 - d. risikoen for at feil oppstår ved produksjon av varen.

Artikkel 61 Utøvelse av delegeringen

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter som nevnt i artikkel 60, skal overføres til Kommisjonen for en periode på fem år fra 24. april 2011. Kommisjonen skal utarbeide en rapport med hensyn til den delegerte myndighet minst seks måneder før utløpet av femårsperioden. Delegeringen av myndighet skal automatisk forlenges for perioder av samme varighet, med mindre Europaparlamentet eller Rådet kaller den tilbake i samsvar med artikkel 62.
2. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet om dette.
3. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter overføres til Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i artikkel 62 og 63.

Artikkel 62 Tilbakekalling av delegering

1. Den delegering av myndighet som er nevnt i artikkel 60, kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet.
2. Den institusjon som har innledet en intern framgangsmåte for å beslutte om en delegering av myndighet skal tilbakekalles, skal bestrebe seg på å underrette den andre institusjonen og Kommisjonen om dette innen rimelig tid før endelig beslutning treffes, med angivelse av hvilken delegert myndighet som vil kunne bli tilbakekalt, og mulige årsaker til dette.
3. Beslutningen om tilbakekalling innebærer at delegeringen av myndighet angitt i beslutningen, bringes til opphør. Den skal tre i kraft umiddelbart eller på et senere tidspunkt, som angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er i kraft. Den skal offentliggjøres i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 63 Innvendinger mot delegerte rettsakter

1. Europaparlamentet eller Rådet kan framsette innvendinger mot en delegert rettsakt innen en periode på tre måneder fra datoen for underretningen.

Etter initiativ fra Europaparlamentet eller Rådet kan denne perioden forlenges med tre måneder.

2. Dersom verken Europaparlamentet eller Rådet ved utløpet av perioden nevnt i nr. 1 har kommet med innvendinger mot den delegerte rettsakten, skal den kunngjøres i *Den europeiske unions tidende* og tre i kraft på den dato som angis i den.

Den delegerte rettsakten kan kunngjøres i *Den europeiske unions tidende* og tre i kraft før utløpet av nevnte periode dersom både Europaparlamentet og Rådet har underrettet Kommisjonen om sin intensjon om ikke å komme med noen innvendinger.

3. Dersom Europaparlamentet eller Rådet har innvendinger mot en delegert rettsakt innenfor perioden nevnt i nr. 1, skal den ikke tre i kraft. Den institusjon som har innvendinger mot den delegerte rettsakt, skal angi årsakene for dette.

Artikkel 64 Utvalg

1. Kommisjonen skal bistås av et fast byggeutvalg.
2. Der det vises til dette nummer, skal artikkel 3 og 7 i beslutning 1999/468/EF komme til anvendelse.
3. Medlemsstatene skal sikre at medlemmene av Det faste byggeutvalg kan utføre sine oppgaver uten at det oppstår interessekonflikter, særlig når det gjelder framgangsmåtene med sikte på å oppnå CE-merking.

Artikkel 65 Oppheving

1. Direktiv 89/106/EØF oppheves.
2. Henvisninger til det opphevede direktiv skal forstås som henvisninger til denne forordning.

Artikkel 66 Overgangsbestemmelser

1. Byggevarer som er bragt i omsetning i samsvar med direktiv 89/106/EØF før 1. juli 2013, skal anses å oppfylle denne forordning.
2. Produsenter kan utarbeide en ytelseserklæring på grunnlag av et samsvarssertifikat eller en samsvarserklæring som er utstedt før 1. juli 2013 i samsvar med direktiv 89/106/EØF.
3. Retningslinjer for europeisk teknisk godkjenning kunngjort før 1. juli 2013 i samsvar med artikkel 11 i direktiv 89/106/EØF, kan brukes som europeiske bedømmelsesdokumenter.
4. Produsenter og importører kan bruke europeiske tekniske godkjenninger utstedt i samsvar med artikkel 9 i direktiv 89/106/EØF før 1. juli 2013 som europeiske tekniske vurderinger så lenge disse godkjenningene er gyldige.

Artikkel 67 Kommisjonens rapportering

1. Innen 25. april 2014 skal Kommisjonen vurdere det særskilte behovet for opplysninger om innholdet av farlige stoffer i byggevarer og overveie en eventuell utvidelse av meldingsplikten i artikkel 6 nr. 5 til også å omfatte andre stoffer, og skal avgi rapport om dette til Europaparlamentet og Rådet. I sin vurdering skal Kommisjonen blant annet ta hensyn til behovet for å sikre et høyt nivå for vern av helsen og sikkerheten til de arbeidstakere som bruker byggevarene og brukerne av byggevarene, herunder med hensyn til krav om gjenvinning eller ombruk av deler eller materialer.

Rapporten skal eventuelt innen to år fra den ble lagt fram for Europaparlamentet og Rådet, følges opp av hensiktsmessige forslag til regelverk.

2. Innen 25. april 2016 skal Kommisjonen legge fram for Europaparlamentet og Rådet en rapport om gjennomføringen av denne forordning, herunder artikkel 19, 20, 21, 23, 24 og 37 på grunnlag av rapporter fra medlemsstatene og andre berørte parter, som, der det er relevant, skal ledsages av hensiktsmessige forslag.

Artikkel 68 Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Imidlertid skal artikkel 3–28, artikkel 36–38, artikkel 56–63, artikkel 65 og 66 og vedlegg I, II, III og V gjelde fra 1. juli 2013.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 9. mars 2011.

<i>For Europaparlamentet</i>	<i>For Rådet</i>
<i>President</i>	<i>Formann</i>
J. BUZEK	GYŐRI E.

Vedlegg I Grunnleggende krav til byggverk

Byggverk skal i sin helhet og sine ulike deler være egnet for sin tilsiktede bruk, særlig med hensyn til de berørte menneskers helse og sikkerhet gjennom hele byggverkets livssyklus. Med forbehold for normalt vedlikehold skal byggverk oppfylle disse grunnleggende krav til byggverk gjennom en økonomisk rimelig levetid.

1. *Mekanisk motstandsevne og stabilitet*

Byggverket skal være utformet og bygget slik at de belastninger som det sannsynligvis kan bli utsatt for under oppføring og bruk, ikke vil føre til noe av følgende:

- sammenstyrtning av hele eller deler av byggverket,
- større deformasjoner av uakseptabel grad,
- skade på andre deler av byggverket, dets faste utrustning eller installert utstyr som følge av større deformasjon av bærende elementer,
- skade gjennom en hendelse hvis omfang ikke står i forhold til den opprinnelige årsaken.

2. *Brannsikkerhet*

Byggverket skal være utformet og bygget på slik måte at

- byggverket kan antas å ha sin bæreevne i behold en viss tid,
- utvikling og spredning av ild og røyk inne i byggverket er begrenset,

- c. spredning av ild til byggverk i nærheten er begrenset,
- d. personer som befinner seg i byggverket, kan forlate bygningen eller reddes på annet vis,
- e. redningsmannskapets sikkerhet er ivaretatt.

3. Hygiene, helse og miljø

Byggverk skal utformes og oppføres på slik måte at de gjennom hele sin livssyklus ikke kommer til å utgjøre en trussel mot arbeidstakernes, brukernes eller naboenes hygiene, helse eller sikkerhet, eller i urimelig høy grad under hele sin livssyklus påvirker miljøkvaliteten eller klimaet under oppføring, bruk og riving, særlig på grunn av

- a. avgivelse av giftige gasser,
- b. utslipp innendørs eller utendørs av farlige stoffer, flyktige organiske forbindelser (VOC), klimagasser eller farlige stoffer til luften,
- c. utslipp av farlig stråling,
- d. utslipp av farlig stoffer til grunnvann, sjø, overflatevann eller jord,
- e. utslipp av farlige stoffer til drikkevann eller av stoffer som på annet vis kan ha negativ innvirkning på drikkevann,
- f. ikke forskriftsmessig avløp for avløpsvann, utslipp av avgasser eller feil håndtering av fast eller flytende avfall,
- g. fukt i deler av byggverket eller på overflater inne i byggverket.

4. Sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk

Byggverk skal være konstruert og oppført på slik måte at de ikke medfører en uakseptabel risiko for ulykke eller skade i bruk eller drift, som skli-, fall- eller kollisjonsskade, brannskader, elektriske støt, eksplosjonsskader eller innbrudd. Særlig skal byggverk være utformet og bygget slik at de er tilgjengelige for og kan brukes av funksjonshemmede personer.

5. Vern mot støy

Byggverk skal være utformet og bygget på slik måte at støyen som oppfattes av dem som befinner seg i byggverket eller av mennesker i nærheten, holdes på et nivå som ikke kan true deres helse, og som gjør det mulig for dem å sove, hvile og arbeide under tilfredsstillende forhold.

6. Energiøkonomisering og varmeisolering

Byggverk og deres varme-, kjøle-, belysnings- og ventilasjonsinstallasjoner skal være utformet og bygget på slik måte at den energimengde som kreves, skal være lav når det tas hensyn til brukerne og de klimatiske forhold på stedet. Byggverk skal også være energieffektive og bruke så lite energi som mulig i løpet av oppføring og riving.

7. Bærekraftig bruk av naturressurser

Byggverk skal konstrueres, oppføres og rives på slik måte at bruken av naturressurser er bærekraftig, og særlig sikre

- a. at byggverk og materialer og deler i byggverk kan brukes på nytt eller gjenvinnes etter riving,
- b. byggverkets bestandighet,

c. bruk av miljøvennlige råmaterialer og sekundærmaterialer i byggverk.

Vedlegg II Framgangsmåte for vedtakelse av et europeisk bedømmelsesdokument

1. Anmodning om en europeisk teknisk bedømmelse

Når en produsent anmoder et teknisk bedømmelsesorgan om en europeisk teknisk bedømmelse av en byggevare, og etter at produsenten og det tekniske bedømmelsesorgan (heretter kalt «ansvarlig teknisk bedømmelsesorgan») har undertegnet en avtale om fortrolig behandling av forretningshemmeligheter, med mindre produsenten beslutter noe annet, skal produsenten legge fram for det ansvarlige tekniske bedømmelsesorgan teknisk dokumentasjon med beskrivelse av varen, produsentens tiltenkte bruk av varen og opplysninger om den produksjonskontroll i fabrikk som produsenten har til hensikt å iverksette.

2. Kontrakt

For byggevarer nevnt i artikkel 21 nr. 1 bokstav c) skal det, senest en måned etter at den tekniske dokumentasjon ble mottatt, inngås en kontrakt mellom produsenten og det ansvarlige tekniske bedømmelsesorgan om utarbeidelse av en europeisk teknisk bedømmelse, som skal inneholde arbeidsprogrammet for utarbeidelse av det europeiske bedømmelsesdokument, herunder:

- organiseringen av arbeidet innenfor organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer,
- sammensetningen av arbeidsgruppen som skal nedsettes i organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer for det aktuelle produktområdet,
- samordningen av tekniske bedømmelsesorganer.

3. Arbeidsprogram

Etter at kontrakten er inngått med produsenten, skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer underrette Kommisjonen om arbeidsprogrammet for utarbeidelsen av det europeiske tekniske bedømmelsesdokument og tidsplanen for gjennomføring av det, med opplysninger om vurderingsprogrammet. Denne underretningen skal finne sted senest tre måneder etter mottak av anmodningen om en europeisk teknisk bedømmelse.

4. Utkast til europeisk bedømmelsesdokument

Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal ferdigstille et utkast til europeisk bedømmelsesdokument ved hjelp av den arbeidsgruppen som samordnes av det ansvarlige tekniske bedømmelsesorgan, og oversende utkastet til de berørte parter innen seks måneder etter den dato Kommisjonen ble underrettet om arbeidsprogrammet.

5. Kommisjonens deltakelse

En representant for Kommisjonen kan delta som observatør i alle deler av gjennomføringen av arbeidsprogrammet.

6. Forlengelse og forsinkelse

Arbeidsgruppen skal rapportere enhver forsinkelse i forhold til tidsfristen fastsatt i nr. 1–4 i dette vedlegg til organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer og til Kommisjonen.

Dersom en forlengelse av tidsfristene for utarbeidelse av det europeiske bedømmelsesdokumentet kan begrunnes, særlig fordi Kommisjonen ikke har truffet en beslutning om det relevante systemet for vurdering og verifikasjon av ytelse for byggevaren, eller fordi det skal utarbeides en ny prøvingsmetode, skal Kommisjonen fastsette en forlenget frist.

7. Endringer og vedtakelse av et europeisk bedømmelsesdokument

Det ansvarlige tekniske bedømmelsesorgan skal oversende utkastet til europeisk bedømmelsesdokument til produsenten, som skal ha 15 virkedager til å komme med synspunkter på dette. Deretter skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer

- a. dersom det er aktuelt, underrette produsenten om hvordan hans reaksjoner er hensyntatt,
- b. vedta utkastet til europeisk bedømmelsesdokument, og
- c. sende en kopi til Kommisjonen.

Dersom Kommisjonen innen 15 dager etter mottak underretter organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer om sine merknader til utkastet til europeisk bedømmelsesdokument, skal organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer, etter å ha fått anledning til å komme med kommentarer, endre utkastet tilsvarende og sende en kopi av det vedtatte europeiske bedømmelsesdokument til produsenten og Kommisjonen.

8. Det endelige europeiske bedømmelsesdokument som skal offentliggjøres

Så snart den første europeiske tekniske bedømmelse er utstedt av det ansvarlige tekniske bedømmelsesorganet på grunnlag av det vedtatte europeiske bedømmelsesdokumentet, skal det europeiske bedømmelsesdokument, dersom det er aktuelt, justeres på grunnlag av de erfaringer som er gjort. Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal vedta det endelige europeiske bedømmelsesdokumentet og sende en kopi av dette til Kommisjonen, sammen med en oversettelse av dets tittel på alle de offisielle språkene i Unionen med henblikk på offentliggjøring av en referanse. Organisasjonen av tekniske bedømmelsesorganer skal holde det europeiske bedømmelsesdokumentet tilgjengelig i elektronisk form så snart varen har fått CE-merking.

Vedlegg III Ytelseserklæring

Nr.

1.Varetypens unike identifikasjonskode:

2.Tilsiktet bruksområde:

3.Produsent:

4. Autorisert representant:

5. System eller systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser:

6a.Harmoniseret produktstandard:

Teknisk(e) kontrollorgan:

6b. Europeisk bedømmelsesdokument:

Europeisk teknisk bedømmelse:

Teknisk bedømmelsesorgan:

Tekniske kontrollorgan:

7. Angitte ytelser:

8. Bruk av hensiktsmessig teknisk dokumentasjon og/eller spesifikk teknisk dokumentasjon:

Ytelser for denne byggevaren, som er anført ovenfor, er i overensstemmelse med de angitte ytelsene. Denne ytelseserklæringen er utarbeidet i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 305/2011 under eneansvar til produsenten, som er anført ovenfor.

Underskrevet for produsenten og på dennes vegne av:

[Sted]

[dato]

[Navn]

[Underskrift]

Veiledning til ytelseserklæringen

1. GENERELT

Disse retningslinjene skal veilede produsenter i forbindelse med utarbeidelse av ytelseserklæringen, som oppfyller kravene i forordning (EU) nr. 305/2011, ved hjelp av malen i dette vedlegg. Disse retningslinjene er ikke en del av de ytelseserklæringer, som produsentene skal utarbeide, og skal derfor ikke vedlegges ytelseserklæringer.

Ved utarbeidelsen av ytelseserklæringer, skal produsenter:

1. gjengi teksten og overskrifter i malen, som ikke er anført i parentes
2. erstatte de blanke feltene og parentesene ved å fylle ut de nødvendige opplysninger.

Byggevareprodusenter kan i ytelseserklæringer også inkludere en henvisning til det nettstedet, hvor kopi av ytelseserklæringen er tilgjengelig i overensstemmelse med artikkel 7(3) i forordning (EU) nr. 305/2011. Disse opplysningene kan inkluderes etter punkt 8 eller på et annet sted, hvor de ikke påvirker lesbarheten og tydeligheten av de obligatoriske opplysningene.

2. FLEKSIBILITET

Hvis de obligatoriske opplysningene, jf. artikkel 6 i forordning (EU) nr. 305/2011, anføres på en klar, utfyllende og sammenhengende måte, er det under utarbeidelsen av ytelseserklæringer mulig å:

1. anvende en annen oppstilling enn i malen
2. kombinere en rekke punkter i malen og fremstille dem samlet
3. presentere punktene i malen i en annen rekkefølge eller ved å anvende flere tabeller
4. utelate visse punkter i malen, som ikke er relevante for den byggevaren, som ytelseserklæringen gjelder for. Dette er for eksempel tilfelle, der ytelseserklæring kan basere seg enten på en harmonisert produktstandard eller en europeisk teknisk bedømmelse, som er utstedt for varen, hvorved det andre alternativet ikke lenger er relevant. Disse utelatelsene kan også vedrøre punkter om den autoriserte representant eller anvendelsen av den hensiktsmessige tekniske dokumentasjon og den spesifikke tekniske dokumentasjon.
5. presentere disse punktene uten nummerering.

Hvis en byggevareprodusent ønsker å utstede en kombinert ytelseserklæringen, som dekker forskjellige variasjoner av en produkttype, skal minst følgende opplysninger angis særskilt og klart for alle produkttypene: Ytelseserklæringens nummer, identifikasjonskoden i punkt 1 og den angitt ytelsen/de angitte ytelser under punkt 7.

3. RETNINGSLINJER TIL UTFYLLELSE AV YTELSESERKLÆRINGEN

<i>Punkt i malen</i>	<i>Instruks</i>
Ytelseserklæringens nummer	Det er tale om ytelseserklærings referansenummer, jf. artikkel 9(2), i forordning (EU) nr. 305/2011. Valget av nummeret overlates produsenten. Dette nummer kan være det samme som varetypens unike identifikasjonskode, som er anført i punkt 1 i malen.
Punkt 1	Anfør varetypens unike identifikasjonskode, jf. artikkel 6(2), litra a), i forordning (EU) nr. 305/2011. I artikkel 9(2) i forordning (EU) nr. 305/2011 forbindes produsentens unike identifikasjonskode, som etterfølger CE-merkingen, sammen med varens produkttype og således med byggevarers ytelsesnivåer eller klasse som gjelder for byggevaren anført i ytelseserklæringen. For mottakere av byggevarer, især for sluttbrukerne, vil det være nødvendig å utvetydig kunne identifisere disse ytelsesnivåer eller –klasser for en bestemt vare. Derfor bør produsentene koble alle byggevarer, for hvilke det er utarbeidet en ytelseserklæring, sammen med den respektive produkttypen og en gitt sett ytelsesnivåer eller –klasser ved hjelp av den unike identifikasjonskoden, som også anvendes som referanse, jf. artikkel 6(2), litra a), i forordning (EU) nr. 305/2011.
Punkt 2	Anfør byggevarens tilsiktede bruksområde, eller eventuelt en liste over tilsiktede bruksområder som forutsatt av produsenten i overensstemmelse med den gjeldende harmoniserte tekniske spesifikasjonen.
Punkt 3	Anfør produsentens navn, registrert firmanavn eller registrert varemerke og kontaktadresse i henhold til artikkel 11(5), i forordning (EU) nr. 305/2011.
Punkt 4	Dette punktet inkluderes og utfylles kun hvis det er utnevnt en autorisert representant. I så tilfelle anføres navn og kontaktadresse til den autoriserte representant, hvis mandat omfatter oppgavene i artikkel 12(2), i forordning (EU) nr. 305/2011.
Punkt 5	Anfør nummeret på det gjeldende system eller de gjeldende systemer til vurdering og kontroll av byggevarens ytelser, jf. vedlegg V til forordning (EU) nr. 305/2011. Anvendes det flere systemer, skal de anføres alle her.
Punkt 6a og 6b	Da en produsent kan utarbeide en ytelseserklæring utelukkende på grunnlag av enten en harmonisert produktstandard eller en europeisk teknisk bedømmelse som er utstedt for

byggevarer, bør disse to forskjellige situasjoner i punkt 6a og 6b behandles som alternativer, dvs. at kun én av dem kan anvendes i en gitt ytelseserklæring.

I punkt 6a, dvs. når en ytelseserklæring er basert på en harmonisert produktstandard, anføres følgende:

a)	referansenummeret til den harmoniserte produktstandard og dennes utstedelsesdato (datert referanse) og
b)	identifikasjonsnummeret på det/de tekniske kontrollorgan. Når navnet på det/de tekniske kontrollorgan anføres, er det viktig at betegnelsen anføres på originalspråket uten oversettelse til andre språk.

I punkt 6b, dvs. når en ytelseserklæring er basert på en europeisk teknisk bedømmelse, som er utstedt for byggevarer, anføres følgende:

a)	nummeret på det europeiske bedømmelsesdokument og dets utstedelsesdato
b)	nummeret på den europeiske tekniske bedømmelse og dens utstedelsesdato
c)	navnet på det tekniske bedømmelsesorgan og
d)	identifikasjonsnummeret på det/de tekniske kontrollorgan.

Punkt 7

Under dette punktet skal ytelseserklæringen inneholde følgende:

a)	de vesentlige egenskaper som fastsatt i de harmoniserte tekniske spesifikasjonene for den eller de tilsiktede bruksområdene som anført i punkt 2, og
b)	for hver av de vesentlige egenskaper, de deklarerte ytelser, nivåer eller klasser eller en beskrivelse i forbindelse med denne egenskap eller for egenskaper, for hvilke det ikke deklarerer noen ytelser, anvendes bokstavene "NPD"(No Performance Determined – ingen ytelser angitt).

I dette punktet kan det settes inn tabeller som inneholder forbindelser mellom de harmoniserte tekniske spesifikasjoner og de systemer for vurdering og kontroll av byggevarens ytelser som anvendes for hver vesentlige egenskaper til varen, og ytelser i forhold til hver av byggevarens vesentlige egenskaper.

Ytelser må angis klart og tydelig. Ytelser kan således ikke beskrives i ytelseserklæringen utelukkende ved å inkludere en beregningsmetode, som skal anvendes av mottakere. Dessuten skal de ytelsesnivåene eller -klassene, som fremgår av referansedokumentene, gjengis i selve ytelseserklæringen og kan dermed ikke uttrykkes utelukkende ved å inkludere henvisninger til disse dokumenter til ytelseserklæringen.

Især for ytelser for byggevarens strukturelle atferd, kan disse imidlertid uttrykkes ved henvisning til den gjeldende produktdokumentasjonen eller strukturelle konstruksjonsberegninger. I så fall vedlegges de relevante dokumentene til ytelseserklæringen.

Punkt 8

Dette punkt tas med i en ytelseserklæring, dersom der er anvendt spesifikk teknisk dokumentasjon og/eller hensiktsmessig teknisk dokumentasjon i overensstemmelse med artikkel 36–38 i forordning (EU) nr. 305/2011 med henblikk på å angi de kravene som byggevarer oppfyller.

I så fall skal ytelseserklæring under dette punktet inneholde følgende:

a)	referansenummeret til den spesifikke og/eller relevante tekniske dokumentasjon, som er anvendt, og
b)	de krav, som varen oppfyller.

Underskrift	Utfyll plassen i parentes med de ønskede opplysninger og underskriften.
-------------	---

Vedlegg IV Produktområder og krav til tekniske bedømmelsesorganer

Tabell 1 – Produktområder

OMRÅDE-KODE	PRODUKTOMRÅDE
1	<i>Prefabrikkerte betong- og lettbetongprodukter</i>
2	<i>Vinduer, dører, porter, skodder og bygningsbeslag</i>
3	<i>Membraner til tetting mot vann- , fukt og dampgjennomgang</i>
4	<i>Isolasjonsprodukter. Sammensatte isolasjonssystemer</i>
5	<i>Konstruksjonslagre og bolteforbindelser til bærende konstruksjoner</i>
6	<i>Skorsteiner, avtrekkskanaler og tilhørende produkter</i>
7	<i>Gipsbaserte produkter</i>
8	<i>Geotekstiler, geomembraner og tilhørende produkter</i>
9	<i>Fasadesystemer og kledninger</i>
10	<i>Brannsloknings- og brannvarslingsprodukter</i>
11	<i>Sanitærprodukter</i>
12	<i>Veitrafikkprodukter</i>
13	<i>Trebaserte konstruksjonsprodukter og elementer</i>

14	<i>Trebaserte plater</i>
15	<i>Sement, kalk og andre hydrauliske bindemidler</i>
16	<i>Armerings- og spennstålprodukter til betongkonstruksjoner</i>
17	<i>Mur- og murverksprodukter</i>
18	<i>Produkter til avløps- og overflatevann</i>
19	<i>Golvprodukter</i>
20	<i>Metallbaserte konstruksjonsprodukter</i>
21	<i>Vegg- og himlingsoverflater. Innvendige veggsystemer</i>
22	<i>Taktekning, takvinduer, systemer og supplerende takprodukter</i>
23	<i>Veibyggingsprodukter</i>
24	<i>Tilslags- og fyllmaterialer</i>
25	<i>Konstruksjonslim</i>
26	<i>Tilsettingsprodukter til betong og mørtel</i>
27	<i>Ildsteder og produkter til romoppvarming</i>
28	<i>Rør, beholdere og produkter uten kontakt med drikkevann</i>
29	<i>Byggevarer i kontakt med drikkevann</i>
30	<i>Glass og glassprodukter</i>

31	<i>Sterk- og svakstrømskabler</i>
32	<i>Fugetettingsprodukter</i>
33	<i>Festemidler</i>
34	<i>Sammensatte byggesystemer, prefabrikkerte bygningselementer og -moduler</i>
35	<i>Brannbeskyttende og brannhemmende produkter</i>

Tabell 2 – Krav til tekniske bedømmelsesorganer

Kompetanse	Beskrivelse av kompetanse	Krav
1. Analysere risikoer	Identifisere eventuelle risikoer og fordeler ved å bruke nyskapende byggevarer dersom det ikke finnes etablerte/konsoliderte tekniske opplysninger om deres ytelse når de er installert i byggverk.	Et teknisk bedømmelsesorgan skal være opprettet i henhold til nasjonal lovgivning og være en juridisk person. Det skal være uavhengig av de berørte parter og eventuelle særinteresser. I tillegg skal et teknisk bedømmelsesorgan ha personale med
2. Fastsette tekniske kriterier	Omsette resultatet av risikoanalysen i tekniske kriterier for å evaluere byggevarenes virkemåte og ytelse med hensyn til oppfyllelsen av gjeldende nasjonale krav, bidra med de tekniske opplysninger som trengs av partene som deltar i byggeprosessen som potensielle brukere av byggevarene (produsenter, rådgivere, entreprenører, installatører).	a) objektiv innstilling og solid faglig dømmekraft, b) inngående kunnskap om bestemmelser i regelverket og andre krav som gjelder i den medlemsstat der organet er utpekt, innen de produktområder organet skal utpekes for, c) en generell innsikt i byggepraksis og detaljert teknisk fagkunnskap om de produktområder organet skal utpekes for, d) detaljert kunnskap om særskilte risiko i byggeprosessen og tekniske aspekter i den forbindelse, e) detaljert kunnskap om eksisterende harmoniserte standarder og prøvingsmetoder innen de produktområder organet skal utpekes for, f) tilstrekkelige språkferdigheter.
3. Fastsette bedømmelsesmetoder	Utvikle og validere hensiktsmessige metoder (prøvinger eller beregninger) for å vurdere ytelsen ved byggevarers vesentlige egenskaper i forhold til det nåværende utviklingstrinn i teknikken.	Godtgjøringen til et teknisk bedømmelsesorgans personale skal ikke være avhengig av antallet utførte vurderinger eller av resultatene av slike vurderinger.
4. Fastsette særskilt produksjons-kontroll i fabrikk	Forstå og evaluere produksjonsprosessen for den særskilte varen for å identifisere hensiktsmessige tiltak som vil sikre konsistent produktytelse gjennom hele produksjonsprosessen.	Et teknisk bedømmelsesorgan skal ha personale med tilstrekkelig kunnskap om forholdet mellom produksjonsprosesser og produkttegenskaper i forbindelse med produksjonskontroll i fabrikk.

5. Vurdere varen	Bedømme ytelsen med hensyn til byggevarers vesentlige egenskaper mot harmoniserte kriterier ved bruk av harmoniserte metoder.	I tillegg til kravene nevnt i nr. 1, 2 og 3 skal et teknisk bedømmelsesorgan ha tilgang til nødvendige midler og utstyr for å vurdere ytelsen i forhold til byggevarers vesentlige egenskaper innen de produktområder det er utpekt for.
6. Generell ledelse	Sikre konsekvens, pålitelighet, objektivitet og sporbarhet ved konsistent anvendelse av hensiktsmessige styringsmetoder.	Et teknisk bedømmelsesorgan skal ha a) dokumentert erfaring med overholdelse av god administrativ atferd, b) en politikk og støttende framgangsmåter for å sikre at følsomme opplysninger behandles fortrolig innad i det tekniske bedømmelsesorgan og hos alle dets partnere, c) et dokumentstyringssystem for å sikre registrering, sporbarhet, vedlikehold og arkivering av alle relevante dokumenter, d) en ordning for intern revisjon og ledelsens gjennomgåelse for å sikre regelmessig overvåking av at egnede ledelsesmetoder følges, e) en framgangsmåte for å håndtere innsigelser og klager på en objektiv måte.

Vedlegg V Vurdering og verifikasjon av ytelse

1. SYSTEMER FOR VURDERING OG VERIFIKASJON AV YTELSE

1.1

System 1+

A. Produsenten gjennomfører:

1. Produksjonskontroll i fabrikk
2. Ytterligere prøving av stikkprøver uttak på fabrikkens anlegg av produsenten i henhold til fastsatt prøvingsplan

B. Det utpekte produktsertifiseringsorgan treffer avgjørelser om utstedelse, begrensing, suspensjon eller inndragelse av sertifikat for byggevarers ytelser på grunnlag av følgende vurderinger og verifikasjoner foretatt av organet selv:

1. En vurdering av byggevarens ytelser utført på grunnlag av prøving (herunder stikkprøver), type beregning, tabellverdier eller beskrivende dokumentasjon for varen,
2. førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og av produksjonskontrollen i fabrikk,
3. løpende tilsyn, vurdering og evaluering av produsentens produksjonskontrollen i fabrikk,
4. kontrollprøving av stikkprøver tatt på produksjonsanlegget eller hos det tekniske kontrollorganet før varen bringes i omsetning.

1.2 System 1

A. Produsenten gjennomfører:

1. Produksjonskontroll i fabrikk,

2. Ytterligere prøving av stikkprøver uttak på produksjonsanlegg av produsenten i henhold til fastsatt prøvingsplan.

B. Det utpekte produktsertifiseringsorgan treffer avgjørelser om utstedelse, begrensing, suspensjon eller inndragelse av sertifikat for byggevarers ytelser på grunnlag av følgende vurderinger og verifikasjoner foretatt av organet selv:

1. En vurdering av byggevarens ytelser utført på grunnlag av prøving (herunder stikkprøver), type beregning, tabellverdier eller beskrivende dokumentasjon for varen,
2. førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og av produksjonskontrollen i fabrikk,
3. løpende tilsyn, vurdering og evaluering av produsentens produksjonskontrollen i fabrikk.

1.3 System 2+

A. Produsenten gjennomfører:

1. En vurdering av byggevarens ytelser utført på grunnlag av prøving (herunder stikkprøver), type beregning, tabellverdier eller beskrivende dokumentasjon for varen,
2. Produksjonskontroll i fabrikk,
3. Ytterligere prøving av stikkprøver uttak på fabrikkens anlegg av produsenten i henhold til fastsatt prøvingsplan.

B. Det utpekte tekniske kontrollorgan for sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk treffer avgjørelser om utstedelse, begrensing, suspensjon eller inndragelse av sertifikat for byggevarers ytelser på grunnlag av følgende vurderinger og verifikasjoner foretatt av organet selv:

1. Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og av produksjonskontrollen i fabrikk,
2. Løpende tilsyn, vurdering og evaluering av produsentens produksjonskontrollen i fabrikk.

1.4 System 3

Produsenten gjennomfører en produksjonskontroll i fabrikk.

Det utpekte laboratoriet vurderer byggevarens ytelser på grunnlag av prøving (stikkprøver foretatt på produksjonsanlegget), type beregning, tabellverdier eller beskrivende dokumentasjon for varen.

1.5 System 4

Produsenten gjennomfører

1. en produksjonskontroll i fabrikk
2. en vurdering av byggevarens ytelser på grunnlag av prøving (stikkprøver foretatt på produksjonsanlegget), type beregning, tabellverdier eller beskrivende dokumentasjon for varen.

Ingen oppgaver krever deltakelse fra et utpekt teknisk kontrollorgan.

1.6 Byggevarer, for hvilke der er utstedt en europeisk teknisk bedømmelse

Tekniske kontrollorgan som utfører oppgaver under system 1+, 1 og 3, samt produsenter, som utfører oppgaver under system 2+ og 4, betrakter den europeiske tekniske bedømmelsen, som er utstedt for den gjeldende byggevare, som vurderingen av den gjeldende byggevarers ytelser. Derfor utfører utpekte tekniske kontrollorgan organer og produsenter ikke de oppgavene, omhandlet henholdsvis i punkt 1.1, litra b), nr. i), punkt 1.2, litra b), nr. i), punkt 1.3, litra a), nr. i), punkt 1.4, litra b), og punkt 1.5, litra a), nr. i).

2. ORGANER SOM DELTAR I VURDERING OG VERIFIKASJON AV YTELSE

Der skilles funksjonelt mellom følgende utpekte tekniske kontrollorgan involvert i vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser:

1. produktsertifiseringsorgan: Et organ, som i overensstemmelse med kapitel VII er utpekt til å utføre sertifisering av byggevarers ytelser ,
2. Sertifiseringsorgan til produsentens egen produksjonskontroll: Et organ, som i overensstemmelse med kapitel VII er utpekt til å utføre sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk,
3. Laboratorium: Et organ, som i overensstemmelse med kapitel VII er utpekt til å måle, undersøke, prøve, beregne eller på andre måter vurdere byggevarers ytelser. .

3. VESENTLIGE EGENSKAPER DER HENVISNING TIL EN RELEVANT HARMONISERT TEKNISK SPESIFIKASJON IKKE ER PÅKREVD

1. Brannpåvirkning.
2. Brannmotstand.
3. Utvendig brannpåvirkning egenskaper
4. Akustiske ytelser
5. Emisjon av farlige stoffer.

Veiledning til byggevareforordningen

Veiledning til byggevareforordningen

Dette kapittelet gjengir den norske oversettelsen av Byggevareforordningen, Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 305/2011 av 9. mars 2011. Under finnes en generell veiledning til forordningen.

1. Innledning
2. Begrepet byggevarer
3. Grunnleggende krav til byggverk
4. Harmoniserte tekniske spesifikasjoner
5. Byggevarens vesentlige egenskaper
6. Forskjell mellom teknisk dokumentasjon og produktdokumentasjon
7. Systemer for vurdering og verifikasjon av ytelse
8. Tekniske kontrollorgan

9. Obligatorisk CE-merking og ytelseserklæring (plikt til å CE-merke)
10. Frivillig CE-merking og ytelseserklæring (rett til å CE-merke)
11. Tekniske bedømmelsesorgan
12. CE-merking
13. Ytelseserklæringen
14. Hvordan meddeles ytelseserklæringen?
15. Byggevarer som er individuelt produsert eller etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon
16. Farlige stoffer
17. Forpliktelser til produsenter, importører og distributører
18. Importører og distributører som omsetter byggevarer under sitt eget navn eller varemerke eller som endrer byggevarer
19. Forenklete fremgangsmåter for svært små foretak
20. Overgangsbestemmelser
21. Produktkontaktpunkter

1. Innledning

Byggevareforordningen fastsetter regler for omsetning og dokumentasjon av CE-merkede byggevarer. I henhold til byggevareforordningen finnes det to veier til CE-merking av byggevarer. Den ene er obligatorisk, og gjelder for byggevarer der det finnes harmoniserte produktstandarder (plikt til å CE-merke). Den andre veien er frivillig og gjelder for byggevarer som ikke dekkes av en harmonisert produktstandard: Produsentene kan frivillig CE-merke sine byggevarer ved å skaffe seg en europeisk teknisk bedømmelse (rett til å CE-merke).

For CE-merkede byggevarer må produsent utarbeide en såkalt ytelseserklæring, som står sentralt i byggevareforordningen, i tillegg til CE-merking.

Denne veiledningen gir en kort beskrivelse av de viktigste punktene i forordningen.

2. Begrepet byggevarer

Enhver vare som produseres og brakt i omsetning med sikte på å inngå permanent i byggverk og som påvirker byggverkets ytelse når det gjelder de grunnleggende krav til byggverket, er byggevarer. De aller fleste varer som skal bygges inn i bygninger og anlegg, alt fra trevirke, betong, stål, isolasjonsprodukter, bjelker, dører, vinduer, VVS-produkter, mv. er byggevarer. Byggesett, dvs. et sett av separate deler som settes sammen for å bygges inn i et byggverk, er også byggevarer. Byggmoduler og prefabrikkerte våtrom er eksempler på byggesett, og er derfor byggevarer. Varene som bygges inn i byggverk men som ikke påvirker de grunnleggende krav til byggverket, eksempelvis kjøkkeninnredning eller baderominnredning, er ikke byggevarer.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 2](#)
- Byggevareinfo.no
- [Hefte om byggevareforordningen](#)
- [Produktgrupper fra byggevareforordningen vedlegg IV tabell 1](#)

3. Grunnleggende krav til byggverk

Siden byggevarer inngår permanent i byggverk, vurderes byggevarene opp mot såkalte grunnleggende krav til byggverk. De grunnleggende kravene skal sikre at byggverk i sin helhet og sine ulike deler er egnet for sin tilsiktede bruk, særlig med hensyn til menneskers helse og sikkerhet gjennom hele byggverkets livssyklus. Byggverk skal oppfylle følgende grunnleggende krav (forordningen vedlegg I)

1. mekanisk motstandsevne og stabilitet
2. brannsikring
3. hygiene, helse og miljø
4. sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk,
5. vern mot støy
6. energiøkonomisering og varmeisolering
7. bærekraftig bruk av naturressurser (nytt grunnleggende krav).

De grunnleggende kravene skal legges til grunn for utarbeidelse av harmoniserte tekniske spesifikasjoner, dvs. harmoniserte produktstandarder og europeiske bedømmelsesdokumenter.

Byggevareforordningen innfører et nytt grunnleggende krav til byggverk: bærekraftig bruk av naturressurser. Byggverk skal konstrueres, oppføres og rives på slik måte at bruken av naturressurser er bærekraftig og særlig sikre

1. at byggverk og materialer kan brukes på nytt eller gjenvinnes etter rivning,
2. byggverkets bestandighet
3. bruk av miljøvennlige materialer i byggverk.

De harmoniserte tekniske spesifikasjonene må revideres for å kunne ta hensyn til dette nye grunnleggende kravet. Frem til dette er gjort er det ikke aktuelt for produsentene å ta hensyn til det syvende grunnleggende kravet.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 2](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 3](#)
- [Byggevareforordningen vedlegg I](#)

4. Harmoniserte tekniske spesifikasjoner

De harmoniserte tekniske spesifikasjonene sikrer at egenskapene til byggevarer angis på samme måte i hele EØS-området. Det er på bakgrunn av disse harmoniserte tekniske spesifikasjoner at produsentene skal kunne CE-merke byggevarene sine. Det finnes to typer harmoniserte tekniske spesifikasjoner under byggevareforordningen: Harmoniserte produktstandarder og europeiske bedømmelsesdokumenter.

En harmonisert europeisk produktstandard er en standard utarbeidet på en forespørsel (mandat) fra EU-Kommisjonen til europeisk standardiseringsorganisasjon (typisk CEN) om å utvikle en felles europeisk produktstandard. Når en standard er harmonisert har den et ZA-tillegg som gir regler for CE-merking av produkttypen, og skal da publiseres i [Den europeiske unions tidende](#) . Listen over harmoniserte produktstandards finner man i NANDO-basen eller på byggevareinfo.no.

Det informative ZA-tillegget består generelt tre deler:

1. ZA.1: Byggevarens egenskaper samt bestemmelser i standarden hvor vurderingen eller testmetode er referert til. Listen representerer en oversikt over alle regulerte krav til den aktuelle byggevaren innen EØS-området.
2. ZA.2: Hvilket system for vurdering og verifikasjon av byggevarens egenskaper eller ytelser som gjelder.
3. ZA.3: Prosessen for CE-merking og merking av byggevaren.

Den andre typen av harmoniserte tekniske spesifikasjoner er de europeiske bedømmelsesdokumentene (EAD, European Assessment Document, tidligere ETAG-er). De europeiske bedømmelsesdokumentene gjør det mulig for produsenter å CE-merke sine byggevarer der det ikke finnes harmoniserte produktstandards ved å skaffe seg en europeisk teknisk bedømmelse. Europeiske tekniske bedømmelser utstedes av tekniske bedømmelsesorgan, på bakgrunn av et europeisk bedømmelsesdokument, etter anmodning fra produsenten.

Europeiske bedømmelsesdokumenter skal minst inneholde en generell beskrivelse av byggevaren, en liste over vesentlige egenskaper som er relevant for tiltenkt bruk av byggevaren, samt metoder og kriterier for å vurdere ytelsen til byggevaren for de vesentlige egenskapene. Europeiske bedømmelsesdokumenter utstedes av den europeiske organisasjonen for tekniske bedømmelser (EOTA). Byggevareforordningen inneholder detaljerte regler om fremgangsmåten for å utstede europeiske bedømmelsesdokumenter (jf. byggevareforordningen artikkel 19, 20 og vedlegg II).

Retningslinjer for europeiske tekniske godkjenninger (ETAG-er) utarbeidet under byggevaredirektivet kan brukes som europeiske bedømmelsesdokumenter.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 2](#)
- Byggevareforordningen kapittel IV
- [Byggevareforordningen vedlegg II](#)
- [NANDO basen](#)

5. Byggevarens vesentlige egenskaper

Alle byggevarer har egenskaper som har innvirkning på grunnleggende krav til byggverk (vesentlige egenskaper). Betongelementer skal blant annet bidra til å oppfylle krav til byggverkets bæreevne. Et vindu skal være luft- og regntett, og ha en viss varmtransmisjonsmotstand for å sikre energieffektive bygninger. Baderomspaneler skal være vanntette, og beholde bestandighet mot temperatur, vann og alkalitet for å unngå fuktskader og sikre et godt innneklima og dermed oppfyllelse av det tredje grunnleggende kravet til byggverk, som tar hensyn til hygiene, helse og miljø. Dette er klare eksempler på byggevarers vesentlige egenskaper. Det er disse egenskapene som produsenten skal angi når byggevarer markedsføres eller omsettes.

Jo flere egenskaper en produsent har angitt, jo lettere kan brukerne vurdere byggevaren før bruk i norske byggverk. Det er imidlertid ikke påkrevd at produsenter angir alle byggevarens egenskaper. Produsenter kan omsette en byggevare på EØS-markedet så fremt én egenskap er angitt. En egenskap må imidlertid alltid være angitt for å unngå tomme ytelseserklæringer. For de egenskapene der produsentene ikke angir noen ytelser, skal produsentene skrive "NPD" (No Performance Determined) eller "IYA" (ingen ytelse angitt).

Produsenter er imidlertid forpliktet til å oppgi egenskapene som uttrykkes i klasser eller som terskelnivåer i harmoniserte produktstandarder eller i europeiske bedømmelsesdokumenter.

Produsenter skal i tillegg også oppgi egenskapene der TEK10 setter krav til byggevarens egenskaper.

TEK10 setter for eksempel krav til brannmotstand for dører i rømningsveier. Produsent kan derfor ikke skrive NPD (eller IYA) for denne egenskapen. For vinduer (som dekkes av dekket av NS-EN 14351) uttrykkes bæreevnen til sikkerhetsinnretninger i form av terskelnivåer. Produsent må derfor oppgi denne egenskapen i produktdokumentasjonen (jf. byggevareforordningen artikkel 6 nr. 3).

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 2](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 3](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 6](#)

6. Forskjell mellom teknisk dokumentasjon og produktdokumentasjon

Det er nyttig å skille mellom produktdokumentasjon og teknisk dokumentasjon. Den tekniske dokumentasjonen er grunnlaget for produktdokumentasjonen, og består av innledende typeprøving, beregninger av byggevarens egenskaper, beskrivelse av byggevaren og så videre. Den tekniske dokumentasjonen eies av produsenten. Den trenger ikke følge byggevaren, men skal være tilgjengelig for Direktoratet for byggkvalitet, som er tilsynsmyndigheten for byggevarer i Norge. Produktdokumentasjonen er en fremstilling av informasjon om byggevarens egenskaper og ytelser. Denne skal bevise at byggevaren er i samsvar med kravene som stilles til den. Denne dokumentasjonen skal følge med byggevaren. Ytelseserklæring og CE-merking er eksempel på produktdokumentasjon.

7. Systemer for vurdering og verifikasjon av ytelse

Mange byggevarer har stor betydning for bygninger. Det vil derfor være nødvendig å underlegge visse byggevarer en form for kontroll fra en uavhengig tredjepart, såkalt teknisk kontrollorgan. Alle byggevarer trenger imidlertid ikke samme form for kontroll fordi noen byggevarer har mindre betydning enn andre.

Oppgavene som produsenter og tekniske kontrollorgan skal utføre er derfor kategorisert i ulike moduler eller systemer, såkalte systemer for vurdering og verifikasjon av ytelse (i byggevareforordningen het disse attestasjonsmoduler). Det er kun tekniske kontrollorgan som er utpekt av et EØS-land, som kan gjennomføre tredjepartsvurderingene i forbindelse med vurdering og verifikasjon av ytelse.

Det finnes fem ulike systemer.

		ytelser				
		1+	1	2+	3	4

Utføres av produsent

	Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon			X		X
	Produksjonskontroll i fabrikk	X	X	X	X	X
	Ytterligere prøving av stikkprøver på fabrikk iht. fastsatt prøvingsplan	X	X	X		

Utføres av tredjepart

Produktsertifiserings-organ (sertifikat for varens ytelse)	Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon	X	X			
	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk	X	X			
	Kontrollprøving av stikkprøver tatt før varen markedsføres	X				
	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk	X	X			

Sertifiseringsorgan for produksjonskontroll (samsvarssertifikat for produksjonskontroll)	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk			X		
	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk			X		

Prøvingslaboratorium (sertifikat for prøvings- og beregningsresultater)	Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon for varen				X	
--	---	--	--	--	---	--

Det er EU-kommisjonen som bestemmer hvilket system som gjelder for produktgrupper. Du kan søke etter EU-kommisjonens vedtak i den europeiske NANDO-basen eller på Byggevareinfo.no. Harmoniserte produktstandarter (i ZA.2-tillegget) og europeiske bedømmelsesdokumenter inneholder opplysninger om hvilket system som skal brukes.

Det er verdt å merke seg at produsenten alltid skal ha system for produksjonskontroll i fabrikk. Produksjonskontrollen kan enten dokumenteres ved hjelp av ISO 9001 eller ved annen dokumentasjon. Et ISO 9001-sertifikat viser at bedriftens kvalitetsstyringssystem er sertifisert etter standarden for god kvalitetsstyring og er funnet å være i tråd med den. Et ISO 9001-sertifikat vil som regel anses som tilstrekkelig dokumentasjon av produksjonskontrollen, dersom det dekker produsentens produksjonsområder. Dersom produsenten velger å ikke skaffe et slikt sertifikat, må produsenten dokumentere på annen måte at han har en velfungerende produksjonskontroll.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 28](#)
- [Byggevareforordningen vedlegg V](#)
- [Liste over EU-kommisjonens vedtak \(NANDO-basen\)](#)
- [Veiledning til DOK § 12](#)
- [NS-EN ISO 9001 – Systemer for kvalitetsstyring](#)

8. Tekniske kontrollorgan

Det er kun tekniske kontrollorgan utpekt i EØS-området som har myndighet å utføre tredjepartsvurderinger i forbindelse med dokumentasjon av byggevarens egenskaper (jf. systemer for vurdering og verifikasjon av ytelse). Det finnes tre typer tekniske kontrollorgan (funksjoner) på byggevareområdet:

1. prøvingslaboratorium (system 3)
2. produktsertifiseringsorgan (system 1 og 1+)
3. sertifiseringsorgan for produksjonskontroll i fabrikk (2 +)

Hvert land i EØS-området utpeker tekniske kontrollorgan etter å ha sjekket at disse organene oppfyller bestemte krav til blant annet kompetanse, uavhengighet og upartiskhet (byggevareforordningen kapittel VII). I tillegg må norske tekniske kontrollorgan oppfylle krav fastsatt i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar (lov om tekniske kontrollorgan) som gjelder for virksomheten til tekniske kontrollorgan. Lov om tekniske kontrollorgan er særlig viktig fordi den pålegger tekniske kontrollorgan å følge forvaltningsloven og offentleglova.

I Norge har Direktoratet for byggkvalitet myndighet til å utpeke tekniske kontrollorgan på byggevareområdet. Følgende tekniske kontrollorgan på byggevareområdet er utpekt i Norge:

- SINTEF Community
- Kontrollrådet
- Norsk Treteknisk Institutt
- Nemko Group AS
- RISE Fire Research AS
- Applica Test and Certification AS
- Kiwa AS
- Roli Certification AS

Tekniske kontrollorgan utpekes ikke for alle produktgrupper eller alle harmoniserte tekniske spesifikasjoner, og heller ikke for alle funksjonene. Et teknisk kontrollorgans utpeking er begrenset til de områdene der organet kan bevise tilstrekkelig kompetanse. I NANDO-basen fremgår det hvilke produkter, tekniske spesifikasjoner og funksjoner utpekingen til et organ omfatter.

De utpekte organene kan operere fritt over landegrensene i EØS-området. Oversikt over alle tekniske kontrollorgan og deres utpekinger finner man i NANDO-basen.

Henvisninger

- Byggevareforordningen kapittel VII
- [Liste over EU-kommisjonens vedtak \(NANDO-basen\)](#)

9. Obligatorisk CE-merking og ytelseserklæring (plikt til å CE-merke)

CE-merking og ytelseserklæring er obligatorisk for alle byggevarer som er dekket av en harmonisert produktstandard. Eksempler er takstoler, betongelementer, påhengsfasader, gipsplater, vinduer, EPS, mineralull, sementbaserte blokkprodukter, innblåst isolasjon, fugemasse, sandwichelementer med mer. Det finnes per i dag ca. 450 harmoniserte produktstandarter. Det er derfor meget viktig at produsentene er kjent med om byggevarene de produserer dekkes av en harmonisert produktstandard eller ikke. Oversikt over gjeldende harmoniserte produktstandarter på byggevareområdet finner man enten på byggevareinfo.no eller i den europeiske NANDO-basen. Standardene kan kjøpes hos Standard Norge. Alle kan imidlertid få gratis tilgang til opplysninger som gjelder standardenes virkeområde på Standard Norge sine nettsider ved å se etter "Produktinformasjon" under hver standard.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 4](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 6](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 8](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 9](#)
- [Byggevareforordningen vedlegg III](#)

10. Frivillig CE-merking og ytelseserklæring (rett til å CE-merke)

For byggevarer som ikke er omfattet av harmoniserte produktstandarter, kan produsenten velge å CE-merke sine byggevarer ved å skaffe seg en europeisk teknisk bedømmelse (heretter ETA, som står for European Technical Assessment). Det er med andre ord ingen plikt å CE-merke byggevarene som ikke dekkes av harmoniserte produktstandarter. Men har produsenten valgt å skaffe seg en ETA, må han CE-merke byggevaren. Oversikt over ferdig utarbeidede og gyldige europeisk tekniske bedømmelser (ETA), finnes på nettsidene til EOTA .

I motsetning til en ETA vil ikke en nasjonal teknisk godkjenning nødvendigvis anses som godkjent produktdokumentasjon i andre europeiske land, og vil heller ikke kunne være grunnlag for CE-merking av byggevarer.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 4](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 6](#)

- [Byggevareforordningen artikkel 8](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 9](#)
- [Format for Europeisk teknisk bedømmelse](#)

11. Tekniske bedømmelsesorgan

Tekniske bedømmelsesorgan (TAB, technical assessment bodies) utsteder europeiske tekniske bedømmelser (ETA, european technical assessment). Europeiske tekniske bedømmelser er grunnlag for den frivillige CE-merkingen av en byggevare der det ikke finnes harmoniserte produktstandarder. Det er kun tekniske bedømmelsesorgan utnevnt i EØS-området som kan utstede europeiske tekniske bedømmelser.

For å være utnevnt som europeisk bedømmelsesorgan må organet oppfylle en rekke krav i byggevareforordningen kapittel V. I Norge er SINTEF utnevnt som teknisk bedømmelsesorgan. De utpekte organene kan operere fritt over landegrensene i EØS-området. Oversikt over alle utnevnte europeiske bedømmelsesorgan og hva deres utpeking omfatter, finner du i den europeiske NANDO-basen.

Henvisninger

- Byggevareforordningen kapittel V
- [Byggevareforordningen vedlegg IV](#)
- [SINTEF](#)
- [EOTA](#)
- [Liste over EU-kommisjonens vedtak \(NANDO-basen\)](#)

12. CE-merking

CE-merkingen bekrefter at byggevaren er fremstilt og kontrollert i overensstemmelse med en harmonisert produktstandard eller et europeisk bedømmelsesdokument. Byggevaren med CE-merke kan markedsføres og omsettes i hele EØS-området. I europeiske harmoniserte produktstandarder fremgår kravene til CE-merket i standardens ZA.3-vedlegg . CE-merking er kun delvis et kvalitetsstempel. Det er de tekniske spesifikasjonene som er harmonisert, ikke de enkelte lands tekniske krav til byggverk. Et CE-merke på en byggevare betyr at varens egenskaper er dokumentert, ikke at forskriftenes krav til byggverket er oppfylt.

CE-merkingen skal inneholde:

1. CE-merket (den grafiske utformingen av CE-merket er harmonisert, og skal være minst 5 mm høy)
2. identifikasjonsnummer til det tekniske kontrollorgan (hvis relevant),
3. produsentens navn og registrerte adresse,
4. de to siste sifrene i det årstallet CE-merkingen først ble gjort,
5. ytelseserklæringens referansenummer,
6. henvisning til den harmoniserte tekniske spesifikasjonen,
7. produktnavn/produktidentifikasjon,
8. tilsiktet bruk som fastsatt i den harmoniserte tekniske spesifikasjonen,
9. byggevarens vesentlige egenskaper.

*[identifikasjonsnummer til det tekniske
kontrollorganet]*

*[navn og registrert adresse til
produsenten]*

*[de to siste sifrene i det årstallet CE-
merking ble påført byggevaren]*

*[referansenummer til
ytelseserklæringen]*

[harmonisert teknisk spesifisering]

[identifikasjonskode for produktet]

*[beskrivelse av produktet og produktets
tilsiktete bruk]*

*[opplysninger om produktets vesentlige
egenskaper]*

➤ CE-merket kan lastes ned fra Europakommisjonens nettside

CE-merkingen skal fortrinnsvis påføres byggevaren eller på dens emballasje. Der det ikke er praktisk mulig skal CE-merkingen påføres dokumenter som følger med byggevaren. I motsetning til ytelseserklæringen er det ikke fastsatt noe språkkrav til CE-merkingen. Ved hjelp av referansenummeret til ytelseserklæringen som finnes på CE-merkingen vil det være enkelt for kjøper å finne frem til relevant ytelseserklæring.

 1071	← CE-merking ← Identifikasjonsnummer til det tekniske kontrollorganet
Takvindu AS, Postboks 28 XXX, NO-YYYY 13 00001-CPR-2013/05/12	← Navn og registrert adresse til produsent ← To siste sifrene i det året CE-merking ble påført byggevaren ← Referansenummer til ytelseserklæringen
NS EN 14351-1:2006+A1:2010 Produkt XYZ Takvindu for bruk i bolig og næringsbygg Motstand mot vindlast: Vindlastklasse 5 Nedbøying: Klasse B Motstand mot snølast: 2 x 4 mm forseglet rute Egenskaper ved brannpåvirkning: Klasse D Ytelse ved ekstern brannpåvirkning: NPD Regntetthet: Klasse 8A Motstand mot støt: Klasse 3 Bæreevne for sikkerhetsutstyr: Terskelnivå Lydisolering: R_w 33dB (-1;-5) U-verdi: 1,7 W/m ² K Solfaktor: 0,55 Lystransmisjonsfaktor : 0,75 Lufttetthet: Klasse 4	← Harmonisert teknisk spesifisering ← Identifikasjonskode for produkt ← Beskrivelse av produktet og produktets tilsiktede bruk ← Opplysninger om produktets vesentlige egenskaper

Eksempel på riktig utfyllt CE-merking

Henvisninger

- Byggevareforordningen artikkel 4
- Byggevareforordningen artikkel 8
- Byggevareforordningen artikkel 9

13. Ytelseserklæringen

I tillegg til CE-merking skal produsenten utarbeide en ytelseserklæring. Ytelseserklæringen er et dokument som inneholder omfattende informasjon om byggevaren, produsenten, hvilken harmonisert teknisk spesifisering som er lagt til grunn, hvilket system for vurdering og verifikasjon av ytelse som gjelder, og hvilke(t) tekniske kontrollorgan(et) som har vært benyttet. Ytelseserklæringen skal alltid inneholde følgende opplysninger:

1. produkttype
2. vareidentifikasjon (type-, parti-, eller serienummer)
3. tiltenkt bruk av byggevaren
4. navn, registrert varemerke og adressen til produsenten
5. hvilket system for vurdering og kontroll ytelse som er benyttet

6. identifisering av sertifiserings- eller prøvingsorgan, dersom det er aktuelt
7. henvisning til den relevante harmoniserte produktstandarden eller til den europeiske tekniske vurderingen
8. byggevarens ytelse(r)

Mal for ytelseserklæring finner du henvisning til nedenfor.

Byggevareforordningen åpner for at medlemsstatene kan velge hvilket språk ytelseserklæringen skal være på for byggevarer som omsettes på deres territorium. I Norge skal ytelseserklæringen være på norsk, svensk eller dansk. I Sverige skal ytelseserklæringen være på svensk. I Danmark kan ytelseserklæringen være enten på dansk eller på engelsk.

Henvisninger

- [Mal for ytelseserklæring](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 6](#)

14. Hvordan meddeles ytelseserklæringen?

Ytelseserklæringen skal følge med byggevaren. Det er tre måter å meddele ytelseserklæringen på:

1. produsenten kan legge ved et papirkopi av ytelseserklæringen med byggevaren
2. produsenten kan sende ytelseserklæringen elektronisk til kjøpere
3. produsenten kan, dersom han ønsker det, gjøre ytelseserklæringen tilgjengelig på sine nettsider, så lenge han
 - sikrer at innholdet i ytelseserklæringer som er publisert blir uendret etter publisering på nettet
 - kontrollerer hjemmesider der ytelseserklæringer er publisert slik at ytelseserklæringer alltid er tilgjengelig
 - sikrer fri tilgang til ytelseserklæringer
 - sikrer at ytelseserklæringer er tilgjengelige i 10 år
 - gir informasjon til brukere om hvordan man kan finne frem til gjeldende ytelseserklæringer

Ved hjelp av referansenummeret til ytelseserklæringen som finnes på CE-merkingen vil det være enkelt for kjøper å finne frem til relevant ytelseserklæring.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 7](#)
- [Forordning \(EU\) nr. 157/2014 om betingelser for publisering av ytelseserklæringer på en nettside](#)

15. Byggevarer som er individuelt produsert eller etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon

Enkelte byggevarer er ikke underlagt krav til CE-merking og ytelseserklæring. At byggevaren ikke er underlagt regler om CE-merking og ytelseserklæring innebærer at det ikke er nødvendig med tredjepartsvurdering fra tekniske kontrollorgan.

Unntaket omfatter hovedsakelig tre tilfeller:

1. Byggevarer som er individuelt produsert, eller er produsert etter mål i en prosess som ikke innebærer serieproduksjon – for en bestemt ordre – og installeres av produsenten som er ansvarlig for innbygging.
2. Byggevarer som er produsert på byggeplassen av ansvarlige foretak i en byggesak.
3. Byggevarer som er produsert etter tradisjonelle metoder, eller med metoder som egner seg for bevaring av kulturarven og i en ikke-industriell prosess, for rehabilitering av byggverk som er offisielt vernet eller bevaringsverdige på grunn av særskilt arkitektonisk eller historisk verdi.

Som alle unntak skal unntaket tolkes strengt. Unntaket får bare anvendelse dersom det ikke finnes europeiske (for eksempel REACH-forordningen) eller nasjonale regler (typisk TEK10) som krever angivelse av byggevarens vesentlige egenskaper. Dette unntaket tilsvarer omtrent den tidligere TEK10 § 3-2, som hadde særskilte regler for produkter til byggverk som bestilles eller lages for ett spesielt byggverk etter produksjonsmetoder som ikke inngår i produsentens ordinære virksomhet.

Henvisninger

- [Byggevarereforordningen artikkel 5](#)

16. Farlige stoffer

Flere byggevarer inneholder farlige stoffer, og produsenter er forpliktet til å gi brukere tilstrekkelige opplysninger om innhold av farlige stoffer dersom konsentrasjonen av farlige stoffer i byggevarer overstiger en viss konsentrasjon, jf. REACH-forordningen artikkel 31 og 33 og byggevareforordningen artikkel 6:

- For stoffer/stoffblandinger (som maling, lim, lakk) skal produsentene utarbeide et sikkerhetsdatablad i henhold til REACH-forordningen artikkel 31.
- For andre faste byggevarer (vinduer, bygningsplater, impregneret trevirke) som inneholder farlige stoffer, skal produsentene også angi opplysninger om innhold av farlige stoffer, i henhold til REACH-forordning artikkel 33. Det er ikke angitt hvilket format disse opplysningene skal komme i, i motsetning til stoffer/stoffblandinger der produsentene må utarbeide et sikkerhetsdatablad. Det er opp til produsenten å bestemme hvordan innhold av farlige stoffer angis.

Henvisninger

- Byggevarereforordningen artikkel 6 nr. 5
- REACH-forordningen
- Kandidatlisten

17. Forpliktelser til produsenter, importører og distributører

I omsetningskjeden finnes det flere markedsdeltakere. Disse er produsent, produsentens representant, importør og distributør. Markedsaktørene har både felles og ulike forpliktelser, alt etter deres rolle i omsetningskjeden.

Produsenter

Produsenter fremstiller byggevarer og har derfor det primære ansvaret for å utarbeide både den tekniske dokumentasjonen og produktdokumentasjonen.

Produsenter skal:

1. utarbeide den tekniske dokumentasjonen
2. utarbeide ytelseserklæringen og påføre CE-merkingen på byggevaren
3. oppbevare ytelseserklæring og den tekniske dokumentasjonen i 10 år etter at byggevaren for første gang ble gjort tilgjengelig på det norske markedet
4. sikre at byggevaren ledsages av anvisninger og sikkerhetsinformasjon
5. sørge for at oppgitte ytelser blir opprettholdt i serieproduksjon
6. påføre type-, parti- eller serienummer på byggevaren eller emballasje
7. angi navn, firma, varemerke, kontaktadressen og sted der produsent kan kontaktes på byggevaren
8. føre register over klager og tilbakekallinger av byggevarer
9. foreta stikkprøver av byggevarer når det anses hensiktsmessig
10. treffe nødvendige tiltak når en byggevare ikke er i samsvar med byggevareforordningen (retting, tilbakekalling, tilbaketrekking)
11. underrette og samarbeide med tilsynsmyndigheten dersom en byggevare som produsent har gjort tilgjengelig på markedet utgjør en risiko

Produsentens representant

Produsentens representant er enhver fysisk eller juridisk person etablert i EØS-området som har fått skriftlig fullmakt fra en produsent til å handle på produsentens vegne. Fullmakten vil som regel innebære at representanten skal

1. oppbevare ytelseserklæringen og den tekniske dokumentasjon i ti år
2. stille den tekniske dokumentasjonen og produktdokumentasjonen til rådighet for direktoratet
3. gi direktoratet alle opplysninger og all dokumentasjon som er nødvendig for å vise at byggevaren er i samsvar med byggevareforordning
4. samarbeide med direktoratet om tiltak for å fjerne risiko forbundet med byggevarer som omfattes av representantens fullmakt

Utarbeidelsen av den tekniske dokumentasjonen er produsentens ansvar, og skal ikke utgjøre noen del av representantens fullmakt.

Importør

Importør er enhver fysisk eller juridisk person etablert i EØS-området som markedsfører byggevarer produsert utenfor EØS-området (for eksempel Kina, Russland, Canada). Importører setter byggevarer produsert utenfor EØS-området på markedet for første gang i EØS-området. Av den grunn har importører et større ansvar enn distributører, som kjøper byggevarer fra andre EØS-land.

Importører av byggevarer til EØS-området har følgende forpliktelser:

1. forbud mot å sette på markedet byggevarer som ikke er i samsvar med byggevareforordningen
2. sikre at produsenten har gjennomført oppgaver i samsvar med riktig system for vurdering og verifikasjon av ytelse
3. sikre at CE-merking og ytelseserklæring foreligger
4. sikre at byggevaren ledsages av bruksanvisning og sikkerhetsinformasjon
5. oppbevare ytelseserklæring i 10 år
6. angi navn, firma, varemerke, kontaktadresse og sted der importøren kan kontaktes (angis på byggevaren eller emballasjen)

7. sikre gode transport- og lagringsvilkår
8. føre register over klager og tilbakekallinger
9. foreta stikkprøver av byggevarer når det anses hensiktsmessig
10. treffe nødvendige tiltak når en byggevare ikke er i samsvar med byggevareforordningen (retting, tilbakekalling, tilbaketrekking)
11. underrette og samarbeide med tilsynsmyndigheten dersom en byggevare som produsent han har gjort tilgjengelig på markedet utgjør en risiko

Distributør

Distributør er enhver fysisk eller juridisk person i forsyningskjeden, bortsett fra produsenten eller importøren, som gjør byggevaren tilgjengelig på markedet. De har derfor færre forpliktelser enn importører.

Distributører har følgende forpliktelser:

1. forbud mot å sette på markedet byggevarer som ikke er i samsvar med byggevareforordningen
2. sikre at CE-merking og ytelseserklæring foreligger
3. sikre at byggevaren ledsages av bruksanvisning og sikkerhetsinformasjon
4. sikre gode transport- og lagringsvilkår
5. føre register over klager og tilbakekallinger
6. treffe nødvendige tiltak når en byggevare ikke er i samsvar med byggevareforordningen (retting, tilbakekalling, tilbaketrekking)
7. underrette og samarbeide med tilsynsmyndigheten dersom en byggevare som produsent han har gjort tilgjengelig på markedet utgjør en risiko

Henvisninger

- *Byggevareforordningen kapittel III*

18. Importører og distributører som omsetter byggevarer under sitt eget navn eller varemerke eller som endrer byggevarer

Det er viktig å være klar over at importører/distributører anses som produsent dersom de markedsfører byggevarer under sitt eget navn eller varemerke, eller når de endrer en byggevare som allerede er markedsført på en slik måte at det kan påvirke byggevarens ytelser.

Dette har viktige konsekvenser for importører/distributører, med tanke på både produktdokumentasjonen og den tekniske dokumentasjonen.

Det betyr at importører/distributører må ha produktdokumentasjonen (CE-merking og ytelseserklæring) i sitt eget navn/varemerke.

Importører /distributører får i tillegg noen forpliktelser i forhold til den tekniske dokumentasjonen. De må sikre at produsent har gjennomført oppgaver som byggevareforordningen pålegger ham, og som er nærmere beskrevet i systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarens ytelser. I tillegg må importører sikre at tredjepartsvurderingene fra tekniske kontrollorgan er gjennomført. Det betyr i praksis at:

1. For byggevarer som ligger i system 3 (testlaboratorium) må importører sikre at et teknisk kontrollorgan har gjennomført tredjepartsvurdering av byggevarens ytelser.

2. For system 2 + (sertifisering av produksjonskontroll i fabrikk), må importører sikre at et teknisk kontrollorgan har sertifisert produsentens produksjonskontroll i fabrikk og ha fastsatt produktets ytelser.
3. For system 1 og 1 + (produktsertifisering), må importører ha et produktsertifikat i sitt eget navn/varemerke.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 15](#)
- [Hefte om byggevareforordningen kapittel 5](#)

19. Forenklede fremgangsmåter for svært små foretak

Byggevareforordningen tar høyde for å forenkle fremgangsmåter for små og mellomstore foretak med hensyn til utarbeidelse av den tekniske dokumentasjonen.

Hvilke foretak som er å anse som svært små er definert av EU-Kommisjonen, se henvisning nedenfor. Svært små foretak er bedrifter som har ikke mer enn 10 ansatte, og en omsetning på under 2 millioner EURO. Begge vilkårene må være oppfylt for å kunne anses som et svært lite foretak.

Byggevareforordningen fastsetter to ulike fremgangsmåter for utarbeidelse av den tekniske dokumentasjonen.

Den ene fremgangsmåten gjelder for svært små foretak som fremstiller byggevarer som omfattes av en harmonisert standard, og som faller inn under enten system 3 eller system 4 (for vurdering og verifikasjon av ytelser). For disse byggevarene kan svært små foretak erstatte fastsettelse av produkttypen på grunnlag av typeprøving ved å bruke andre metoder enn metodene beskrevet i relevante harmoniserte produktstandards.

Svært små foretak kan også behandle byggevarer som faller under system 3 for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser, i samsvar med bestemmelsene for system 4, dvs. uten at et teknisk kontrollorgan har foretatt en innledende typeprøving med tanke på å fastsette produkttypen.

Dersom svært små foretak bruker disse forenklede framgangsmåtene, skal vedkommende vise at byggevaren oppfyller byggevareforordningens krav med hjelp av en spesifikk teknisk dokumentasjon. Det er ikke definert i byggevareforordningen hva som menes med spesifikk teknisk dokumentasjon, og byggevareforordningen gir ikke noe format for denne spesifikke tekniske dokumentasjonen. Det er opp til produsent hvordan han vil utarbeide denne dokumentasjonen. Imidlertid er det et krav om at den spesifikke tekniske dokumentasjonen skal vise at framgangsmåtene som er brukt tilsvarer framgangsmåtene fastsatt i de harmoniserte standarder.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 37](#)
- [EU-kommisjonens nettsider \(definisjon av svært små foretak\)](#)
- [Kommisjonsrekommendasjon 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter](#)

20. Overgangsbestemmelser

Byggevareforordningen fastsetter nye regler for dokumentasjon av CE-merkede byggevarer og opphever samtidig byggevaredirektivet. Byggevareforordningen sikrer kontinuitet med byggevaredirektivet ved å fastsette fire viktige overgangsbestemmelser:

1. Byggevarer som er markedsført og dokumentert i samsvar med byggevaredirektivet (direktiv 89/106/EØF) før 1. juli 2013 anses å oppfylle byggevareforordningen.
2. Produsenter kan utarbeide en ytelseserklæring på grunnlag av et samsvarssertifikat eller en samsvarserklæring som er utstedt før 1. juli 2013 (eller 1. januar 2014 for Norge) i samsvar med byggevaredirektivet.
3. Retningslinjer for europeisk teknisk godkjenning kunngjort før 1. juli 2013 i samsvar med artikkel 11 i byggevaredirektivet kan brukes som europeiske bedømmelsesdokumenter.
4. Produsenter og importører kan bruke europeiske tekniske godkjenninger utstedt i samsvar med artikkel 9 i byggevaredirektivet før 1. juli 2013 (eller 1. januar 2014 for Norge) som europeiske tekniske bedømmelser så lenge disse godkjenningene er gyldige.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 66](#)

21. Produktkontaktpunkter

Mangel på relevant informasjon om hvilke krav som gjelder i et EØS-land kan hindre fri omsetning av byggevarer på tvers av grensene i EØS-området. Derfor skal medlemsstatene opprette et såkalt kontaktpunkt (eller varekontaktpunkt) for byggevarer. Kontaktpunktet skal gi informasjon til markedsdeltakere eller tilsynsmyndigheter i en annen EØS-stat om nasjonale regler som har betydning for omsetning og bruk av byggevarer, samt kontaktinformasjon til de myndigheter som har ansvar for tilsyn på byggevareområdet og hvilken klageadgang som finnes.

Listen over kontaktpunkter for byggevarer i alle EØS-land finner man på Kommisjonens nettsider. Norske virksomheter kan også kontakte kontaktpunktene i andre land. Ved å kontakte andre lands kontaktpunkter kan norske virksomheter få informasjon om hvilke regler som gjelder for omsetning og bruk av byggevarer i det aktuelle landet eller for å få informasjon om hvordan de kan påklage eventuelle pålegg fra tilsynsmyndighetene i andre EØS-land.

Henvisninger

- [Byggevareforordningen artikkel 10](#)
- [EU-kommisjonens nettsider \(liste over kontaktpunktene\)](#)
- [EØS-vareloven](#)
- [Forordning \(EU\) nr. 764/2008 artikkel 9](#)
- [Byggevareinfo.no](#)

Forordninger

Forordning (EU) nr. 305/2011

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. 1 (forordning (EU) nr. 305/2011) slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 305/2011 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 305/2011 se her:

Forordning (EU) nr. 1062/2013 av 30. oktober 2013

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 1062/2013 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 1062/2013 se her (jf. den uoffisielle oversettelsen av forordningen i vedlegg a til høringsnotatet):

For å lese forordning (EU) nr. 1062/2013 se her (jf. den uoffisielle oversettelsen av forordningen i vedlegg a til høringsnotatet):

Forordning (EU) nr. 157/2014 av 30. oktober 2013

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 157/2013 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 157/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 157/2014 se her:

Forordning (EU) nr. 574/2014 av 21. februar 2014

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 574/2014 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 574/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 574/2014 se her:

Forordning (EU) nr. 568/2014 av 18. februar 2014

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 568/2014 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 568/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 568/2014 se her:

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1291/2014 av 16. juli 2014

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 1291/2014 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 1291/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1291/2014 se her:

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1292/2014 av 17. juli 2014

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 1292/2014 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 1292/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1292/2014 se her:

Kommisjonsdelegert forordning (EU) nr. 1293/2014 av 17. juli 2014

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 1293/2014 slik Kommunal- og moderniseringsdepartementet tolker denne del med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 1293/2014 se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1293/2014 se her:

Definisjoner

Begrepsliste

Definisjon	Beskrivelse
<i>Autorisert representant</i>	Enhver fysisk eller juridisk person etablert i Unionen som har fått skriftlig fullmakt fra en produsent til å handle på dennes vegne i forbindelse med nærmere angitte oppgaver (oppbevare dokumentasjon, svare til og samarbeide med tilsynsmyndighet). Fullmakten kan ikke innebærer utarbeidelse av dokumentasjon.
<i>Byggevare</i>	Enhver vare og ethvert byggesett som er produsert og bragt i omsetning med sikte på å inngå permanent i byggverk eller deler av byggverk, og hvis ytelse påvirker byggverkets ytelse når det gjelder de grunnleggende krav til byggverket.
<i>Byggesett</i>	En byggevare som bringes i omsetning av en enkelt produsent som en enhet bestående av minst to separate deler som må settes sammen for å skulle inngå i byggverket.
<i>Byggevarerinfo.no</i>	Direktoratets nettside som gir informasjon om hvorfor og hvordan man skal vurdere og angi byggevarens egenskaper.
<i>Byggevarers vesentlige egenskaper</i>	De egenskaper ved byggevaren som gjelder de grunnleggende krav til byggverk.
<i>Byggevarens ytelser</i>	Ytelsen knyttet til de relevante vesentlige egenskaper uttrykt som nivå eller klasse eller ved hjelp av en beskrivelse.
<i>Bærekraft</i>	Bærekraft innføres som et nytt grunnleggende krav til byggverk. Kravet innebærer at byggverk skal konstrueres, oppføres og rives på en slik måte at naturressurser anvendes på en bæredyktig måte. Dette betyr å sikre gjenvinning av byggverk, materialer og deler etter riving, en sikring av byggverkernes holdbarhet og anvendelse av miljøkompatible råmaterialer og sekundære materialer i byggverkene.
<i>CEN</i>	CEN står for Comité européen de normalisation (European Committee for Standardization).

<i>CE-merking</i>	CE står for "Communauté Européenne". CE-merkingen er bekreftelse på at byggevaren oppfyller byggevareforordningens krav. CE-merkede byggevarer skal derfor kunne omsettes i hele EØS-området.
<i>Distributør</i>	Enhver fysisk eller juridisk person i forsyningskjeden, bortsett fra produsenten eller importøren, som gjør byggevaren tilgjengelig på markedet.
<i>EAD</i>	Forkortelse på European Assessment Document (europeisk bedømmelsesdokument på norsk)
<i>ETA</i>	Forkortelse på European Technical Assessment (europeisk teknisk bedømmelse på norsk)
<i>EOTA</i>	European Organisation for Technical Assessment (europeisk organisasjon for tekniske bedømmelser) er den europeiske organisasjonen for tekniske bedømmelser av byggevarer. EOTA koordinerer arbeidet for tekniske vurderingsorganer (TABs) i Europa (jf. byggevareforordningen artikkel 31).
<i>Europeisk teknisk bedømmelse</i>	Europeiske tekniske bedømmelser sikrer den frivillige CE-merkingen av byggevarer. For byggevarer som ikke er dekket av en harmonisert produktstandard kan produsent velge å CE-merke sine byggevarer ved å skaffe seg en europeisk teknisk bedømmelse. For det skal produsent ta kontakt med et europeisk bedømmelsesorgan, utpekt nasjonalt av myndighetene i EØS-området. I Norge er SINTEF utnevnt som europeiske bedømmelsesorgan. Listen over alle gjeldende europeiske tekniske bedømmelser finner du på EOTA sin hjemmeside nettsider.
<i>Europeiske bedømmelsesdokument</i>	Europeiske tekniske bedømmelser er, i tillegg til harmoniserte produktstandards, en harmonisert teknisk spesifisering. Det er på bakgrunn av europeiske bedømmelsesdokumenter, at europeiske bedømmelsesorgan kan utstede europeiske tekniske bedømmelser. Dersom en produsent ber om en europeisk bedømmelse, skal et europeisk bedømmelsesdokument utarbeides og fremlegges av et teknisk bedømmelsesorgan.
<i>Farlige stoffer</i>	CE-merkingen av byggevarer skal, der det er mulig, etterfølges av informasjon om skadelige stoffer i byggevarene for slik å øke muligheten for bærekraftig bygging, samt for å støtte opp under utviklingen av miljøvennlige produkter. Slik informasjon skal i utgangspunktet gis for stoffer som er referert i EUs kjemikalierregelverk REACH.

<i>Framstilling</i>	Lage eller produsere.
<i>Grunnleggende krav til byggverk</i>	Byggverk skal oppfylle grunnleggende krav (heretter GK) med hensyn til mekanisk motstandsevne og stabilitet (GK 1), brannsikkerhet (GK2), hygiene, helse og miljø (GK3), sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk (GK4), vern mot støy (GK 5), energiøkonomisering og varmeisolering (GK 6), bærekraftig bruk av naturressurser (GK 7). Dette er de grunnleggende krav til byggverk, som byggevarer skal vurderes opp mot. Vær oppmerksom på at disse grunnleggende kravene er abstrakte, brukere må alltid sjekke om byggevaren medvirker til at byggverk oppfyller <u>byggteknisk forskrift</u> .
<i>Harmoniserte produktstandarder</i>	En standard vedtatt av et av de europeiske standardiseringsorganer oppført i vedlegg I til direktiv 98/34/EF på grunnlag av en anmodning fra Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 i nevnte direktiv.
<i>Harmoniserte tekniske spesifikasjoner</i>	Harmoniserte produktstandarder og europeiske bedømmelsesdokumenter
<i>Importører</i>	Enhver fysisk eller juridisk person etablert i EØS-området som markedsfører en byggevare produsert utenfor EØS-området.
<i>IYA</i>	Står for ingen ytelse angitt.
<i>ISO 9001-sertifikat</i>	Et ISO 9001-sertifikat viser at bedriftens kvalitetsstyringssystem er sertifisert etter <u>NS-EN ISO 9001 – Systemer for kvalitetsstyring – Krav</u> .
<i>Klasser</i>	En rekke nivåer, avgrenset ved en laveste og høyeste verdi for en byggevares ytelse.
<i>Kontaktpunkt for byggevarer</i>	Medlemsstatene må opprette et nasjonalt kontaktpunkt som skal gi lett tilgjengelig produktinformasjon om byggevarer og bruken av dem. Tjenesten skal være kostnadsfri. <u>Listen over kontaktpunktene finner du her</u> .

	Nærings- og fiskeridepartementet har inntil videre påtatt seg ansvaret for å ivareta oppgaven som nasjonalt varekontaktpunkt for alle handelsvarer, inkludert byggevarer.
<i>Markedsdeltaker</i>	Produsent, autorisert representant, importør, og distributør.
<i>Overtredelsesgebyr</i>	En økonomisk forpliktelse som har som formål å virke som sanksjon for brudd på en pliktbestemmelse i lov, forskrift eller enkeltvedtak (som for eksempel direktoratets pålegg).
<i>Produktdokumentasjon</i>	Produktdokumentasjon er en fremstilling av informasjon om produktets egenskaper og ytelser.
<i>Produksjonskontroll i fabrikk</i>	Dokumentert løpende intern kontroll av produksjonen i en fabrikk .
<i>Produkttype</i>	Et sett representative ytelsesnivåer eller klasser for en byggevare med hensyn til dens vesentlige egenskaper, som produseres ved bruk av en gitt kombinasjon av råmaterialer eller andre elementer i en bestemt produksjonsprosess,
<i>Produsent</i>	Enhver fysisk eller juridisk person som produserer en byggevare eller får en slik vare konstruert eller produsert, eller som markedsfører denne varen under sitt navn eller varemerke
<i>NANDO-base</i>	Nettside drevet av Europakommisjonen. NANDO står for New Approach Directives . NANDO-basen inneholder informasjon om alle relevante harmoniserte produktstandarder, alle vedtak fra Kommisjonen som fastsetter hvilke systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarers egenskaper som gjelder per produktgruppe, og en oversikt over alle utpekte tekniske kontrollorgan og tekniske bedømmelsesorgan i EØS-området.
<i>NPD</i>	NPD står for "No Performance Determined"

<i>REACH</i>	REACH står for registrering, evaluering, godkjenning og restriksjoner av kjemiske stoffer (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical substances). Kjemikalierregelverket REACH er tatt inn i EØS-avtalen og er gjennomført i REACH-forskriften. Miljødirektoratet er ansvarlig nasjonal myndighet i Norge.
<i>Samsvarsvurderingsorgan</i>	Samsvarsvurderingsorgan omfatter tekniske kontrollorgan (CE-merkede produkter til byggverk) og andre tredjepartsorgan involvert dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer.
<i>Systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarers egenskaper/ytelser</i>	Samsvarsvurderingsorgan omfatter tekniske kontrollorgan (CE-merkede produkter til byggverk) og andre tredjepartsorgan involvert dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer.
<i>TAB</i>	Står for Technical Assessment Body – teknisk bedømmelsesorgan.
<i>TEK10</i>	Forkortelse for byggteknisk forskrift.
<i>Teknisk dokumentasjon</i>	Som grunnlag for ytelseserklæringen, må produsenten utarbeide en teknisk dokumentasjon som beskriver relevante elementer relatert til ytelsesvurderingen og verifiseringen.
<i>Teknisk kontrollorgan</i>	Et teknisk kontrollorgan (TKO) er et uavhengig organ som er utpekt av myndighetene i EØS-landene. Kontrollorganene utfører kontroll og testing av byggevarer, og utsteder også samsvarsvurderinger i tråd med den enkelte harmoniserte tekniske spesifikasjonen.
<i>Terskler</i>	Laveste eller høyeste ytelsesnivå med hensyn til vesentlig egenskap ved en byggevare.

<i>Teknisk spesifikasjon</i>	En teknisk spesifikasjon er et dokument som fastsetter tekniske krav som en byggevare skal oppfylle.
<i>Tilbakekalling</i>	Alle tiltak som tar sikte på å oppnå retur av en byggevare som allerede er gjort tilgjengelig for sluttbrukeren.
<i>Tilbaketrekking</i>	Ethvert tiltak som tar sikte på å hindre at en byggevare i forsyningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet.
<i>TKO</i>	Forkortelse for tekniske kontrollorgan.
<i>Tvangsmulkt</i>	En økonomisk forpliktelse som har til formål å sikre at markedsdeltakere etterlever lover, forskrifter eller enkeltvedtak.
<i>Ytelseserklæring</i>	Ytelseserklæring er et A-4 dokument som inneholder strukturerte opplysninger om byggevaren. Gjennom ytelseserklæringen tar produsenten ansvar for at produktet oppfyller ytelsen som angitt i erklæringen. Ytelseserklæring skal være på norsk, svensk eller dansk. Den kan enten ledsage byggevaren i papirform, eller sendes elektronisk eller publiseres på produsentens nettside.

dibk
dibk.no

